

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa. Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 413 P

Poznań, sobota dnia 9 września 1933

Rok XXVIII

Poznań, 8 września.

Skutki ciągłego podjudzania

W ubiegły wtorek zaszły na terytorjum wolnego miasta Gdańska dwa oburzające wypadki. W południe, na Langegasse, pobity został dotkliwie Polak p. Franciszek Gulgowski za to, że nie salutował niesionych ulicą hitlerowskich sztandarów, a wieczorem, we wsi Szczebłewo (Stüblau), zastrzelony został przez hitlerowca polski robotnik rolny, Dominik Wardyń.

W obu wypadkach, tak senat, jak i prezydium policji gdańskiej wydały komunikaty, pełne wykrętów. Co do pobicia p. Gulgowskiego tłumaczono, że właściwie (!) sam jest winien, bo nie od razu oświadczył, że jest cudzoziemcem i tem samem wolnym od przymusu salutowania hitlerowskich sztandarów, w dalszym zaś ciągu kłamliwie podkreślono, iż takie „pożałowania godne incydenty“ zdarzają się również po stronie przeciwnej (t. zn. polskiej).

Co do Wardynia, to w kłamstwie hitlerowcy gdańscy osiągnęli rekord. W komunikacie senatu czytać można, iż członek partii hitlerowskiej „zmuszony“ być go zastrzelić, ponieważ Wardyń groził mieszkańcom wioski (!), iż pociągnie im głowy kosą, natomiast komunikat prezydium policji poinformował, iż Wardyń rzucił się z nożem na hitlerowca i dlatego musiał być unieszkodliwiony, tembardziej, że hitlerowiec, członek S. A., pełnił funkcje policjanta „pomocniczego“.

Tłumaczenie to zasługuje także z tego względu na uwagę, że nie dalej, jak kilka tygodni temu, kierownik okręgowy („Gauleiter“) Partii Narodowo-Socjalistycznej w Gdańsku, p. Forster oświadczył uroczystie korespondentowi jednego z pism warszawskich, że na terenie wolnego miasta nie jest zamierzone wprowadzenie „policji pomocniczej“, złożonej z członków partii hitlerowskiej. W tym kierunku wypowiedzieli się też inni przedstawiciele dzisiejszych władców Gdańska.

Wypadek, jaki zaszły w Szczebłewie, dowodzi, że oświadczenia te zupełnie miały się z prawdą i że pocichu jednak tę „policję pomocniczą“ zorganizowano.

Pobicie p. Gulgowskiego i ohydny mord w Szczebłewie nie są zresztą jakimiś wypadkami odosobnionymi. Tak się złożyło, że właśnie w ostatnich tygodniach, bezpośrednio po podpisaniu umowy, dotyczącej położenia ludności polskiej w wolnym mieście i gwarantującej jej pełną ochronę życia i mienia, napady na Polaków oraz wszelkiego rodzaju szykany poczęły się mnożyć w zastraszający sposób.

Wypadki te niewątpliwie nie idą po linii obecnej polityki senatu gdańskiego, który chciałby doprowadzić do „modus vivendi“ z Polską, by ulżyć ciężkiemu położeniu gospodarczemu wolnego miasta. Dowodzi one jednak, że pp. Rauschning, Greiser i Forster zupełnie nie panują nad sytuacją we własnym stronnictwie; szal antypolski do tego stopnia

Zywcem pogrzebani w podziemiach kopalni

Prace ratownicze nad wydobyciem zasypanych górników są bardzo utrudnione — Przypuszczalna przyczyna katastrofy — Pierwsza ofiara tragicznego wypadku

Katowice. (Tel. wł.) Prace ratownicze nad wydobyciem żywcem zagrzebanych górników w kopalni „Modrzejów“ trwają, lecz ze względu na ogrom zwałonej masy węgla, która wynosi około 500 tonn, są niezwykle utrudnione i mogą się przeciągnąć nawet do soboty.

Nikt nie żywi niemal nadziei wydostania nieszczęśliwych znajdujących się pod gruzami. Są to: Szynkler Franciszek górnik, oraz szleprowie — Wrona Jakób, Bębenek Jan, Stachowicz Józef i Tataara Franciszek. Brat tego ostatniego Stefan, tudzież szleper Winter Teofil, odnieśli lżejsze potłuczenia odłamkami węgla, a prąd powietrza wyrzucił ich na górną część chodnika, dzięki czemu uniknęli niechybnej śmierci.

Winę należy przypisać sile wyższej. Według dotychczasowych przypuszczeń wynikałoby, że podpierany przez naturalny filar węglowy strop, stanowiący właściwie potężny pokład węglowy o ciśnieniu około 40.000 tonn, posiadał w górnej swej warstwie pasmo t. zw. „konglomeratu“ (potocznie „mitel“) złożone z nietrwałych minerałów w rodzaju łupku. Cały ten pokład wskutek ciągłego parcia górnych zwałów obluźnił się i runął, łamiąc zwartość dolnej warstwy stropu, która runęła na filar i literalnie go zgniotła.

opanował hitlerowców gdańskich, iż nie słuchają oni swych własnych przywódców.

Jeśli jednak dzisiejsi władcy Gdańska muszą składać komisarjatuwi generalnemu Rzeczypospolitej wyrazy ubolewania z powodu braku dyscypliny, panującej w ich własnych szeregach, jeśli p. Rauschning czuł się zniewolony zamieścić w swym organie prasowym alarmujący artykuł na ten temat — to jest to doprawdy widowisko wręcz groteskowe. Przecież właśnie agitacja, prowadzona przez przywódców Partii Narodowo - Socjalistycznej wśród ludności niemieckiej Gdańska, wywołuje w kołach tej ludności nastroje szowinistyczne i antypolskie, wyładowujące się później w napadach i mordowaniu Polaków. P. Rauschning deklamuje na temat porozumienia polsko - gdańskiego i poszanowania traktatów, ale równocześnie jego organ „Danziger Vorposten“, w którym ukazują się te enuncjacje, dzień w dzień zamieszcza na naczelnem miejscu hasło „Gegen vertragliche Willkür. Zurück zum Reich!“ („Przeciw samowoli traktatu. Z powrotem do Rzeszy!“). Niedosć na tem: wiceprezydent senatu i najbliższy współpracownik p. Rauschninga, p. Greiser w mowie, wypowiedzianej świeżo do uczestników niemieckiego raidu samochodowego, również wyraził nadzieję, że ruch narodowo - socjalistyczny doprowadzi do połączenia Gdańska z „macierzą“.

Niezależnie od tego niema dnia, by w Gdańsku nie odbyła się jakaś manife-

Zaznaczyć należy, że w pobliskiej kopalni tego samego towarzystwa „Jerzy“ ostatnio zabity został w podobny sposób spadającym kawałem węgla górnik Gadomski Józef.

Sosnowiec. (PAT.) Akcja nad wydobyciem górników posuwa się na przód.

Rekonstrukcja gabinetu francuskiego

Paryż. (PAT.) Niektóre dzienniki paryskie, omawiając dokonaną rekonstrukcję gabinetu, wyrażają przekonanie, że nominacja Alberta Dalimier'a na ministra kolonij, ma na celu zaakcentowanie radykalnej fizjonomii rządu i obliczona jest na wzmocnienie stanowiska premiera Daladier'a na wyznaczonym na początek października kongresie partii radykalnej w Vichy.

W ciągu nocy dokopano się do jednego z nich, Stachowicza. Zwłoki nieszczęśliwego wydobyto na powierzchnię.

Kolumna ratownicza pracuje nieprzerwanie pod kierunkiem inżynierów górniczych. Od miejsca katastrofy dzieli kolumnę jeszcze kilka metrów.

Albert Dalimier, podkreśla „L'Homme Libre“, to były minister Herriot'a. „Journal des Debats“ wyraża przekonanie, że powołanie Dalimier'a do rządu uwidoczni kartelowy charakter gabinetu. Daladier sądzi prawdopodobnie, zaznacza pismo, że poparcie neosocjalistów będzie dość silne, aby zapewnić żywot gabinetowi bez uciekania się do współpracy z Centrum.

Interwencja Stanów Zjedn. na Kubie?

Coraz większy chaos — Komuniści dochodzą do głosu — Amerykańska ekspansja — Wzorem Teodora Roosevelta

London (PAT). Według wiadomości, nadchodzących z Hawany, sytuacja na Kubie zaostrza się z każdą chwilą.

Komitet partii komunistycznej postanowił ostrzeliwać amerykańskie siły zbrojne, gdyby rząd Stanów Zjedn.

usiłował wysadzić je na ląd. Na ulicach Hawany ustawiono karabiny maszynowe.

Z drugiej strony obecny rząd rewolucyjny dał do zrozumienia, że nie chce konfliktu z Ameryką i w razie konieczności gotów jest ustąpić. W obecnej chwili rezygnacja ta równałaby się opanowaniu władzy przez komunistów, bądź też powstania walki domowej między komunistami a wojskiem. W jednym i w drugim wypadku prawdopodobna jest interwencja Ameryki.

Stany Zjedn. jutro będą miały skoncentrowanych u brzegów Kuby 39 jednostek bojowych oraz eskadrę samolotów bombowych i 5.000 marynarzy. Na pancerniku „Mississippi“ zdążającym na Kubę, znajduje się min. marynarki Swanson. Z chwilą konieczności interwencji objąłby stanowisko cywilnego administratora na Kubie aż do przywrócenia ładu.

W razie takiego rozwoju wydarzeń okazałoby się, że prez. Roosevelt idzie w ślady swojego wielkiego poprzednika i stryja, Teodora Roosevelta, który przed 27 laty podjął zbrojną interwencję na Kubie, wysyłając do Hawany późniejszego prezydenta, a ówczesnego min. wojny Tafta jako administratora cywilnego.

Pęcherzyca — nie trąd

Łódź. (Tel. wł.) Wczoraj rozszła się pogłoska, jakoby jeden z kupców, przebywający na wywczasach w Rumunji, zachorował na trąd. Opowiadano, że został po zbadaniu przez lekarzy odesłany do Wiednia, gdzie ma być umieszczony w sanatorium dla trędowatych.

Okazuje się, że pogłoska ta jest nieprawdziwa i że u kupca tego stwierdzono tylko objawy t. zw. pęcherzyca.

(w)

Uroczystość na cześć „pielgrzymy pokoju”

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Trébeurden, 6 września.
Trébeurden, mały port bretoński, departament Côtes du Nord, liczy 3 000 mieszkańców. Do tej miejscowości napłynęło w ostatnią niedzielę dużo ciekawych i niezmiernie bogatych turystów, nieco przedstawicieli parlamentu z senatorem Even na czele, wreszcie minister spraw zagranicznych p. Paul Boncour. W Trébeurden bowiem w 18 miesięcy po śmierci „pielgrzymy pokoju”, odbyło się odsłonięcie pomnika Arystydesa Brianda. Była to jednak uroczystość poniekąd przedwstępna. 11 bowiem listopada — czyż nie szczególnie dobór daty — premier Daladier ma znowu wygłosić mowę w Pacy-sur-Eure na cześć „człowieka Locarna”.

Briand często przebywał w Trébeurden oraz na pobliskiej małej wyspce Milliau Dłatego właśnie wzniesiono mu tutaj kamień pamiątkowy. Pomnik odpowiada „mystyce briandyzmu”. Wykuty w różowym granicie, przedstawia w górnej części medalion Arystydesa Brianda. Poniżej zaś młody rybak bretoński kreśli w kamieniu te słowa: „Il a voulu pour nous la paix” („Chciał dla nas pokoju”).

Na pobliskim zegarze wybija południe. Rozwiała się już mgła poranna. Nieskończoność błękitu morskiego przykuwa wzrok. Na tle tej natury dziwnie odbija czarny orszak osobistości oficjalnych, spieszących ku pomnikowi. Był to raczej orszak pogrzebowy polityki lokarneńskiego pacyfizmu. Bardziej bowiem niż jakiegokolwiek, pełne elokwencji zapewnienia, rozgrywane się obecnie w Niemczech wypadki wykazują jak najdotkliwiej omyłkę, iluzoryczność i słabość briandowskiej koncepcji pokoju. Oparła się ona na wierze w „demokratyczne Niemcy”, pełne dobrej woli. Tymczasem w cieniu lokarneńskiej gałązki oliwnej zrodził się hitlerizm. Idea demokratyczna była fikcją, dyplomatyczną kartą za której pomocą Stresemann przygotował teren do pruskiego fałszu.

I dlatego to dziwnie brzmiały w Trébeurden słowa ministra Boncoura, mianującego się kontynuatorem polityki p. Brianda i powiernikiem „pielgrzymy pokoju”. Tego samego dnia mobilizacja około 300 000 hitlerowców w Norymberdze stała się najlepszą odpowiedzią na wszelkie mrzonki pacyfistyczne bałwochalców Locarna. Minister spraw zagranicznych coprawda zmuszony był wobec tego napomknąć, iż wypadki obecne „przejdą” za „przeczną” tej polityce, i że podróż inspekcyjna premiera Daladier, odbyta wzdłuż wschodniej linii fortecznej Francji, stała się najlepszą odpowiedzią na wyzywające manifestacje z tamtej strony Renu, lecz mimo to oświadczył, iż polityka p. Brianda nie była bynajmniej złudną, ponieważ jejemu „zawdzięczamy „Locarno, jedyną pozytywną gwarancję, zdobytą od czasów wojny”!

Hymn na cześć nieszczęsnego paktu, będącego w istocie rzeczy podkopaniem traktatu wersalskiego, zrozumiećmy lepiej, gdy dowiemy się, że p. Boncour uważa pakt czterech za kontynuację oraz właściwe urzeczywistnienie układów lokarneńskich. „Klub rzymski” doszedł właśnie do skutku dzięki obecnemu rezydentowi na Quai d'Orsay... Sobie też oddał także hołd p. Boncour na uroczystości w Trébeurden, sławiąc przy tej sposobności mistykę lewicową, tę westalkę briandowskiego pokoju! Wyrazicielem jej najlepszym stał się dr. Even, senator departamentu Côtes du Nord, oświadcza, iż obecna polityka, głoszona i praktykowana czy to przez p. Heriota, czy to przez p. Daladier oraz p. Boncour opiera się na rozbrojeniu, przynoszącym zapewnienie pokoju... Dla tych bowiem zwolenników lokarnizmu „über alles”, gwarancje międzynarodowe zawsze są więcej warte, aniżeli fortyfikacje oraz siła zbrojna. Oto mistyka, jaką szczyt się pacyfizm briandowski.

Pomimo jednak niezmiernie energicznych zapewnień wielbicieli lokarnizmu, że kraj pozostaje wierny polityce p. Brianda oraz, że zmarły polityk nie mylił się w swych posunięciach, wiara w skuteczność lokarnizmu załamała się. Uroczystościom w Trébeurden brakowało niezawodnie nastroju do wytworzenia jakiegokolwiek podniosłej atmosfery. Nie wywołały jej ani oświadczenia oficjalne, ani wiązanki kwiecista, złożone u stóp pomnika, z których jedna pochodziła od Ligi Narodów i została rzucona z małego samolotu, ani wreszcie wieńiec, pochodzący od międzynarodowej

ligi pokoju i zreszenia międzynarodowego kobiet. Panegiryk, wypowiedziany na cześć ducha lokarneńskiego brzmiał niezmiernie słabo. Przyglądały się bowiem go w sposób potężny echa olbrzymiej manifestacji pangermanizmu, którego wyzywająca pewność siebie wzrosła, dzięki erze pacyfizmu, do tego stopnia, iż dzisiaj nie wystarczają mu już parady hitlerizmu, odbywające się na niemieckiej ziemi. W wilgę bowiem uroczystości w Trébeurden hitlerowcy, zamieszkujący Paryż postanowili zorganizować na francuskiej ziemi wielką manife-

stację pod przewodnictwem swego ambasadora p. Rolanda Koestnera, i to dla uczczenia bitwy pod... Sedanem z 1870 r. Tego rodzaju manifestacja pro prostu zakrawała na prowokację. Wobec wzburzenia, jakie wiadomość o tem wywołała w opinii publicznej oraz wskutek energicznego stanowiska, zajętego przez formację „Jeunes patriotes”, manifestacja hitlerizmu pod murami Paryża nie odbyła się, a ambasador niemiecki wyjechał na urlop! Niemniej pewnym jest, iż bez polityki ustępstw, prowadzonej przez „pielgrzymy pokoju”, idea odwetu nie odrodziłaby się tak brutalnie w społeczeństwie niemieckim, we wszystkich jego warstwach.

I. BRIARES.

Wiedeń w oczekiwaniu wycieczek z Polski

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Wiedeń, 7 września.

Rozkołysały się dzwony wiedeńskich świątyni, by „Urbi et Orbi” ogłosić początek Kongresu Katolików Austriackich, zwanego oficjalnie „Katholikentagiem”, jakkolwiek uroczystości trwać będą przez cały tydzień. O godz. 19 odbyły się we wszystkich kościołach nabożeństwa do Ducha św. a o 20 inauguracyjny koncert organowy w katedrze św. Szczepana. 8 września o godz. 2 po poł. nastąpi uroczyste powitanie Legata Papieskiego na placu przed Operą. W mieście, udekorowanym flagami państwowymi i papieskimi, panuje ożywiony ruch i nastroj świąteczny. Cały katolicki Wiedeń i masa przyjezdnych z prowincji jest pod wrażeniem Dnia Katolickiego.

Jak już informowaliśmy, w ramach tego Kongresu mieszczą się oficjalne uroczystości ku uczczeniu 250-tej rocznicy oswoobodzenia Wiednia od nawały tureckiej. Trzy ostatnie dni stać będą pod znakiem uroczystości państwowych. W poniedziałek 11 września wiecz. zainauguruje święto „Odsieczy” koncert publiczny z capstrzykiem na Heldenplatz oraz iluminowane będzie miasto. Dwunastego września centrem uroczystości będzie Kahlenberg.

W dniach tych główne zainteresowanie katolików austriackich skupi się na Polakach, którzy wystąpią oficjalnie pod przewodnictwem ks. Kardynała Prymasa. Jak się dowiadujemy, reprezentantem rządu na uroczystości wiedeńskie jest minister Twardowski, natomiast ministerstwo spraw wojskowych reprezentowane będzie przez delegację oficerów z gen. Wieniawą-Długoszewskim na czele.

Przygotowania na przyjęcie polskich wycieczek są na ukończeniu. Biuro komitetu polskich uroczystości wiedeńskich (czynne od 8 rana do 8 wiecz.) mieści się w lokalach wiedeńskiego oddziału P. B. P. Francopol przy ul. Rennweg 1 (gmach Konsulatu R. P.). Wszystkie przybywające z Polski wycieczki są tam zaawizowane. Jak nas informuje kierownik biura,

dotąd zgłoszono trzy pociągi specjalne z Polski, poza tem szeregi osób przybędzie normalnymi pociągami. Dla tych gości biuro zarezerwowało kilka tysięcy kwater w hotelach i w domach prywatnych. Dla ułatwienia orientacji w mieście, wydany został nakładem „Francopolu” ilustrowany polski „Przewodnik po Wiedniu” oraz wspólnie ze Związkiem Towarzystw Polskich w Wiedniu wybita została reprezentacyjna odznaka pamiątkowa „Odsieczy Wiednia” przedstawiająca Sobieskiego, nacierającego na czele husarii polskiej na rozłożony pod miastem obóz turecki. Biuro wyjednało dla wycieczek polskich daleko idące zniżki do muzeów i teatrów państwowych, zorganizowało wycieczki autokarowe po mieście, przeszkoliło kilkudziesięciu przewodników polskich, którzy będą do dyspozycji gości z kraju. Aby w dniu 12 września umożliwić szybkie przewiezienie paru tysięcy osób na Kahlenberg, na którego szczyt prowadzi tylko jedna wąska szosa, policja wiedeńska wydała specjalne zarządzenie cyrkulacyjne. Poza autokarami z wycieczkami z Polski i autami osobowymi, inne wehikuły nie będą przepuszczone. Ruch pieszy skierowano bocznymi ścieżkami, by nie tamował swobodnego i szybkiego przejazdu gości.

Niektóre przedsiębiorstwa zwracały się do biura komitetu polskiego po emblematy i chorągiewki polskie chcąc nimi udekorować witryny swoich sklepów. Kupiectwo wiedeńskie obiecuje sobie bowiem wiele z przyjazdu wycieczek polskich.

Ważną uwagę poświęca Polakom również prasa wiedeńska, podkreślając niejednokrotnie z naciskiem niewątpliwą zasługę polskiego oręża w oswoobodzeniu Wiednia. Jeden z dzienników wieczornych drukuje nawet historyczną powieść na tle wyprawy wiedeńskiej Sobieskiego. Słowem, zainteresowanie się Polską i Polakami jest w Austrii wielkie i życzliwe.

WŁADYSŁAW DOMAŃSKI

Zwijanie katedr na wyższych uczelniach

Ma ono objąć wszystkie ośrodki uniwersyteckie

Jak donosi jedna z agencji prasowych, wyższe uczelnie w Warszawie otrzymały pisma ministerstwa oświaty z żądaniem wyrażenia opinii co do możliwości zmniejszenia liczby katedr. W szczególności chodzi podobno o niektóre katedry na wydziale prawnym uniwersytetu warszawskiego oraz na politechnice.

W związku z wspomnianym piśmie ministerstwa odbyć się mają w najbliższym czasie posiedzenia rad wydziałowych tych uczelni.

Jak już donosiliśmy, ministerstwo

oświaty ma zamiar zwinąć 8 katedr na uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W sprawie tej senat uniwersytetu krakowskiego zdecydował wystać do Warszawy delegację celem interwencji w kierunku utrzymania skazanych na zwinięcie katedr. Skład delegacji nie jest jeszcze ustalony.

Rektor akademii górniczej w Krakowie otrzymał od ministra oświaty pismo, proponujące zniesienie dwóch katedr: prawoznawstwa oraz naukowej organizacji przedsiębiorstw przemysłowych.

Związek Młodych Narodowców

w Poznaniu

urządza w niedzielę, 10 września r. b. o godz. 12,30 w sali kino-teatru „Metropolis“

Uroczystą Akademię Publiczną

z okazji 250 rocznicy zwycięstwa Sobieskiego pod Wiedniem.

Przemówienia wygłoszą

X. Prałat Prądzyński i redaktor Jerzy Herniczek.

Na Akademię zapraszamy Obywatelstwo miasta Poznania.

Zarząd.

Mydło Regera

Pg 4372-R 1467

We Lwowie projektowane jest zwiniecie kilku kadr na uniwersytecie i politechnice. Według doniesień „sanacyjnego” „I. K. C.” zagrożone są następujące katedry: anglistyki prof. Wł. Tarnawskiego, filozofii klasycznej prof. Ganszyńca, historii sztuki prof. Kozickiego i matematyki prof. Róziwicza.

Niesłychana napaść na Ojca św.

Polska Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Otrzymałmy odezwę rozrzuconą przez agitatorów sekty t. zw. kościoła narodowego (Faroną) wśród ludności katolickiej. Odezwa ta jest stekiem tak potwornych i ohydnych oszczerstw na osobę Ojca św. Piusa XI, że ze względu na przyzwoitość publiczną nie możemy jej cytować. Odezwa ta została wydrukowana w drukarni W. Farony w Zamościu i bezkarnie jest kolportowana.

Obelgi i oszczerstwa przeciwko papieżowi często powtarzają się na łamach pism sekciarskich i wolnomyslicińskich. Jest rzeczą trudną do wiary, aby w państwie polskim, gdzie ogromna większość obywateli należy do Kościoła katolickiego, takie napaści obrażające uczucia katolickie mogły być tolerowane. Poza tem mamy w kodeksie karnym art. 111, który chroni również osobę papieża, przewidując za przestępstwo przeciwko interesom międzynarodowym karę więzienia lub aresztu do 3 lat.

Hitler obejmie tekę ministra sprawa zagr.?

Londyn (PAT). „Morning Post” donosi z Berlina o uporczywie powtarzającej się pogłosce, jakoby Hitler zamierzał sam objąć kierownictwo polityki zagranicznej Niemiec, łącząc funkcje kanclerza i ministra spraw zagranicznych. W tym wypadku von Neurath powróciłby na swe dawne stanowisko ambasadora niemieckiego w Londynie.

Nawet to im zawadza

Katowice. (PAT). „Opolskie Nowiny Codzienne” donoszą, że na zebraniu inwalidów niemieckich w Murowie a Śląsku Opolskim postawiono wniosek, aby z kaplicy w Grabeczku usunięto tablicę marmurową z napisami w języku polskim. Tablicę tę wmurowało Polskie Towarzystwo Różańca Świętego. Wryte są na niej nazwiska osób, poległych w wojnie światowej.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO STARE MIASTO

Zebranie plenarne z referatem p. posła Witkowskiego odbędzie się dziś, w piątek, 8. b. m. o godzinie 20 w sali p. Pohlowej.

O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Zgon króla Iraku, Fajsala

Paryż. (Tel. wł.) W Bernie szwajcarskim zmarł nagle dziś w nocy na udar serca w hotelu Bellevue król Iraku, Fajsal. Przybył on ponownie na kurację do Szwajcarii, skąd przed kilku tygodniami musiał wrócić do kraju ze względów politycznych.

Fajsal liczył 56 lat. Był synem przywódcy szczebu arabskiego Husseina, który uwolniwszy się z pod panowania tureckiego obwołał się później przy pomocy angielskiej królowej Meki, Fajsal 1916 r. jako członek dowództwa tureckiego w Syrii zbuntował się, uciekł do Mekki i wkroczył na czele wojsk arabskich do Damaszku, gdzie obwołał się później królem Syrii.

Po zatargach z Francuzami musiał jednak uchodzić i po różnych zmian-

nych losów kolejach wreszcie przy pomocy Anglików objął w posiadanie Irak jako pierwszy król tego państwa pozostającego narazie pod protektorem Anglii. Prowadził następnie długie wojny z namiestnikiem Wahabów Ibn Saudem i zawarł z nim w 1925 r. traktat przyjaźni, poświęcając odłód swoją energię oraz pracę dla rozwoju nowego państwa.

Jego główną zasługą było, że po długich pertraktacjach Anglii złożyła mandat Iraku, uznając ten kraj jako zupełnie niepodległy. Dzięki jego również staraniom i przy wybitnym poparciu dyplomacji brytyjskiej Liga Narodów wreszcie przyjął Irak do swego grona.

Lot okrężny dokoła Polski

Łódź (PAT). Samoloty, które wystartowały dziś o g. 5 rano z Warszawy do piątego etapu lotu okrężnego dokoła Polski, zmuszone były z powodu gęstej mgły nad lotniskiem łódzkim lądować na okolicznych polach w promieniu mniej więcej 10 km., skąd dopiero około godz. 8 przybyły na lotnisko w Gublinku.

Z tego powodu start samolotów z Łodzi odbył się ze znacznym opóźnieniem. Na lotnisko łódzkie pozostała maszyna nr. 16 „R. W. D. 5”, pilotowana przez Chorzewskiego ze Lwowa, której silnik uległ defektowi. Prawdopodobnie awionetka po naprawieniu będzie mogła wystartować dziś popołudniu w dalszą drogę.

Niemcy przeciw kontroli zbrojeń

Nie godzą się na francusko - angielski projekt, wysuwając własne coraz śmielsze roszczenia

Berlin. (PAT.) Prasa coraz energiczniej występuje przeciw francusko-angielskiemu projektowi kontroli zbrojeń, upatrując w nim zarządzenie skierowane przeciw Niemcom.

„Lokal Anzeiger” pisze, że trudno przypuszczać, aby dyplomacja angielska była tak nierozsądna i uwierzyła w możliwość zastosowania tego rodzaju zarządzeń wobec Niemiec.

„Berliner Tageblatt” precyzuje postulaty niemieckie w odpowiedzi na projekt Anglii i Francji. Na pierwszym miejscu stawia dziennik konieczność ujednostajnienia typu armji przynajmniej główniejszych mocarstw i zastosowanie zasady równouprawnienia. Należy przytem uwzględnić wykształcenie rezerwy. Równouprawnienie

rozszywać się powinno na kontrolę zbrojeń policji i związków militarynych.

Niemcy domagają się ponadto zniesienia broni zaczepnej, łącznie z lotnictwem wojskowym, i wojny chemicznej. Mogą się one zgodzić na reglamentację lotnictwa cywilnego, a nigdy na jego umiędzynarodowienie. Nie wykluczają przyjęcia postulatów publikowania wydatków wojskowych przez wszystkie państwa, biorące udział w konwencji, jednak bez schematycznego ich ograniczenia. To samo dotyczy produkcji sprzętu wojskowego i handlu bronią. Niema mowy natomiast, aby Niemcy zgodziły się na kontrolę, zmierzającą do utrzymania obecnego stanu rzeczy.

Próbę uzgodnienia stanowisk Ameryki, Francji i Wielkiej Brytanji

Łondyn (PAT). Norman Davis odbył dwugodzinny rozmowę z min. Simonem i konferować będzie z Hendersonem.

Rozmowy obecne koncentrują się dokoła zagadnienia kontroli zbrojeń, które stało się teraz osiłą sprawy rozbrojenia. Francuzi i Amerykanie występują za kontrolą stałą i automatyczną, a strona brytyjska proponuje kontrolę od wypadku do wypadku w miarę stwierdzenia naruszenia konwencji rozbrojeniowej.

Dyskusja dotyczy również rozmiarów rozbrojenia, które miałyby się dokonać od razu lub w etapach. Wielka Brytania pragnie, aby kontrola weszła w życie po dokonaniu częściowego rozbrojenia, zwłaszcza w zakresie broni ciężkiej, przeznaczonej do ataku. Francuzi natomiast uzależniają wyko-

nanie rozbrojenia nawet częściowego od rezultatów kontroli, która winna być podjęta najpierw.

Dyskusja francusko-brytyjska przy udziale Ameryki ma oczywiście na celu ustalenie tezy możliwej do przyjęcia dla Rzeszy. W kołach miarodajnych Londynu wskazują na fakt, że od stanowiska Niemiec zależy istotnie dalszy los rozbrojenia. O ile oparłyby się programowi kontroli zbrojeń uzgodnionemu między Brytanią, Francją i Ameryką, to konferencja przejdzie w stan otwartego kryzysu, w którym te trzy mocarstwa będą musiały podjąć wspólną akcję nacisku na Niemcy. Zanim jednak do tego dojdzie, w Londynie pragną wypróbować wszystkie drogi porozumienia z Niemcami na rzecz konwencji rozbrojeniowej.

Komuniści przed sądem doraźnym

Dziś zapadnie wyrok przeciwko 9 oskarżonym o akcję antypaństwową

Kobryń (PAT) W procesie przeciwko 9 komunistom przemawiali obrońcy oskarżonych. Kładli oni główny nacisk na konieczność zmiany kwalifikacji czynu oskarżonych, domagając się przekazania sprawy do sądu zwykłego.

W replice prokurator Jacuński zbijał wywody obrony, powołując się na stwierdzoną w czasie przewodu sądowego winę oskarżonych i podtrzymywał dotychczasową kwalifikację czynu według art. 93 § 1. W stosunku do Kapłanówny i Bohdanowicza prokurator podtrzymywał kwalifikację czy-

nu wg. art. 26. Prokurator podkreślił następnie, że surowy wyrok jest konieczny, aby wypełnić to zło, które nieodpowiedzialne czynniki starają się zaszczyć w duszę miejscowej ludności.

Oskarżeni w ostatnim słowie prosili sąd o darowanie im życia, powołując się na swoją nieświadomość. Jedynie Kapłanówna, korzystając z przyśługującego jej ostatniego słowa, starała się wygłosić przemówienie o charakterze wiecowym, mówiąc z dużym akcentem rosyjskim. Wyrok ogłoszony zostanie w piątek.

Hitlerowcy sieją zmet w Czechosłowacji

Tuż nad granicą ćwiczy się specjalny legion ze zbiegów z poza kordonu

Morawska Ostrawa. (PAT.) Przed sądem w Opawie odbyła się rozprawa przeciwko 31 oskarżonym ze

wsi Darkowic, którzy będąc w wieku poborowym szli przed kilku miesiącami do urzędu wojskowego w Hluczy-

nie wśród pieśni hakenkreuzlerowskich i okrzyków na cześć Hitlera.

Wszyscy oskarżeni zostali skazani na kary ciężkiego więzienia od 2—10 miesięcy.

Morawska Ostrawa. (PAT.) Śledztwo w sprawie znajdujących się w więzieniu śledczym w Morawskiej Ostrawie 11 wybitnych działaczy hakenkreuzlerowskich z północnych Moraw i części b. Śląska niemieckiego daje sensacyjne wyniki.

Prasa podaje, że władze policyjne stwierdziły w Raciborzu istnienie legjonu, złożonego ze zbiegłych obywateli czechosłowackich. Legion ten, umieszczony w t. z. „Fluechtlingsheim” odbywa regularne ćwiczenia wojskowe w ostrym strzelaniu, rzucaniu granatami ręcznymi, ćwiczenia z maskami gazowymi i urządziła marsze nad granicę czeską.

Fakt istnienia nad granicą czeską legjonu przygotowującego się do walki z Czechosłowacją wywołał w prasie czeskiej silne wrażenie.

Herriot w Moskwie

Moskwa (Tel. wł.) Były premier francuski Herriot miał w czwartek trzecią rozmowę z komisarzem spraw zagranicznych Litwinowem. Tematem rozmowy były sprawy polityki i gospodarki ogólnej.

Ambasador włoski wydał przyjęcie dla Herriota, w którym uczestniczył cały korpus dyplomatyczny i członkowie rządu sowieckiego.

Wyrok sadu doraźnego

Kobryń (PAT). Sprawa Reżyny Kapłanówny przekazana została do postępowania zwykłego. Pozostali oskarżeni skazani zostali na dożywotne więzienie.

Obrady BB. nad konstytucją

Warszawa (Tel. wł.) W czwartek odbyło się w prywatnym mieszkaniu płk. Sławka posiedzenie połączonych grup sejmowej i senackiej klubu B. B., na którym w dalszym ciągu obradowano nad projektem nowej konstytucji. Jak głosi oficjalny komunikat klubu B. B. dyskusja dotyczyła poszczególnych przepisów projektu.

Dzielnicy lotnicy

Białogród (PAT) Kpt. Hauer i por. Kelo zdobyli na aparacie „Breguet” jugosłowiański punar lotniczy, osiągając na dystansie 1.500 km przy niepomysłnych warunkach atmosferycznych przeciętną szybkość z górą 235 km.

Sprzedaż soli

Warszawa. (Tel. wł.) Ministerstwo skarbu przygotowuje projekt rozporządzenia Prezydenta R. P. o skasowaniu koncesjonowanej hurtownej sprzedaży soli. Jedyny wyjątek przewiduje projekt co do sprzedaży soli po cenach, nie zawierających opłaty monopolowej, t. zn. przeznaczonej na cele przemysłowe lub hodowlano-rolnicze. Minister skarbu ma wydać odpowiednie przepisy, regulujące obowiązek uzyskiwania zezwoleń na sprzedaż tych rodzajów soli. (w)

Przeciął sobie żyły

Lwów. (Tel. wł.) Wczoraj w czasie rozprawy w sądzie apelacyjnym o szpiegostwo oskarżony Augustyn Szindlerowicz w chwili, gdy sąd udawał się na naradę celem wydania wyroku, przeciął sobie żyły.

Szindlerowicza odwieziono do szpitala. Wyrok na niego brzmiał 2 lata więzienia.

Plaga myszy polnych

Katowice. (PAT.) „Opolskie Nowiny Codzienne” donoszą o pojawieniu się w powiecie kluczborskim wielkiej ilości myszy polnych. W majątku Kochłowice zabito przy orce ścierniska w ciągu półtora dnia 11.000 myszy, a w majątku Komorzno w ciągu 4 dni zabito na przestrzeni 64 morgów około 35.000 myszy.

Zabójstwo w kościele

Lwów. (Tel. wł.) Z Przeworska donoszą, że w miejscowym kościele dokonano zbrodni zabójstwa podczas nabożeństwa. Mianowicie włościanin Pieniążek został uderzony ciężarkiem w głowę, wskutek czego niebawem zmarł. Sprawca zbrodni, krewny zabitego, nazwiskiem Zuch uciekł i ukrył się w okolicznych lasach. (w)

Epidemia śpiączki

Saint Louis (Stan Missouri) (PAT) Zanotowano tu 607 wypadków śpiączki, w tem 85 śmiertelnych.

Niemcy nadużywają gościnności Francji

Paryż. (PAT.) Według doniesień z Lille, były poseł do Reichstagu Schwaer na zaproszenie komunistycznej Rady miejskiej w Halluin miał na otwarcie nowej szkoły mowę, wychylającą ustrój komunistyczny.

Mowa wygłoszona została w języku niemieckim i była gorąco oklaskiwana przez obecnych.

Omawiając fakt ten, „Le Rempart” podkreśla, że emigranci niemieccy nie powinni nadużywać gościnności Francji.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 6.16 do 6.17 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę 6.15 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem w dewizach 212.00 zł, gotówką 208.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.26 zł, gotówką 172.92 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 8. 9. 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych zwykła lekko 5% po konwers na 49 1/2%, przy czym pod koniec giełdy poszukiwana była nawet po 50%, również płacono za 4% premj dol. 47.— oraz za 3% po bud. 38.—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4 1/2% listy dol. stare po 47.—, natomiast poszukiwano — bez oddawców — 4 1/2% listy dol. amort. po 41%, oraz 4% listy zast. konwert. po 36 1/2% przy braku oddawców. 4 1/2% listy żytnie były bez obrotu, wymieniano kurs sprzedaży 5.50 a kupna 5.45.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 83.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% po konwersyjna 49 1/2% P.
4 1/2% listy dol. PZK 47% + (dol. = 6.20 zł).
4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z. K. 36 1/2% P.

(Kurs w złotych)

4% po premj. dol., serja III 47.— P.
3% po budowlana, serja I 38.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 83.— P.
Tendencja bez zmiany.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 8. 9. 1933 r.
Warunki: Handel hurtowy parrytel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne
Zyto 165 tonn par Poznań 14,25
Zyto 45 tonn par. Poznań 14,20

Ceny orientacyjne
Zyto 130 tonn na odmiennych warunkach 13,75— 14,25
Usposobienie spokojne.

Pszemka nowa, zdania do przem. alu 20,75— 21,25
Usposobienie spokojne.

Jęczmień browarowy 16,00— 17,00
Usposobienie spokojne.

Jęczmień 691 g/l 14,00— 14,50
Jęczmień 662 g/l 13,00— 14,00
Usposobienie spokojne.

Owies 12,50— 12,75
Usposobienie spokojne.

Mąka żytnia 65% wł work. 22,00— 22,25
Usposobienie spokojne.

Mąka pszenna 65% wł work. 35,00— 37,00
Usposobienie spokojne.

Otręby żytnie 8,00— 8,50
Otręby pszenne 8,50— 9,00
Otręby pszenne (grube) 9,50— 10,00

Rzepak zimowy 35,00— 36,00
Rzepak zimowy 40,00— 41,00
Greczyca 40,00— 42,00

Groch Viktoria 18,00— 22,00
Groch Folgera 21,00— 23,00
Mak niebieski 52,00— 55,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 205 tonn, jęczmienia 95 tonn, owsa 20 tonn, otrąb żytnich 30 tonn, otrąb pszenicznych 30 tonn, mąki ziemniaczanej 200 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 8. 9. 1933 r.
Spędzono: wołów 1, buhajów 6, krów 22, świń 468, jrosiąt 125, cieląt 167, owiec 57, razem 846 zwierząt.

Zadajmy wyłącznie li tylko oryginalnego preparatu!

Nie dajmy się nakłonić na naśladowstwa lub preparaty, które zachwala i podsuwa się niewiedomo z jakich powodów jako rzekomo „tak samo dobre”.

Kremu i Olejku Nivea nie zastąpią nawet najwięcej zachwalane naśladowstwa, gdyż na całym świecie żadne inne kremy i olejki kosmetyczne nie zawierają Eucerytu, środka w właściwościach swych najwięcej zbliżonego do naturalnego tłuszczu skóry ludzkiej.

Na Eucerycie bowiem polega to nadzwyczajne działanie Kremu i Olejku Nivea. Kto raz używał Kremu lub Olejku Nivea — nigdy już nie weźmie żadnego naśladowstwa.

KREM: zł. 0.40 do 2.60 / OLEJEK: zł. 1.-, 2.- i 3.50

Polski produkt fabryki: PEBECO, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Prz. 4970-N 1150

Śp. Irena księżniczka Puzynianka

Wiadomość o śmierci Ireny ks. Puzynianki dotknęła boleśnie szerokie grono jej przyjaciół. Mało kto wiedział o tem, że ostatnio sama chorowała, gdyż tak bardzo zawsze przejęta była troską o swoją najbliższą rodzinę, tyle poświęcenia, starań i ofiarności wkładała w pielęgnowanie matki - staruszki, że nikt nie przypuszczał nawet, że i ona sama stoi już tak blisko tej ostatniej granicy. — Wieść o jej skonie więc rozszła się niespodzianie po mieście, budząc przedewszystkiem żal serdeczny w stosunku do Zmarłej, jako do osoby o nadzwyczajnych zaletach charakteru i umysłu i w odniesieniu do Tej, która po wieloletniej owocnej pracy społecznej mogła udzielić rad najlepszych w każdej trudnej, a wątpliwej sprawie.

Okres najintensywniejszej pracy narodowej Ireny Puzynianki przypada na czas jej posłowania do I Sejmiku Ustawodawczego, w r. 1922—1926. Problemy społeczne, które interesowały ją najbardziej i pobudzały zawsze do żywej reakcji, to konserwacja rodziny na zasadach tradycji religijnej i narodowej, opieka nad matką i dzieckiem, a w szczególności nad dziećmi, pozbawionymi praw cywilnych, praktyczne i ideowe wychowanie młodzieży żeńskiej w imię zasad katolickich i narodowych, zwalczanie przestępczości, szczególnie małolętnich i łącząca się z tem kwestja walki z alkoholizmem.

Jedno z wystąpień, które najbardziej upamiętniło się kobietom w historii pracy parlamentarnej, było przemówienie Ireny Puzynianki w r. 1924 w czasie dyskusji nad budżetem ministerstwa pracy i opieki społecznej. — „Nie wolno w chwili przesilenia skarbowego robić oszczędności kosztem życia, zdrowia i wychowania zarówno fizycznego, jak i moralnego młodego pokolenia” — mówiła posłanka. — „Przecież społeczeństwo skarłate, wyrosłe z pokolenia, któremu w odpowiedniej chwili nie dano odpowiedniej pomocy i nie zapewniono warunków normalnego rozwoju, musi zmniejszyć wydajność pracy i tem samem obniżyć poziom wytwórczości krajowej, tych dwóch wielkich skarbów narodu i państwa”. „Rozumiem doskonale — mówiła dalej I. Puzynianka — obowiązek i doniosłość opieki społecznej w całej rozciągłości, uważam jednak, że opieka społeczna jest nakazem społecznej sprawiedliwości i obowiązkiem państwa wobec każdego z jego obywateli znajdujących się w potrzebie, — obowią-

zek ten odnosi się tembardziej do istot słabych i bezbronnych, niezdolnych ani się upomnieć o należne im prawa, ani się ująć za doznane krzywdy”. — W przemówieniu tem domagała się postanka niezminiejszenia budżetu na opiekę społeczną w szczególnej trosce o los dziecka repatriantów z Bolszewji. — Akcja ta ks. Puzynianki nie ograniczała się jednakże wyłącznie do terenu sejmowego, lecz rozszerzała się i dalej, czego wynikiem było założenie organizacji „Polka Repatriantom” i „Chleba głodnym dzieciom”.

Największą zasługą życiową posłanki Ireny Puzynianki jest założenie Narodowej Organizacji Kobiet, pierwszego zrzeszenia kobiecego o charakterze politycznym na ziemiach Polski, łączącego kobiety wszystkich stanów w imię hasła narodowych i katolickich. Organizacja ta, tak dobrze społeczeństwu znana i dzisiaj już zasłużona, była stałym źródłem dopływu sił społecznych w postaci pracowniczek ideowych z obozu narodowego. Organizacji tej ks. Puzynianka poświęciła najlepsze lata pracy i największy wysiłek swego życia, pragnąc zaszczerpieć jak najszerszym masom kobiet polskich obowiązek pracy dla narodu i uświadomienia politycznego na zasadzie uzyskanych praw obywatelskich. Stwarzając Narodową Organizację Kobiet, nie chciała Irena Puzynianka, aby kobiety brały udział w walkach partyjnych, ale wybierała sobie, że kobiety narodowo czujące, swoim wpływem wychowawczym na społeczeństwo odegrają rolę zespalającą i cementującą cały naród.

W ostatniem swem przemówieniu na walnym zjeździe N. O. K. w dn. 21 listopada 1928 roku w Warszawie ks. Puzynianka w podniosłym nastroju wypowiedziała przemówienie, które uważała za swój testament ideowy. — „Wiemy wszystkie — mówiła m. in. Irena Puzynianka — że zanim zorganizowała się N. O. K., historia kobiety w Polsce była zapisana cudownie ofiarną, zbiorną i pojedynczą pracą Polek, z przedziwną czujnością i męstwem poświęconą podtrzymaniu ducha narodowego Polski w okowach. Przed temi kobietami nam tylko czoła uchylić należy. Ciche, bezimienne bohaterki, ich imię legion. Można śmiało powiedzieć, że przez 150 lat krzewił ducha narodowego ogół Polek: matek, żon, nauczycielek i wychowawczyń po wsiach i miastach, chałtach i pałacach, lub za murami klasztorami, w suterrenach i na poddaszach, jak długa i szeroka ziemia nasza. Tym Polkom - bohaterkom z czasu niewoli i męczeństwa, czyż nie należał się od pokolenia Polek wolnych, obywaterek, podwójny pomnik: jeden czci i wdzięczności w głębi dusz — drugi czynów na ich wzór i modłę zakrojonych, choć w ramy nowe i odmienne ujętych. — Przyszły nowe czasy, z niemi nowe potrzeby co do formy i wyrazu, zmienione jednakże w swej najgłębszej treści gorące umiłowanie Polski ponad siebie samą i poświęcenia się dla niej, szukając oparcia i mocy u źródła samej wszechmocy, w Bogu, a jednocześnie w zrozumieniu niezastąpionych w tej pracy; swoistości typu psychicznego oraz odrębności postępowania kobiety, jako takiej. Wielką tę spuściznę ducha przejąć i w świeżej formie nowego życia oblec, oto była geneza powstania N. O. K.”.

Gdy wskutek rodzinnych warunków ks. Puzynianka opuściła Warszawę i zamieszkała w Poznaniu, nie ustalała bynajmniej w pracy społecznej, lecz przeciwnie, była i tu czynną w poznańskim N. O. K. Lecz pobyt jej w na-

szem mieście zaznaczył się wielką, jej ostatnią już w życiu, inicjatywą, a mianowicie działalnością opiekuńczą nad emigrantami. Jako członek Zarządu Głównego „Opieki polskiej nad rodakami na obczyźnie”, zwróciła się Irena Puzynianka z wnioskiem do J. E. ks. Prymasa o założenie Okręgu Poznańskiego Opieki nad emigr. — Za jej też usilnem staraniem przyjął ks. Prymas protektorat nad organizacją, co wpłynęło zasadniczo na jej kierunek organizacyjny i szczęśliwy rozwój. Jako członkini Zarządu Okręgu poznańskiego Irena Puzynianka wnosila do organizacji swoją długoletnią rutynę, zapal niestrudzony i nieustającą inicjatywę.

Księżniczka Irena Puzynianka znana była przez długie, pracowite lata, całej narodowo czującej Warszawie. Sława jej płomiennych przemówień, któremi porывała za sobą tłumy na wiecach i zjazdach, któremi umiała rozpalić najszlachetniejsze uczucia i największą ofiarności, któremi podnosiła i ulepszała wszystkich, roznosiła się szeroko i daleko po kraju całym. Obok tego potrafiła też oddziaływać indywidualnie na poszczególne, pracujące społecznie kobiety, dbając zawsze o wysoki i etyczny poziom pracy narodowej.

Wielkie zasługi Ireny Puzynianki oceniamy na dobre pokolenia przyszłe. Należała ona bowiem do tych kobiet, które łączyły w pracy społecznej osobistą skrajną bezinteresowność, czystość intencji i szlachetność uczuć z głęboką wiedzą i sumiennem opanowaniem każdej kwestji i każdego problemu społecznego i politycznego. Irena Puzynianka, mając w wychowaniu własnem silnie ugruntowane zasady religijne i etyczne, posiadała zarazem wysoką kulturę, która nadawała specjalne piętno każdemu jej słowu i każdemu czynowi. Ta właśnie kultura jej życia i działalności obok najpiękniejszych zalet charakteru, stanowić będzie na długie lata wzór dla wszystkich kobiet, poświęcających się pracy dla narodu i państwa.

b.

Po zgonie śp. dr. Stan. Tomaszewicza

Wiadomość o przedczesnym zgonie zasłużonego obywatela gnieźnieńskiego ś. p. dr. Stanisława Tomaszewicza oraz w krótkości życiorys Zmarłego podaliśmy już onegdaj. Poniżej przytaczamy jeszcze w uzupełnieniu tamtego za „Lechem” gnieźnieńskim niektóre ustępy, poświęcone Jego pamięci i zasługom. Oto, co pisze:

Ś. p. Zmarły odznaczał się wrodzo-

ną skromnością i nie znosił rozgłosu, mimo to jednak był zawołanym społecznikiem, oddanym całą duszą sprawie polskiej, a na terenie naszego miasta i okręgu wywierał wielki wpływ na kształtowanie się życia społecznego.

W chwili obecnej, gdy całun śmierci pokrył Jego szczątki doczesne, zadajemy sobie pytanie, jakie właściwości Jego umysłu i charakteru dały Mu tę władzę nad współobywatelami i instytucjami społecznymi. Nie fortuna i dostatek, którego Mu Opatrzność nie poskąpiła, lecz najwyższy przymiot, jaki zdobi umysły szlachetne i głębokie, a mianowicie sprawiedliwość, Majestat śmierci, stanowiący u Jego wezwłowi, zajaśniał odblaskiem majestatu sprawiedliwości w chwili konania tego ducha, który się nigdy nie skalał uprzedzeniem do ludzi, zawsze starał się wnikać w pobudki, tłumaczące czyny i postępkę ludzkie i wznosił się zawsze na najwyższe szczyty obiektywizmu.

Ciężkim był zawód sędziowski, który ś. p. Zmarły sprawował od zarania naszej niepodległości aż do r. 1930 w tutejszym sądzie okręgu, lecz zarówno świat prawniczy jak i podsądni oddarli Go stale wielkiem zaufaniem. Cześć bliźniego cenili ś. p. Zmarły równie wysoko jak swoją własną cześć, odnosząc się ze szczególnem poszanowaniem do czci niewieściej. Nie podnosilibyśmy tego ostatniego momentu, gdyby nam go nie wyjaśniał częścicwo bolesny cios, który ś. p. Zmarłego dotknął wskutek przedczesnego zgonu Jego nad życie umiłowanej małżonki, ś. p. Wandy z domu Prądzyńskiej. Od tego czasu, t. j. od roku 1908 unikał ś. p. Zmarły wszelkiego zgłędu i zabawy, chowając swój niewysłowiony ból przed ludźmi, szukając natomiast ukojenia w dobroczynności, sprawiedliwości i okazywaniu bliźnim na każdym kroku miłości chrześcijańskiej.

Ciężki cios nie zламаł jednak Jego energii życiowej; przeciwnie, dodało Mu to bodźca do tem intensywniejszej pracy społecznej.

Drugie pasmo Jego żywota wypełnia ciągle troska o podniesienie poziomu polskiego życia społecznego. Przed wojną światową, gdy krajowi naszemu groziła zagłada ze strony zaborców, dzierzył ś. p. Zmarły na naszym terenie, obok swego starszego kolegi i przyjaciela, czcigodnego prezesa Antoniego Karpińskiego, inicjatywę w walce, jaką nasze społeczeństwo staczało z nawałą germańską, a po odzyskaniu przez nas niepodległości służył ofiarnie Ojczyźnie jako wybitny prawnik i organizator sądownictwa polskiego, poświęcając swój wolny czas różnorodnym sprawom społecznym.

Wdzięczną pamięć o Nim zachowa też całe tutejsze społeczeństwo, a w szczególności wszyscy ci, co doznali od Niego osobiście dobrodziejstwa i sprawiedliwej oceny.

Niemieckie żale

Berlin. (PAT.) Prasa nie ukrywa rozgoryczenia, że na ogólnonieemiecki zjazd katolików w Wiedniu przybywa szereg wybitnych przedstawicieli innych narodowości, a przedewszystkiem Polaków.

Rozgoryczenie powiększa jeszcze świadomość trudności technicznych, jakie przedstawia dla obywateli rzeszy wyjazd do Austrii, gdyż pozwolenie przekroczenia granicy austriackiej kosztuje obywatela niemieckiego 1000 marek. Poza tem udział katolików Rzeszy utrudniają stosunki polityczne obu państw.

Do niezadowolenia przyczynia się również bezpośrednio wiązany się ze zjazdem katolików obchód 250-lecia oswobodzenia Wiednia od Turków, który — zdaniem prasy — nosi za mało cech święta wyłącznie ogólnonieemieckiego. Prasa pomija przeważnie milczeniem udział Polski w obronie Wiednia, chcąc z niej zrobić sukces Niemiec, gdyż, jak pisze „Der Tag”, armja śpiesząca z odsieczą, chociaż formalnie stała pod dowództwem Sobieskiego, jednakże składała się prawie w połowie z kontyngentów niemieckich, przeważnie protestanckich. Zdaniem dziennika Austrija winna pamiętać, że tylko wówczas mogła istnieć, tworzyć i budować, gdy miała oparcie o Rzeszę.

Zaginione balony?

Nowy Jork (PAT.) Prasa amerykańska wyraża obawy o los polskiego balonu „Kościuszko” oraz balonu amerykańskiego, które mogły opaść na Labradorze, lub innych stronach Kanady ptn. Organizowana jest ekspedycja ratunkowa.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Postulaty młynarstwa wobec akcji interwencyjnej

W końcu sierpnia r. b. odbył się w Warszawie zjazd delegatów terytorjalnych organizacji młynarskich z całej Rzeczypospolitej Polskiej, na którym ustalono i uzgodniono ze Związkiem Izby Przemysłowo-Handlowych zasadnicze postulaty przemysłu młynarskiego, których uwzględnienie może uzdrowić stosunki na rynku zbożowym i umożliwić skoordynowane współdziałanie młynarstwa z P. Z. P. Z., jako instytucją interwencyjną.

Wychodząc z założenia, że jedynym naturalnym nabywcą zboża chlebowego jest młynarstwo, zjazd stwierdza, że P. Z. P. Z. prowadząc działalność młynarską, przy której mają możliwość pokrywania strat z funduszy interwencyjnych, powodują osłabienie prywatnego przemysłu młynarskiego. Krytykując to stanowisko P. Z. P. Z.-ów i wychodząc ze założenia, że wszelkie skrupowanie przemysłu młynarskiego i pomijanie tak ważnego czynnika w skoordynowaniu akcji skupu zboża, uniemożliwia racjonalną działalność przemysłu młynarskiego i wywołuje dalsze znaczne straty dla skarbu państwa z niemieckimi dotkliwymi następstwami dla rolnictwa i młynarstwa — młynarstwo wysuwa następujące postulaty, które powinny być uwzględnione w obecnej kampanji gospodarczej:

1) P. Z. P. Z. winny wyeliminować ze swej akcji czynności natury przemysłowej, jako przekraczające granice właściwej interwencji, tj. zaprzestać przemiału pod wszelką postacią, tak dla rynku wewnętrznego, jak i na eksport, a pozostać jedynie instytucją czysto handlową dla interwencji zbożowej, zleconej przez czynniki rządowe.

2) Młynarstwo dla współdziałania w akcji interwencyjnej w formie skupu zboża zastrzega sobie bezwzględną wyłączność dostaw dla Funduszu Pracy, czy też dla celów bezrobocia, na zasadzie bezpośrednich ofert konkurencyjnych.

3) Likwidacja przemiału w młynach przez P. Z. P. Z. jest obecnie tem łatwiejsza do przeprowadzenia, że P. Z. P. Z. wyzbyły się jednego z młynów państwowych w Lublinie, co do innych zaś młynów zatrudnionych przez P. Z. P. Z., młynarstwo składa deklarację ewentualnego pokrycia realnego oprocentowania od należności kredytowych państwowych instytucji finansowych, przypadających od tych młynów, a których zatrudnienie zalecone było z uwagi na zadłużenie tychże przedsiębiorstw w rządowych instytucjach finansowych.

4) Interwencja zbożowa na rynku wewnętrznym winna być zdaniem młynarstwa rozdzielona planowo na pewne okresy, uzgadniane z młynarstwem i przy jego współdziałaniu.

5) Mandat delegata młynarstwa w radzie administracyjnej P. Z. P. Z., udzielony zarządzeniem ministra spraw wewnętrznych z dnia 29 września 1932 r., winien być oparty na zasadach identycznych, jak innych członków tejże rady i dać możliwość delegatowi częstego i intensywnego uczestnictwa w obradach, a nie jak to dotychczas było, zaledwie dwa razy w ciągu roku i to w charakterze informacyjnym. P. Z. P. Z. winny odbywać zebrania informacyjne przynajmniej raz na miesiąc, a w wypadkach większych wahań koniunkturalnych i w razie potrzeby, na życzenie zainteresowanych reprezentantów, względnie organizacji przemysłu młynarskiego.

6) Zboże zakupywane przez P. Z. P. Z. na skład, a którego eksport z różnych względów jest utrudniony, winno być sprzedawane młynom w okresach wyjątkowego braku podaży, jak: zaspasy śnieżne, powodzie, dłuższe okresy deszczu, uniemożliwiające młóckę lub dowozy, wreszcie przednówek itp. i w tych wypadkach, jako okresach przejściowych, P. Z. P. Z. pobierać winny za odstępowane za gotówkę zboże jako maximum cenę giełdową, z wykluczeniem sztucznej podwyżki cen.

7) P. Z. P. Z. winny sprzedawać młynom zboże po cenach eksportowych z warunkiem wywiezienia zagranicę odpowiednich ilości produktów przemiałowych. Cenę eksportową należy rozumieć: ceną światową plus premia 6 zł mniej przewóz loco młyn (około 3,50 zł). Za 100 kg zakupionego na eksport od P. Z. P. Z. zboża winien

młyn wyeksportować: 50 proc. mąki pełnej, 30 proc. drugiej kategorii i 15 proc. otrąb, względnie przy eksporcie śrutu — 95 proc. Dowody na dokonany wywóz produktów przemiałowych, a mianowicie deklaracje celne, winien młyn przedłożyć w ciągu 4 miesięcy od daty zakupu zboża. W razie niemożności wywiezienia otrąb oblicza się bonifikata za sprzedane zboże nie od 100 kg, lecz od 90 kg zboża, tj. powyższe 15 proc. otrąb przyjmuje się jako równoważnik 10 kg żyta. Zakupione od P. Z. P. Z. zboże płatne jest przy odbiorze według ceny krajowej giełdowej z tem, że po przedłożeniu dowodów wyeksportowania odpowiedniej ilości produktów przemiałowych,

P. Z. P. Z. będą bonifikowały różnicę pomiędzy ustaloną w dniu zakupu zboża ceną eksportową, a zapłaconą ceną krajową.

8) Interwencja zbożowa winna być prowadzona równomiernie w całym państwie.

9) W razie uzyskania kredytu zastawowego, młyny handlowe będą w możności poparcia w szerszej mierze wysiłków P. Z. P. Z., podjętych dla usunięcia nadwyżek zboża z rynku krajowego. Inny rodzaj kredytu nie wchodzi w ogóle w rachubę, ponieważ posiadane przez młyny kapitały obrotowe wystarczą dla sfinansowania normalnego zakupu zboża tak dla konsumpcji krajowej, jak i produkcji eksportowej.

10) Młynarstwo winno posiadać przedstawiciela w komisji popierania obrotów produktami rolniczymi przy ministerstwie rolnictwa.

KRONIKA GOSPODARCZA BEZROBOCIE W BYDGOSZCZY I OKOLICY

Ilość zarejestrowanych bezrobotnych w Bydgoszczy i okręgu bydgoskim w stosunku do stanu z miesięcy zimowych zmniejszyła się dość poważnie.

Obecnie liczy się w Bydgoszczy około 6500 bezrobotnych fizycznie pracujących i około 700 bezrobotnych umysłowych: w okręgu — pierwszych 10.000, drugich ok. 1.000.

Jeśli chodzi o przemysł drzewny, który stanowi poważny dział przemysłu bydgoskiego, to zauważyć się w nim daje zjawisko wielce charakterystyczne: polskie prywatne tartaki i zakłady drzewne przeważnie stoją albo też ledwo vegetują, natomiast przedsiębiorstwa niemieckie, jak np. tartaki Meyera i Rataja, są stale w ruchu i prowadzą dość duże obroty handlowe. Najwięcej pracy ma niedawno uruchomiony tartak państwowy „Zimnowodny”. Ale też pracuje on w specjalnie

dogodnych warunkach. Jak mówią w sferach przemysłowych, tartak ten otrzymuje drzewo w cenie 8 zł za metr, gdy tartaki prywatne płacić muszą za to samo drzewo 18 zł.

Zbliżające się miesiące zimowe zdają się zapowiadać nowy wzrost liczby bezrobotnych. Dlatego też i sfery gospodarcze i władze miejskie powinny zawczasu poczynić energiczne kroki, ażeby bydgoski przemysł drzewny mógł pracować w bardziej normalnych warunkach. Szczególnie chodzi tu i o podtrzymanie polskiego przemysłu i polskiego robotnika, bowiem według zebranych przez nas wiadomości w ogólnej liczbie bezrobotnych Niemcy stanowią tylko około 2 proc. gdy stosunek ogólny Niemców w Bydgoszczy sięga 8 proc. Ten objaw w polskim mieście jest zgola nienormalny.

Z KRAJU

(k) **Pływająca wystawa Belgii przybędzie do Gdyni.** W dn. 15 bm. przybywa do Gdyni statek „Leopoldville”, wiozący na pokładzie wystawę prób i wzorów przemysłu belgijskiego. Statek ten po dłuższej podróży wzdłuż całego Bałtyku kończy swój objazd w Gdyni, gdzie pozostawać będzie przez dni 15 i 16 bm. W celu umożliwienia zwiedzenia statku-wystawy Izba Handlowa Polsko-Belgijska w porozumieniu z „Orbisem” organizuje w dniu 14 b. m. ulgowe przejazdy z Warszawy, Łodzi, Katowic, Krakowa i Poznania.

(k) **Otwarcie wileńskiej Izby Rolniczej.** W tych dniach nastąpiło uroczyste otwarcie nowoutworzonej wileńskiej Izby Rolniczej, obejmującej swym zakresem działania województwo wileńskie i nowogródzkie. Na inauguracji zebrało się około 50-ciu radców. Po uroczystościach wstępnych zebrano się na obrady Izby, które przeciągnęły się do północy. Wybrano zarząd, złożony z 9-ciu członków, do którego m. in. wszedł gen Żeligowski, oraz 8 ziemian z obu województw.

(k) **Przyrost oszczędności w P. K. O. W** sierpniu b. r. wkłady oszczędnościowe, a także i liczba oszczędzających w P. K. O. wykazują dalszy poważny wzrost. Wkłady oszczędnościowe wzrosły o 8.174.939 zł, osiągając na 31 sierpnia b. r. stan 448 milionów 685.871 złotych, łącznie zaś z wkładami, pochodzącymi z waloryzacji dawnych wkładów markowych 475.549.063. Wzrosła w tym czasie i liczba oszczędzających. W ciągu sierpnia P. K. O. wydała 28.003 nowych książeczek oszczędnościowych, osiągając na 31 sierpnia b. r. ogólną liczbę 1.052.578 książeczek, łącznie zaś z książeczkami, pochodzącymi z waloryzacji, 1.086.477 książeczek.

(k) **Prowizoryczny kontyngent cukru na okres przyszłej kampanji.** W „Dzienniku Ustaw” nr. 66 z 1. b. m. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu w sprawie wyznaczenia prowizorycznych kontyngentów cukru na czas od 1 października 1933 r. do 30 września 1934 r. Kontyngent cukru został wyznaczony prowizorycznie w następującej wysokości: a) zasadniczy kontyngent — 2.843.066 q. cukru białego; b) zapasowy kontyngent — 142.153 q. cukru białego; c) eksportowy kontyngent — 2.779.308 q. cukru białego. Kontyngent zasadniczy, zapasowy i eksportowy został rozdzielony pomiędzy poszczególne cukrownie, zamierzające produkować cukier w kampanji 1933/34 proporcjonalnie do ich przewidywanej produkcji w sposób podany w załączniku do ogłoszonego rozporządzenia.

(k) **Samorodne spawanie w świetle zwyczaju handlowego.** Ostatnio stwierdzono w woj. poznańskim następujący zwyczaj handlowy: ryzyko za spawanie samorodne zwykłych sztuk ponosi wykonujący; natomiast zamawiający ponosi ryzyko zachodzące przy spawaniu skomplikowanych części, przedewszystkiem takich które przy ciśnieniu gazu wzgl. cieczy muszą być absolutnie szczelne. Przed podjęciem

się samorodnego spawania sztuki skomplikowane, wykonujący zastrzega sobie możliwość nieudania się roboty, tj. stwierdza, że ryzyko ponosi zamawiający. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Dawny śpichlerz Europy aprowiduje się w Stanach Zjedn.** Sowieckie syndykaty importowe finalizują obecnie transakcje, obejmujące artykuły spożywcze. Pierwszą z tych transakcyj będzie zakupienie za pośrednictwem Reconstruction Finance Corporation 5 milionów świń, z których pierwszy transport ma być wysłany do Rosji już w najbliższym czasie. Niezależnie od tego rosyjskie syndykaty importowe zakupią kilka milionów kg. masła i sera z zapasów rządowych, zakupionych w swoim czasie dla realizacji interwencji na rynku amerykańskim.

(z) **Niemiecka produkcja węgla wzrasta mimo kryzysu.** W pierwszych 7 miesiącach r. b. wyprodukowano w Niemczech następujące ilości węgla, brykietów i koksu (w nawiasach cyfry z odpowiedniego okresu 1932 r.) w tonnach: węgiel kamienny 61.494.937 (58.577.834), węgiel brunatny 69.646.791 (68.088.874), koks 11.786.786 (11.044.546), brykiety z węgla kamiennego 2.436.296 (2.414.154), brykiety z węgla brunatnego 16.717.089 (16.711.310). Jak widziwy z powyższego zestawienia zarówno wydobycie węgla, jak też produkcja brykietów i koksu w Rzeszy w roku bieżącym dość znacznie wzrosła.

(z) **Sytuacja gospodarcza Prus Wschodnich.** Według sprawozdania wschodniopruskiej Izby Przemysłowo-Handlowej położenie gospodarcze Prus Wschodnich w sierpniu r. b. przedstawiało się następująco: Przemysł młynarski doznał znacznego ożywienia wskutek dowozu nowego zboża oraz popytu na mąkę żytnią. Z tego powodu ceny doznały malej obniżki. Handel bydłem nie doznał poważniejszych zmian. W dziale sprzedaży maszyn rolniczych zaszła znaczna poprawa. Sprzedano szereg żniwiarek oraz młóciarek. Rynek budowlany w Królewcu i na prowincji nie wykazuje zmian, również ceny materiałów budowlanych pozostały niezmiennymi.

(z) **U. S. A. chce zarzucić klauzulę najwyższego uprzywilejowania?** Senator Pittman oświadczył, że Stany Zjedn. win-

ny zarzucić w stosunkach z innymi krajami klauzulę najwyższego uprzywilejowania, gdyż, wobec nowej konjunktury w handlu międzynarodowym, paraliżuje ona zupełnie aktywność eksportową Ameryki. Skoro państwa europejskie mają zamiar zarezerwować swe rynki dla siebie, Stany Zjednoczone i inne państwa kontynentu amerykańskiego muszą występować wspólnie w obronie swych interesów i z tego zdają już sobie sprawę po fiasku konferencji londyńskiej.

Ekspansja szkolnictwa niemieckiego

Piszą nam z powiatu świeckiego: Szkolnictwo polskie na pograniczu niemieckim, zwłaszcza na Powiślu, narażone jest na coraz większe udutki. Polacy, posyłający swe dzieci do szkół polsk. ch. wystawieni są na coraz większe przesładowanie, a nauczyciele polscy na prowokacje i szykany. W tych warunkach o tworzeniu nowych szkół polskich na pograniczu niema obecnie mowy, istnieje raczej obawa o utrzymanie tam szkół polskich w ramach dotychczasowego dorobku; akcja bowiem czynników niemieckich zmierzająca nieublaganie do zniszczenia prywatnego szkolnictwa polskiego.

O ile pod tym względem lepiej wiedzie się mniejszości niemieckiej w Polsce, a zwłaszcza na Pomorzu. Zażywając swobody i tolerancji, o jakiej Polacy w Niemczech nawet marzyć nie mogą, nasi współobywatele narodowości niemieckiej, kontynuują rozbudowę i ugruntowanie swego szkolnictwa w Polsce, przyczem kwestją funduszy na budowę szkół zdaje się odgrywać rolę podrzędną.

W powiecie świeckim powstały trzy prywatne szkoły niemieckie niższego typu. Ubiegłego roku wybudowano mianowicie szkołę powszechną dla stu dzieci w Grucznie, a drugą dla dzieci kolonistów w Bukówcu. Obecnie buduje się trzecią szkołę tego typu w Świeciu. Poza tem w rozmaitych okolicach województwa istnieją t. zw. „Sammelschulen”.

Obecnie Niemcy poświęcają specjalną uwagę szkolnictwu średniemu. Roku ub. wystawili kosztem trzech milionów zł gimnazjum prywatne w Grudziądzu, wspaniałe gmach, jakich niewiele jest w Polsce. Urządzono tam dla uczniów gimnazjum we własnym gmachu, także bursę. Drugie gimnazjum mniejszościowe (koedukacyjne) stanie w Tczewie na Czyżkowie obok boiska niemieckiego. Budowa gmachu szkolnego — na ten cel zakupiono już półtora miliona cegieł — ma się rozpocząć jeszcze w bieżącym roku. W przyszłym roku zamierzają Niemcy wystawić gimnazjum w stylu nowoczesnym w Chojnicach na pograniczu.

Oto dowody systematycznej i konsekwentnej roboty niemieckiej około tworzenia gniazd hitlerowskich na ziemi pomorskiej. Polityka Hitlera, pozornie umiarkowana w stosunku do Polski, odnosi u nas na terenie szkolnictwa wybitne sukcesy... N.

Żydowskie „prawo do pracy”

„Moment” z 27 sierpnia informuje o pracy żydowskiego komitetu gospodarczego, zapoczątkowanej w maju r. b. przez ankietę do 900 gmin żydowskich:

„Żydowski komitet gospodarczy zamierza wkrótce przedsięwziąć akcję na rzecz prawa do pracy żydowskich robotników i żydowskiej zawodowej inteligencji w kierunku wytworzenia nowych możliwości zarobkowych i dodatkowej pracy dla ludności żydowskiej...”

Nadstane odpowiedzi „będą służyły, jako ważny środek pomocniczy i orjentacyjny przy planowanej akcji...”

Stoimy więc wobec nowej akcji żydowskiej, mającej na celu zdobycie dla Żydów nowych możliwości pracy i to w kraju, gdzie pracy pozbawione są setki tysięcy ludności polskiej.

Od bólu uwalniają
tabletki
ASPIRIN
Do nabycia we wszystkich aptekach.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Piątek, 8 września 1933.

Słońce: wschód 5.14; — zachód 18.25; —
długość dnia 13 godz 11 min.
Księżyc: wschód 19.19; — zachód 10.35; —
przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według obserwacji Instytutu
Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Piątek, godz. 7 rano: Temperatura
powietrza niska plus 7 st. C. pogodnie,
wiatr północno-zachodni, ciśnienie
atmosferyczne wysokie 762 mm.
W ub. dobie temperatura najwyższa
plus 19 st. C., najniższa plus 7 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań
Państwowego Zarządu Wodnego:
Wczoraj — 0.42 m, dzisiaj — 0.40 m.
Kal. rzk.: Narodzenie N. M. P.; — jutro
Georgijusz Sergijusz P. W.

Kal. słow.: Radosław; — jutro Sobiebor.

Z POZNANIA

— * Z targu. Dnia 8 b. m. na placu
Sapieżyńskim płacono za uabiał: 1 kg.
masła wiejskiego 3.00—3.20 zł; 1 kg.
masła mleczarskiego 3.40—3.60 zł; 1 kg.
twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany
1.20—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr;
mendel jaj 1.40—1.50 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świętej
1.70—1.80 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20
zł; wieprzowiny 1.40—1.50 zł; wołowiny
1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny
1.30—1.60 zł; koziny 1.00—1.20 zł;
smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80
do 3 zł; kaczka 2—3.50 zł; geś 4—6.50 zł; na-
ra gołębi 0.90—1.20 zł; indyk 6.00—9.00 zł;
perlica 2.50—3.50 zł; królik 1.30—1.40 zł;
para kurcząt 1.80—3.50 zł; para kuro-
patew 1.80—2.00 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemni-
ków 6—8 gr; 1 kg szpinaku 30—40 gr;
1 pececz pietruszki 10 groszy; 1 kg re-
buli 10 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; główka zie-
lonej sałatki 8—10 gr; 1 kilo rabarberu
10 do 20 groszy; 1 mdl. ogórków 0.60—1.50
zł; pececz marchwi 8—10 gr; kalafior 10
do 60 gr; 1 kg. pomidorów 25—50 gr; 1 kg
fasoli 50—80 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.60—2.80
zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.40—2.80 zł;
suma 2.60—3.00 zł; mietusa 2.40—3.00
zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg biał ryb 0.60
do 1.20 zł; 1 kg sandacza 3.40—4.00 złot.;
1 kg karasia 0.80—1.60 zł; 1 kg węgorka
3.00—3.60 zł; 1 kg karpia 2.60—2.80 zł; za
ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; men-
del raków 0.60—1.50 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszo-
nych 6.40—8.00 zł; borowików 1.00—2.40 zł;
kurków 0.80—1.00 zł; pieczarek 1.00—1.20
zł; maślaków 60—80 gr; rydzów 1.60—2.40
zł; innych grzybów 0.40—0.80 zł.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych
1.60—2.40 zł; 1 kg jabłek 30—70 gr; 1 kg
borówek (brusznik) 60—80 gr; 1 kg
gruszek 30—60 gr; 1 kg. śliwek 40—80 gr
Targ bardzo ożywiony. Duży dówóz
drobiu. Ceny bez znaczących zmian.
(hu.)

— * Pożar na Stawnej. W domu przy
ul. Stawnej 6 wybuchł ogień na pierw-
szym piętrze. Pożar stłumiła miejska
straż pożarna (kl.)

— * Samochód zderzył się z tramwa-
jem. Na ulicy Strzeleckiej przy wylocie
ul. Długiej zderzył się tramwaj linii 3 z
samochodem P. Z. 48124, kierowanym
przez szofera Ludwika Kaczmarka (Gro-
bla 5). Wypadku w ludziach nie było. (kl.)

— * Włamanie do kiosku. Przy ulicy
Cieszkowskiego 3 włamano się do kiosku
p. Stefanij Chranzowskiej. Łupem zło-
dziej padły towary tytoniowe wartości
220 złotych. W związku z wspomnianą
kradzieżą aresztowano Marię Rolewska
(ul. Długa 7), u której znaleziono skradzio-
ny towar w zupełności. (kl.)

— * Kradzież żarówek. Za kradzież
żarówek w Pow. Komendzie Uzupetnień
ujęła policja Andrzeja Kołodziejskiego z
Zawad. (kl.)

— * Oszustwo na książce depozytowa.
W areszcie policyjnym osadzono Leoka-
dję Spychałę, ekspedjentkę pewnej firmy
z Poznania (Grochowe Łąki 3). Wspom-
niana ekspedjentka jest posiadaczka o kra-
dziej książki oszczędnościowej K. K. O. i
podjęcie na nią 800 zł. (kl.)

— * „Składnica” rowerów w komisari-
acie. W komisariacie IV przy ulicy Kre-
tje jest 7 rowerów i części rowerowych.
oraz dwie tace niklowe z monogramem
„K” i obrus na stół z monogramem „M
K”. Rowery pochodzą prawdopodobnie
z kradzieży. (kl.)

— * Strzelanina podczas bójki. Na Al.
Marcinkowskiego doszło późnym wieczo-
rem do bójki między Edwardem Herste-
nem (Wolnica 1) i Franciszkiem Ryszar-
dem Kupińskim (ul. Szwajcarska 27).
Podczas bijatki Kupiński strzelił dwu-
krotnie z rewolweru. Strzały chybiły Re-
wolwer obłożyla policja aresztem. (kl.)

Do Warszawy za zł 14,—

w obie strony Wyjazd z Poznania 9. bm.
o godz. 23.00, wyjazd z Warszawy 11 bm.
godz. 17.20. Ze względu na ograniczoną
ilość uczestników uprasza się o wczesne
zgłoszenia. ORBIS, Plac Wolności 9, tel.
52-18, ag 5351

Wystawa Zdrowia — wielkie zjazdy

W zakładzie psychiatrycznym w Kościanie organizuje się dział wystawy

Niespokojny, burzliwy rytm współ-
czesnego życia i nadmiernie zaostrzo-
na walka o byt wywierają swój szkodliwy
wpływ przedewszystkiem na uk-
ład nerwowy jednostek ludzkich. Co-
dziennie doświadczenie wykazuje, że
ilość ludzi nerwowych stale wzrasta;
zdarza się coraz częściej, że niedospo-
zytym nerwowe, „zdenewrowania”, de-
presje itp. przeradzają się w ciężkie
rozstroje, nerwice, a nawet choroby
psychiczne. Rozpowszechnienie ich jest
obecnie tak wielkie, że współczesna
nauka lekarska zalicza choroby ner-
wowe do rzędu masowych kłesk spo-
łecznych na równi z gruźlicą, kiłą i
alkoholizmem.

Istota chorób zakaźnych np., przy-
czyną ich powstawania, sposób zapo-
biegania im, są dostatecznie znane o-
gółowi naszego społeczeństwa. Uświa-
domienie jednak tegoż ogółu w kwe-
stji chorób nerwowych i psychicznych
jest wielokrotnie mniejsze, a przecież
choroby te zagrażają każdemu w stop-
niu znacznie większym, niż jakiegol-
wiek inne.

Wiedza nasza o nich kończy się na
łętkliwym przeświadczeniu, że są to ta-
jemnicze, niezależne od nas „nieszczę-
ścia”, które odbierając dotkniętym
niemi jednostkom zdolność świadomego
myślenia i kierowania swem po-
stępowaniem, wykluczają je całkowi-
cie ze społeczeństwa. Powszechna opi-
nija o chorobach psychicznych nie-
wiele różni się od poglądów dalekiego
średniowiecza, które przypisywało za-
burzenia psychiczne „nawiedzeniu” i
„opętaniu” przez demony.

Jak jest w istocie?
Zagadnienie to wyświetla wszech-
stronnie i dostępnie wystawa psychja-
tryczna w Kościanie. Wystawa ta będąca
działem wystawy „Przyroda, Zdrowie i
Opieka Społeczna” w Pozna-
niu, odbywać się będzie w czasie od 12
września do 1 października rb. w Wo-
jewódzkim Zakładzie Psychiatrycznym
w Kościanie.

Zawiera ona następujące działy:
1. choroby psychiczne i ich przyczyny
z działem zaburzeń i zbroczeń seksual-
nych; 2. charakterologia; 3. higiena
psychiczna; 4. leczenie chorób psy-
chicznych; 5. twórczość psychiczne
chorobych; 6. dział historyczny.

Po raz pierwszy daną będzie wszyst-
kim możność zapoznania się z temj za-
gadnieniami, przedstawionymi nauko-
wo. Po raz pierwszy otwarte będą po-
dwoje zakładu psychiatrycznego dla
wszystkich. Tajemnicze życie psy-
chicznie chorych, sposoby leczenia, o
którym tyle opowiada się dziwacz-
nych rzeczy, twórczość chorych i arcy-
ciekawe zabytki dawnego lecznictwa
psychiatrycznego będą udostępnione i
przedstawione zwiedzającym wystawę.
W okresie wystawy kursować będą
w niedzielę pociągi specjalne wyciecz-
kowe między Kościanem a Poznaniem
i odwrotnie. Zwiedzający otrzymywać
będą ponadto zniżki kolejowe 50 proc.
w drodze powrotnej.

Zwiedzanie wystawy odbywać się

Z POZNAŃSKIEGO

— * BUK. (Komitet obchodu odsieczy
Wiednia). Z inicjatywy Tow. Przemysłow-
ców zawiązał się komitet obchodu 250-
rocznicy pamiętnej odsieczy wiedeńskiej.
Na zebraniu organizacyjnym postanowio-
no zakupić tablicę pamiątkową. Człon-
kowie zarządów miejscowych stowarzy-
szeń i organizacji zaoferowali na cel ten
105 złotych. Termin uroczystego obchodu
naznaczono na 24 bm.

— (Jarmark). We wtorek, 12 bm. od-
będzie się jarmark na konie, bydło i to-
wary kramne.

— (Zjazd chorów kościelnych). Tow.
Chóru Kościelnego pod wezw. św. Grzego-
rza urządza w niedzielę poświęcenie sztand-
aru z zjazdem chorów kościelnych. W
programie konkursowe popisy śpiewacze
o nagrody.

— * BARCIN. (Naprawa szosy). Wy-
dział Powiatowy w Mogilnie przystąpił do
gruntownej naprawy szosy w Szczepano-
wie. Prace rozpoczęto od granicy powia-
tu szubińskiego.

— (Budowa drogi). Zakłady Wapien-
ne w Wapienniu przystępują do budowy
drogi o twardzi nawierzchni, zatrudniając
prztem bezrobotnych.

— (Ostre strzelanie). Tow. Powstań-
ców i Wojaków urządza w niedzielę, 10
bm. w strzelnicy „Sokoła” ostre strzela-
nie o mistrzostwo miasta Barcina.

będzie pod kierownictwem miejscow-
ych lekarzy-psychiatrów, którzy bę-
dą udzielali wszelkich fachowych ob-
jaśnień.

Wychowanie fizyczne i higiena szkolna

Jak wiadomo, jedną z sekcji Zjazdu
lekarzy i przyrodników poświęcono wy-
łącznie sprawom higieny szkolnej i wy-
chowania fizycznego. Zgodnie z chlubną
tradycją, zapoczątkowaną już z począt-
kiem stulecia przez śp. prof. Henryka Jo-
rdana i prof. Piaseckiego, i tym razem
sekcja ta będzie należała do bardziej ży-
wotnych co widać już z ilości zgłoszonych
referatów i odczytów, dochodzącej do 50.
Cały czas zatem, rezerwowany przez zjazd
na obrady sekcyjne, skąpo wystarczy na
wygłoszenie i przedyskutowanie tego ma-
terjału.

Nie brak wśród prelegentów nikogo
prawie z wybitniejszych pracowników te-
go działu: fizjologów, antropologów, jak
higienistów, lekarzy szkolnych i sporto-
wych, wychowawców fizycznych-prakty-
ków. Tematem głównym uczyniono zagad-
nienie wychowania fizycznego i higieny
szkolnej w małych środowiskach polskich
(miasteczkach i wsiach), gdzie warunki
najtrudniejsze i praca systematyczna je-
dyń.

Informacje

Na dworcu głównym w Poznaniu czyn-
ne jest od niedzieli rano Biuro kwaterun-
kowe, w którym winni się zgłosić wszyscy
przyjezdni, nawet i ci, którym adresy
kwaterek znane są uprzednio. Biuro to bo-
wiem wręcza bon na otrzymanie szeregu
programów, przewodników, bez których
orientacja przyjezdnych w uroczystościach
zjazdowych będzie niemożliwa. Bon po-
wyższy realizuje się w biurze zjazdowym
przy ul. Fredry 10 w gmachu Collegium
Medicum. Biuro to załatwia wszelkie
sprawy, związane z uczestnictwem w obu
zjazdach i do niego winni również zła-
szać się ci wszyscy, którzy przyjadą do
Poznania w pierwszych trzech dniach
Zjazdu. Biuro bowiem kwaterek na
dworcu przestaje być czynne we wtorek
w południe.

Zwraca się dalej uwagę wszystkim
przyjezdnych, że zniżkę kolejową 50%
uzyskuje się jedynie na podstawie legity-
macji, którą wysyła się wraz z kartą
uczestnictwa tym, którzy opłacili swój
udział. Zniżka obowiązuje w obie strony
t. j. płaci się za okazaniem legitymacji
połowę ceny biletu do Poznania i z Po-
znania.

Na okres IV Zjazdu Zw. Lekarzy Sło-
wiańskich oraz XIV Zjazdu Lekarzy i
Przyrodników Polskich uruchomi się w
czasie od 11—15 września rb. włącznie
ekspozytura urzędu pocztowego Poznań I
w budynku Collegium Medicum przy ul.
Fredry 10 w ubikacji na parterze, wy-
znaczonej przez Komitet Org. wymienio-

szcze w powiatach. Ale i pozatem, w
zgłoszonych odczytach, poruszy się wszyst-
kie ważniejsze kwestje tej dziedziny dla
spraw zaś graniczących z fizjologią i pe-
dajtrją, poświęcono osobne posiedzenia
kombineowane, wraz z członkami odno-
snych sekcji. Idąc za gólną tendencją
zjazdu, by poszczególnie sekcje czynić za-
razem ogólnopolskimi zjazdami towa-
rzystw naukowych, poświęconych danym
specjalnościom, sekcja wychowania fiz-
yczne będzie zarazem spełniała rolę walnego
zjazdu sekcji autonomicznej wychowania
fizycznego i higieny szkolnej przy Tow.
Naucz. Szkół Średni i Wyższych co bez-
względnie przyczyni się do tem żywszego
udziału lekarzy szkolnych i wychowaw-
ców fizycznych z całego kraju.

Ale i połączona ze zjazdem wystawa
pod hasłem: „Przyroda, Zdrowie i Opieka
Społeczna” przyciągnie niewątpliwie do
Poznania na dni 12 do 15 września wszyst-
kich przyjaciół fizycznej i duchowej tę-
żyzny.

nym Zjazdów. Zakres działania tej ek-
spozytury obejmuje całą służbę nadawczą
pocztową, telegraficzną i telefoniczną oraz
wzywianie członków Zjazdu do rozmów-
nicy telefonicznej, z wyjątkiem nadawania
paczek. Odnośnie zaś do służby oddaw-
czej, ekspozytura czynna będzie tylko w
zakresie wypłat z książeczek wkładko-
wych P. K. O. Godziny urzędowe dla
służby zewnętrznej ustala się codziennie
od godz. 8—19.

Dyrekcja Poczty i Tel. zawiadamia, że
z dniem 9 bm. uruchomi się w sali głów-
nego dworca osobowego w Poznaniu od-
dział pocztowo-telegraficzny, którego za-
kres działania obejmuje całą służbę na-
dawczą pocztową, telegraficzną i telefo-
niczną (z wyjątkiem nadawania paczek),
jak również wypłaty doraźne z książeczek
wkładkowych P. K. O.

Godziny urzędowe służby zewnętrznej
dla publiczności trwać będą: a) dla służ-
by kasowej od godz. 8—18 (tylko w dni
powszednie), b) dla nadawania przesyłek
listowych, telegramów i zgłaszania rozm-
ów telefonicznych międzyinstansowych
oraz sprzedaży znaczków pocztowych, u-
bezpieczeniowych i stempliowych, jako też
druków płatnych, codziennie od godz. 7
do 22, z tem, że za listy polecone i warto-
ściowe, przyjmowane w dni powszednie
od godz. 7—8 i od 19—22, a w niedziele i
święta od godz. 7—9 i od 11—122 pobie-
rać się będzie ustalona taryfa osobną o-
płatą od każdej nadanej przesyłki.

— * KRETARZ p. Owsianowski. Za długoletnią
pracę w straży pożarnej w Nakle zostali
udekorowani pp. Oskar Bauer, Herrmann
Lehmann, Nikodem Siemiński, Perlik, L.
Rybarczyk, Weln Jagodziński, Plechota
i Hazubski, Akademię ukończono okrzy-
kiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospo-
litej i hymnem narodowym. Po połud-
niu odbyły się na placu szkolnym zawo-
dy konkursowe przybyłych straży pożar-
nych, pod wieczór zaś alarm próbny na-
kielskiej straży pożarnej na Rynku.

— * ODOLANÓW. (Strzelanie żniwne
Bractwa Kurkowego). Dnia 3 bm. odby-
ło się tu strzelanie żniwne Bractwa Kur-
kowego o godność zwycięzców żniwnych
i o premje. Zwycięzcą został p. Franci-
szek Siniński; drugie miejsce zajął p. Jó-
zef Parada, trzecie p. Roman Szorski. —
Premje zdobyli pp.: Przymuszyński Sta-
nisław, Tomasz Kaźmierczak, Stanisław
Przerwa i inni.

Dodać należy, że 31 sierpnia odbyło się
walne zebranie miejscowego Bractwa Kur-
kowego na którym starszym Bractwa wy-
brano posła dra Haremskiego.

— (Kradzież). W nocy na 2 bm włama-
li się złodzieje do zagrody p. Stanisła-
wa Hofmana w Głiszniew, któremu skra-
dli 4 geśi. Policja jest na tropie złodziei.

— * OPALENICA. (Aresztowanie solty-
sa za opór władzy). W Trosczynie pod
Opalenicą wybuchł we wtorek, 5 bm. w
zabudowaniach gospodarza Dudy pożar,
który strawił doszczętnie stodołę i chlew.
Nad wieczorem przybył do wsi z jarmar-
ku w Grodzisku soltys p. Stanisław Her-
zog, który w stanie nietrzeźwym udał się
na miejsce pożaru i swoim zachowaniem
spowodował interwencję policji która go
aresztowała za opór władzy i osadziła na
24 godzin w areszcie.

— * OSTPÓW. (Pożar). Przy drodze
Grabowskiej 5 na Krępie w domu Igna-
cego Zdunka nocą wybuchł pożar, który
na szczęście nie przybrał większych roz-
miarów. Przywołana straż pożarna ogień
stłumiła w zarodku.

— (Z kroniki policyjnej). Z ogrodu p.

Zycie, przysody i rozboje morskie
ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

— 88 —

ka w oku. Poczem inny wskazał palcem na chirurga i dopiero wówczas pokapaliśmy się, że prosili, ażeby tenże uleczył także ojca podobnie jak podjął się uleczyć syna.

Nie chcieliśmy, aby wiedzieli, że tego uczyć nie możemy, więc dalismy im do poznania, iż ci, co polegli, pierwsi rzucili się na nas, i że dynajmniej nie mamy zamiaru przywracać ich do życia. Zagroziliśmy, że postąpimy w ten sam sposób także z innymi, którzy na nas porwał się ośmielać, i że już nigdy ich nie wskreszymy. Wreszcie oświadczyliśmy, wskazując na księcia, że nie damy mu umrzeć i uleczymy jego ramię, jeśli zgodzi się pojsć z nami i czynić, co mu rozkażemy. Widocznie zrozumiał nas młody władca, bo rozkazał swym ludziom, aby przynieśli coś w rodzaju długiego pręta i poleżyli go obok niego na ziemi. Gdy wykonali rozkaz, sprostaliśmy, że była to strzała. Wzięła on ją lewą ręką (gdymy prawą miał ubezpieczoną), wskazał na słońce i zżamął ją na dwójce. Następnie oparł jej ostrze o swą pierś i wręczył mi ten odłamek. Zrozumiałem później, iż zaklął słońce, którego był czcicielem, aby swą strzałą poraziło go w pierś, gdyby kiedykolwiek miał mi się sprzeniewierzyć. Węczenie zżamanej strzały miało być oznaką, że jest człowiekiem, który złożył przysięgę. I zaiste, nie-facno było wyobrazić sobie chrześcijanina, któryby z równą wiernością dotrzymywał swej przysięgi przez długie i przykre miesiące.

— 89 —

wałące się trupy. Nie słyszałem nigdy przeraźliwszego krzyku.

Przystanęliśmy, aby nabić ponownie swe rusznice, poczem widząc, że nie ruszają się z miejsca, gruchnęliśmy między nich znów. Padło ich tym razem około dziewięciu. Ponieważ nie stali już tak gęsto, jak przedtem, przeto nie wszyscy nasi wzięli ich pod ogień. Siedmiu pozostało w rezerwie, aby inni po strzale mieli czas nabić swe rusznice.

Po drugie sa wie wydaliliśmy wszyscy gromki okrzyk. Wówczas owych siedmiu ruszyło dalej i z odległości jakichś dwudziestu jardów znów wystrelilo, pozostawiając czas innym do nabicia rusznice. Atoli krajowcy nie czekali już dalszego natarcia, lecz pierzchnęli przed nami, wyjąc jak opętani.

Na pobojuwisku zastaliśmy mnóstwo leżących ciał. Odniosło rany lub poległo wie u więcej, niż przypuszczaliśmy, niż nawet mówiliśmy kul w swych rusznicach. Zrazu nie powołaliśmy tego. Dopiero później przyszło nam na myśl, że byli między nimi tacy, co tylko z prerażenia wyzionęli ducha.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

— 89 —

gdyż nie sprzyjał im wiatr w zatace, zaś pod nado mieli przed sobą odległość znacznie większą z powodu wielkiego łuku, jaki zatacza owa rzeka. Dagonilli nas oni dopiero szóstego dnia.

Nie siedzieliśmy z założonymi rękami, bo-wiem przez ten czas dwa przybyśle, którzy przynieśli księciu włócznie, nauczyli naszych jeńców, jak ze skór kozich robi się bukiaki na wodę, którą nie zawsze było można znaleźć po drodze. Byli oni w tej pracy tacy biegli, że zaradnim nasz statek nadpłynął, już każdy z naszych ludzi miał bukiak na wodę, przewieszony przez ramię na rzemieniu, podobnym do pasa od rusznicy.

Książę, chcąc nas upewnić o wierności swych ludzi podczas pochodu, kazał ich powiązać dwójkami i przegubów rąk, podobnie jak zakauwa się więźniów w Anglii. Tak wymownie przekonał ich o tej konieczności, że powiązali się sami. Byli jednak do tego stopnia uczciwi, że przedewszystkiem tak bardzo postusznili swemu władcy, że wróciliśmy im wolność, gdyśmy już znaleźli się poza ich krajem. Wszelako książę uparł się i kazał im powiązać się znów, zaczęli pozwolić im zdjąć więzy dopiero po dłuższym czasie.

Kraj nad rzeką był wyżyną bez bagien i mokradel. Wszędzie rozposcierala się bujna zieleń i pasło się mnóstwo bydła. Lasów wiele nie było, przynajmniej w naszym pobliżu. Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

ostawionego Kapitana Singeltona.

Wszelako niektórzy z nich po niejakim czasie odzyskali przytomność. Ci przyszli do nas i oddali nam cześć, widocznie biorąc nas za bóstwa lub za złe duchy. Jedni rzucili się na kolana, przysydy i rozboje morskie

— 96 —

Chirurg niezwłocznie zbadał ranę jego łądźwi i stwierdził, że kula wprawdzie prze-biła mięśnie, lecz nie pozostała w ciele, że zatem uleczenie będzie rychłe i łatwe. Inaczej miała się rzecz z przedramieniem, którego cieższa kość była złamana. Chirurg ją złożył, ujął przedramię w łuki i umieścił je w pelicy, zawieszzonej na szyi ranego, poleciwszy mu na mięgi, ażeby niem nie poruszał. Murzyński-książę tak ściśle przestrzegał tego polecenia, że unikał wszelkiego ruchu, na który lekarz poprzednio mu nie pozwolił.

Nielatwo udało się mi dać mu do poznania, co zamierzamy i do czego będziemy potrzebowali jego ludzi. Jeszcze trudniej przyszło go nauczyć, co znaczą słowa „tak“ i „nie“, oraz uprzyściplnić mu nasz sposób pojmowania rzeczy. Trzeba jedyną przysięgą, że był bardzo cehny i przysywał sobie wszystko, co odemnie usłyszał.

Pojął, iż chcemy zabrać żywność na pierwszy dzień, wszelako zarazem wytłumaczył nam na mięgi, że będziemy znajdowali ją po drodze przez całych czterdzięci dni. Zadną miarę nie mogliśmy zrozumieć znaku, którym określał czterdzięci, tem mniej dostępne były jego słowa. Wkońcu któryś z murzynów na jego rozkaz ułożył kolejno czterdzięci malych kamyczków, które miały oznaczać ilość dni, wolnych od troski o żywność.

— 92 —

przyczekamy im to święcie. Wówczas klasnęli w dłonie, dając do poznania, abym uczynił to samo. Uczyniłem; wówczas wszyscy jeńcy rzucili się jak długi na ziemię, zaczęli powstając, wzniesli najdziwniejszy i najdziłszy okrzyk, jaki kiedykolwiek słyszałem.

Sądząc, że wtedy po raz pierwszy w życiu doznałem jakiegdyb drgnięcia religijnego uczucia. Poprostu nie mogłem się powstrzymać od pewnych myśli, ba, nawet od łez z wdzięczności, iż przecie nie przyszedłem na świat śród podobnych istot i że nie byłem tak doszczętnie ciemny i barbarzyński jak ci ludzie. Wszelako innego to rychło i znowu przez długie czas nie doznawałem wzruszeń tego rodzaju.

Po owej ceremonii poczęliśmy się kłopotać skąd wziąć narazie żywności zarówno dla naszych jeńców jak dla nas samych. Na mięgi dalismy to księciu do poznania. Odpowiedział on nam również na mięgi, abysmy pozwolili jednemu z jeńców udać się do osady, a on postara się o żywność, zaś ponadto przyprowadzi kilka bawołów do dźwigania naszych bagaży. Na to zrobiłem mięgi, jakgdybym nie do-wierzał i obawiał się, że jeńiec nam ucieknie. Wówczas on jęł zapewnić uroczystymi gestami o wierności swego poddanego i okręciwszy sobie powrót dokoła szyi, włożył mi jego kolanie w rękę na znak, abym go powiesił, jeśli ów wysłannik nie wróci. Ostatecznie się zgodziłem. Książę wydał mnóstwo poleceń i roz-

— 96 —

kazał wyruszyć w drogę swemu poddanemu, przyczem wskazał na słońce, jakgdyby mu mówił, o której godzinie ma powrócić.

Murzyn ruszył z miejsca jak szalony i nawet już niktą nam z oczu, wciął jeszcze nie ustawał w biegu, z czego wnioskowałem, że miał przed sobą daleką drogę. Nazajutrz, na jakieś dwie godziny przed oznaczonym czasem, czarny książę przywołał mnie do siebie skinięciem ręki i wskazał mi dalekie wzgórze, na którym dostrogiem maie stadko bydła oraz kilku ludzi. Z wyrazistych jego gestów do-rzumiiałem się, że wracał jego wysłannik, który dobrawszy sobie poganiaczy, pędził dla nas bydło.

Punktualnie co do minuty stawił się on przed naszymi chatami z dużym stadem krów, cieląt i kóz. Ponadto przyprowadził cztery byczki pod nasze bagaże.

Był to zapas żywności zupełnie wystarczający. Jedynie chleba nie było i musieliśmy, jak dotychczas, zastępować go jakimiś korzonkami.

Przyszło nam na myśl, że byłoby dobrze sporządzić dla jeńców wory na podobieństwo tornistrów żołnierskich do łatwiejszego niesienia naszych bagaży. W tym celu kazałem pozabijać kozy i rozścielić ich skóry na słońcu. We dwa dni były one już całkiem suche. Z latwością dało się z nich sporządzić nieduże worki, w których poczęliśmy rozmieszczać swe

— 93 —

przyswoilem sobie później zasady wszelkiej wiedzy zeglarskiej, w szczególności zaś jej część z zakresu geografii.

Widąc mnie cehnym do nauki, już w powszednich rozmowach dawał mi najogólniejsze pojęcia o rzeczach, zapoznawał mnie z kształtem mórz i łądów, z biegiem rzek, z właściwościami różnych krajów oraz z ruchem gwiazd. Temu zawdzięczałem pierwsze wiadomości z zakresu astronomii, które z czasem uzupełniłem. Posiadał on szczególniejszy dar zapładniania mych myśli i rozbudzania goręcej chęci do wszelkiej nauki. Przekonywał mnie, że tylko wyższa wiedza uczyni mnie zdolnym do wielkich przedsięwzięć. Mówił, że tylko wiedza może z nizin wyprowadzić człowieka na wyższy istnienia. Fochlebiał mi, że mam wielkie skryte ambicji, co właśnie w tym czasie w mnie się zrodziła. Dodawał bodźca, mojemu nieuasycenemu pragnieniu wiedzy, jakoż postanuszę zostać mistrzem we wszystkich dziedzinach, które są potrzebne wytrawnemu marynarzowi. Wszelako później niezupelnie dotrymatem sobie słowa, chociaż miałem sposobność.

Trzeba jednak wrócić do przerwanej opowieści. Puszkarz, ocenając zasługi, jakie po-łożylem w utarcze, ponadto przyznając służ-

— 94 —

kowem jak narodowem jest, że jeśli ich ktoś zapali i własnym przykładem naćhniję ich odwagę, to trzymają się wcale dzielnie. Kiedy jednak się zdani tylko na własną przedsiębiorczość, to natychmiast upadają na duchu. Moi kompani byłiby napewno drapnęli przed zgrają nagich dzikusów, gdybym nie był wolał i krzyczał, czyniąc z tej przysody raczej igraszkę niż utarczkę dla podniesienia ich odwagi.

Powtórzyło się to jeszcze nieraz w podobnych okolicznościach. Poprostu było dla mnie niepojęte, jakim sposobem gromada ludzi, którym w chwilach rozstrzygających tak bardzo nie dopisywała odwaga, mogła w pierwszym zamiętalsze porwy, jakie kiedykolwiek zdarzały się na świecie.

Już było między nimi dwu czy nawet trzech niestrudzonych ludzi, którzy swą odwagę i przedsiębiorczość podtrzymywali innych. — Byli ich przewodnikami od samego początku. Jednym z nich był puszkarz, drugim nożownik, którego nazwałem artystą, zaś trzecim, chociaż już nie tak dzielnym, jeden z cieśli. Trójka ta tworzyła niejako duszę i ożywcę siłę wszystkich innych. Gdy jednak ci trzej przekonał się, że ja także umiem być zuchem, uściskali mnie i okazywali mi oddat szczególniejszą życzliwość.

Puszkarz był człowiekiem wykształconym, doskonałym matematykiem i wytrwałym marynarzem. Dzięki jego przyjacielskiej pomocy

przyswoilem sobie później zasady wszelkiej wiedzy zeglarskiej, w szczególności zaś jej część z zakresu geografii.

Widąc mnie cehnym do nauki, już w powszednich rozmowach dawał mi najogólniejsze pojęcia o rzeczach, zapoznawał mnie z kształtem mórz i łądów, z biegiem rzek, z właściwościami różnych krajów oraz z ruchem gwiazd. Temu zawdzięczałem pierwsze wiadomości z zakresu astronomii, które z czasem uzupełniłem. Posiadał on szczególniejszy dar zapładniania mych myśli i rozbudzania goręcej chęci do wszelkiej nauki. Przekonywał mnie, że tylko wyższa wiedza uczyni mnie zdolnym do wielkich przedsięwzięć. Mówił, że tylko wiedza może z nizin wyprowadzić człowieka na wyższy istnienia. Fochlebiał mi, że mam wielkie skryte ambicji, co właśnie w tym czasie w mnie się zrodziła. Dodawał bodźca, mojemu nieuasycenemu pragnieniu wiedzy, jakoż postanuszę zostać mistrzem we wszystkich dziedzinach, które są potrzebne wytrawnemu marynarzowi. Wszelako później niezupelnie dotrymatem sobie słowa, chociaż miałem sposobność.

Trzeba jednak wrócić do przerwanej opowieści. Puszkarz, ocenając zasługi, jakie po-łożylem w utarcze, ponadto przyznając służ-

Jerzego Woziwodzkiego w Rynku skradziono większą ilość owoców. Stratę oblicza poszkodowany na kilkadziesiąt złotych. — Włamania dokonano do szopy p. Idziego Skuleckiego przy ul. Kaliskiej i skradziono narzędzia stolarskie wartości około 50 zł. — Pobito dotkliwie stróża kolejowego Jana Kaczmarka w chwili, gdy usiłował przeszkodzić złodziejom w kradzieży węgla kolejowego. — Policja ujęła niejakiego Marjana Tuczynskiego, zamieszkałego przy ul. Staro-Kaliskiej 12, za to, że z autobusu Anny Szmajowej skradł koszyk jabłek.

— (Z chóru kościelnego). Na nadzwyczajnym walnym posiedzeniu chóru kościelnego pod wezw. św. Grzegorza wybrany został prezesem ks. wik. Leciejewski.

— (Autobus zderzył się z wozem). W czwartek, 7 bm. około godz. 16 przy wylocie ul. Raszkowskiej i Rynku zderzył się autobus z wozem, rozwożącym piwo, a należącym do browaru Hirscha Uszkodzony został wóz i autobus. Dyszel wozu uderzył ponadto w okno wystawowe firmy „Pani” w domu p. apt. Mierzejewskiego i rozbił szybę.

— * **PONIEG.** (Osobiste). Srebrne gody małżeńskie obchodził 25 ub. mies. p. Franciszek Bartkowiak mistrz rzeźnicki z żoną swą p. Heleną z domu Kucharską. Jubilat jest starszym cechu, wchodzi w skład rady miejskiej, piastuje godność prezesa Tow. Przemysłowców, ponadto zasiada w zarządzie różnych towarzystw. Plon tej pracy jest bogaty. To też w wyrazach czci, jakie Jubilatowi stali niemal wszyscy tutejsi mieszkańcy, mieściły się szczerze słowa uznania. Ad multos annos!

— * **SARNOWA.** (10-lecie Koła Śpiew.). W ub. niedzielę odbyła się tu uroczystość 10-lecia Koła Śpiewu im. K. Kurpińskiego, którą połączone z świętem pieśni. — Nabożeństwo odprawił ks. prob. E. Sychalski — prezes Jubilatki a kazanie wygłosił ks. wik. W. Majchrzycki. Zebranie uroczyste zajął ks. prob. Sychalski. — Do prezydium powołano pp. apt. E. Cwiklińskiego, Fr. Sawickiego, Lewandowskiego i Roszaka. Sprawozdanie z 10-letniej działalności odczytał sekretarz p. Fr. Vogt. Dyplomy za 10-letnią nieprzerwaną przynależność do Koła otrzymali pp.: ks. prob. Sychalski, Steinhauffowa Felicia Bondkowa Teofila, Kaczmarkówna Wiktorja, Zachasiówna Agnieszka, Cwikliński Edward, Kortylak Stanisław, O. Fierzyński Marjan, Vogt Franciszek. Po południu odbyły się popisy Kół Śpiewaczych w ogrodzie Bractwa Kurkowego.

— * **SIERAKÓW.** (Walne zebranie Kółka Rybackiego). Walne zebranie sekcji Kółka Rybackiego przy Wielkopolskiem i Pomorskiem Towarzystwie Rybackim w Bydgoszczy odbyło się 14 bm. o godz. 11 w sali hotelu „Pod Białym Orłem”, p. Wujczaka. Ze względu na bardzo ważne sprawy, objęte porządkiem obrad — uprasza się członków o jak najliczniejsze przybycie.

— * **SMIGIEL.** (Wizytacja pasterska). W objędnie dekanatu przemęckiego J. E. ks. biskup Dymek wizytował w dniu 3 b. m. parafię Dłużyny, gdzie był bardzo entuzjastycznie przyjmowany przez miejscowe i okoliczne społeczeństwo. Cała wieś tonęła w zieleni, a na rogach stały liczne bramy triumfalne. J. E. ks. biskup Dymek udzielił licznej młodzieży Sakramentu Bierzmowania. Z Dłużyny wyjechał na wizytację do Bukówca.

— (Osobiste). Znany zaszczytnie p. Maksymilian Stachowiak kupiec i działacz społeczny, długoletni członek magistratu śmigielskiego, 25-letni prezes Kat. Tow. Przemysłowców, mianowany został prezesem honorowym tegoż towarzystwa. Wręczenia dyplomu dokonał prezes p. Matuszewski.

— * **SKOKI.** (Zebranie Przemysłowców). 4 bm. przy licznych udziałach członków odbyło się zebranie Przemysłowców, które zajął prezes p. A. Stefaniak. Po odczytaniu protokołu zreferował p. prezes ustawę scalenia ubezpieczeń społecznych oraz ustalone na rok 1933 przez Izbę Skarbową w Poznaniu normy średniej zyskowności dla podatku dochodowego. Po dyskusji nad wygłoszonym referatem u. dzielił prezes głos kierownikowi szkoły dokształcającej p. Bilezorowi, który szczegółowo przedstawił zbrany stan naukowo prowadzonego przez siebie zakładu. — Zkolej załatwiono kilka spraw drobnych oraz ustalono program akademii z okazji 250-lecia oswobodzenia Wiednia.

— (Dzień strażacki). Z okazji uroczystości obchodzonego „Dnia strażackiego” odbyło się w tut. kościele nabożeństwo, które odprawił ks. prob. Stanisławski. — Po nabożeństwie odbył się na Rynku apel i koncert, a wieczorem zabawa taneczna.

— * **SWARZĘDZ.** (Nowa placówka S. M. P.). W Antoninku pod Swarzędzem powstała nowa placówka S. M. P. W skład zarządu weszli: Józef Padałak — prezes, Krawczek Feliks — sekretarz, Krawczek Ernest — skarbnik. Pod sztandar S. M. P. w Antoninku zromadziło się przeszło 30 członków. Nowej placówce nadano znak Krzyża i Orła Białego „Szczęść Pożel”.

— (Z życia młodzieży). We wtorek, 5 bm. odbyło się zebranie S. M. P. (Swarzędz) pod przewodnictwem prezesa Cieslewicza. Zaimitacyjnie referat wygłosił p. Zbigniew Gatkiewicz na temat historii Swarzędza. Hymnem związkowym „Hej do apelu” zebranie zakończono.

Dwa miesiące więzienia za zniszczenie karabinów wojskowych

Sąd okręgowy w Kaliszu skazał b. komendanta „Strzelca”

Z Kalisza donosi (mk): We wsi Kuźnie, w gminie Chocz, odbywała się 5 stycznia br. zabawa miejscowego „Strzelca”. Na zabawę przybyli m. i. komendant „Strzelca” Stanisław Piasecki oraz b. komendant tegoż oddziału Roman Kawecki. Pomiędzy obydwoma „komendantami” panowały naprężone stosunki, gdyż Piasecki zarzucał Kaweckiemu nieczyste sprawy za czasów jego urzędowania w „Strzelcu”. Kawecki zaś zarzucał podobne rzeczy Piaseckiemu. Dość na tem, że spotkawszy się oko w oko na zabawie, pobili się do krwi. W pewnym momencie poszedł Piasecki do izby strze-

leckiej, gdzie znajdowały się karabiny wojskowe i wziął jeden z nich. Kawecki, widząc broń w rękach przeciwnika, wyrwał karabin i przy odpowiednich wykrzyknikach począł nim tłuc o mur; to samo zrobił z drugim i trzecim karabinem.

W dniu 6. bm. zasiadł Kawecki na ławie oskarżonych sądu okręgowego i odpowiadał za zniszczenie własności państwowej, przyczem szkoda wyniosła blisko 85 zł. Sąd skazał go na 2 miesiące aresztu z zawieszeniem na 2 lata oraz zapłaćcenie kosztów sądowych, a do końca roku zwrócenia skarbowi państwa poniesionych strat.

Niewyczerpane są pomysły oszustów

Przypadek uchronił kupców od tysięcy strat

Z Gdyni donosi (Fob.): Tutejszy sąd okręgowy rozpatrywał ostatnio sprawę fałszerzy książeczek P. K. O. W toku przewodu sądowego jeden ze świadków zeznał, iż oskarżeni, oprócz podrabiania książeczek oszczędnościowych, zajmowali się fałszowaniem wtrótników listów przewozowych.

Okazało się, że był to proceder nadzwyczaj pomysłowy i niebezpieczny tak dla kupiectwa, jak i zarządu kolei. Opublikowanie sposobu tego oszustwa jest wskazane celem ostrzeżenia zainteresowanych i pouczenia ich o metodach wyrafinowanych złoczyńców.

Otóż jeden z oskarżonych, Władysław Grzechowiak, założył w Wejherowie firmę pod nazwą „Edward Kowalski, pośrednik handlowy”. Firma ta zakupywała w Polsce i Gdańsku duże partie różnych towarów loco Wejherowo i prosiła dostawców o przesłanie wtrótników listu przewozowego, za pobraniem, do „Deutsche Volksbank” w Wejherowie. Na taką transakcję godził się chętnie każdy kupiec i fabrykant, bo wiadomem jest, że instytucja bankowa nie wyda wtrótnika bez otrzymania należności.

W konkretnym wypadku, gdy firma „Edward Kowalski” zamówiła towary w Gdańsku, Grzechowiak przedzierzgnął się w Wasilewskiego i sam sobie wystawił zaświadczenie, iż p. St. Wasilewski uowóżniony jest przez firmę „Edward Kowalski” w Wejherowie do dopilnowania wysyłki towarów, zakupionych przez tę firmę w Gdańsku. Grzechowiak-Kowalski-Wasilewski jechał do Gdańska i tam stwier-

dził, w którym dniu i o której godzinie wysłane zostały towary dla firmy „Edward Kowalski”. Równocześnie wysłał z Gdańska koleją pod adresem tej firmy paczkę ze śmieciami. Uzyskany wtrótnik na paczkę ze śmieciami przerabiał na wtrótnik, identyczny z tym wtrótnikiem, który gdańska firma przesłała za pobraniem do „Deutsche Volksbank”. Dzięki roli Wasilewskiego, osoby zaufanej firmie „Edward Kowalski”, znał datę i godzinę nadania towarów w Gdańsku i wiedział dobrze o ich ilości i sposobie opakowania. Charakter pisma urzędnika kolejowego w Gdańsku miał na swoім wtrótniku na paczkę ze śmieciami. Współoskarżony Goworowski po mistrzowsku usuwał z wtrótnika niezbędne znaki i wpisywał specyfikację.

Oszustwo udało się niewątpliwie, gdyby w przeddzień podjęcia towarów gdańskich na stacji towarowej w Wejherowie, Grzechowiak i Goworowski nie zostali aresztowani za wykryte fałszerstwo książeczek P. K. O.

Gdyby nie ten przypadek, kupiec gdański zostałby oszukany na grube tysiące, a za nim przyszedłby kolej na różne firmy w Polsce, do których skierował już zamówienia „Edward Kowalski, pośrednik handlowy w Wejherowie”. Do upatrzonych ofiar należała m. i. hurtownia skór w Poznaniu, fabryka sukna w Bielsku i skład zegarków w Łodzi.

Grzechowiak przebywa obecnie w więzieniu w Starogardzie i niebawem otrzyma nowy wyrok, który nieprędko pozwoli mu na realizowanie sprytnych pomysłów.

Mandaty karne z powodu pomnika króla Sobieskiego

Z Chojnic donosi (a): 17. bm. odbyć się miały w Chojnicach uroczystości z okazji rocznicy odsieczy wiedeńskiej, połączone z poświęceniem pomnika króla Sobieskiego. Towarzystwo Upiększania m. Chojnic otrzymało swego czasu od magistratu cokolwiek pomnika Bismarcka i zainicjowało budowę pomnika Sobieskiego, który miał stanąć w parku miejskim. Koszta budowy ponosiło towarzystwo, przyczem prace podjęto bez rozgłosu i bez... komitetu.

Tymczasem aptekarz Zieliński, który jest prezesem Towarzystwa Upiększania m. Chojnic oraz budowniczy p.

Baldamus, członek tegoż towarzystwa, otrzymali mandaty karne, podpisane przez starostę chojnickiego za „przekroczenie przepisów budowlanych”. Przekroczenie ma polegać na tem, że towarzystwo rozpoczęło budowę pomnika bez otrzymania odpowiedzi z województwa na wniesioną swego czasu prośbę o zezwolenie na budowę. Ponieważ zaś zezwolenie to dotąd jeszcze nie nadeszło, należy wątpić, czy dojdzie wogóle do poświęcenia pomnika. Pp. Zieliński i Baldamus wniosli odwołanie do sądu okręgowego.

Zaiste dziwne to wszystko razem.

Samochód runął z mostu

Z Kalisza donosi (mk): Na szosie Kalisz—Opatówek naprawiany jest most, zbudowany nad torem kolejowym. Połowa mostu jest rozebrana, natomiast druga wąska jest otwarta dla ruchu kołowego i pieszego.

O godz. 6,30 po poł. przejeżdżał tamtędy wozem, zaprzężonym w jednego konia, gospodarz Lis Antoni. W tym samym czasie od strony Kalisza nadjechało auto półciężarowe, nądane wędlinami, a należące do Aleksandra Koteckiego w Łodzi. Wskutek wąskiego przejazdu, pomimo za-

hamowania maszyny, auto zderzyło się z wozem, zwisając tylnymi kołami nad torem. Ponieważ samochód nie znalazł oparcia, runął z kilkumetrowej wysokości w dół na tor kolejowy.

Karoserja uległa całkowitemu zderzeniu, podwozie znacznemu uszkodzeniu, zaś szofer Eryk Waclaw i jego pomocnik Błaszczak Franciszek doznali lekkich obrażeń. Również doznał lekkich obrażeń właściciel Lis Antoni, koń został silnie poraniony, a wóz strzaskany.

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** (Zasnął na wieki). W bocznym pokoju restauracji Arenda przy ul. Lipowej znaleziono nad ranem dekarza Jana Kolaske, lat 50, bez życia. K., jak się wyjaśniło, wstąpił wieczorem dnia poprzedniego do lokalu, a wypisłszy kilka wódek, usunął się niespostrzeżenie do sąsiedniego pokoju, gdzie spoczął na kanapie. Podczas snu zaskoczyła go śmierć.

— („Fräulein Doktor”). W sobotę, 9 b. m. zespół teatru toruńskiego wystawi w Teatrze Miejskim w Grudziądzu fotomontaż Teppy p. t. „Fräulein Doktor”. Sztukę tę przed miesiącem grał w Grudziądzu zespół teatru bydgoskiego z wielkim powodzeniem artystycznym i kasowym.

— (Szkoła Sztuk Pięknych). Pom. Szkoła Sztuk Pięknych, rozpoczynając 11 rok szkolny, wznowiła obecnie swą działalność. Pod koniec września starsi słuchacze dla dokonywania studiów nadmorskich wyjadą do oddziału P. Szk. Sz. P. w Gdyni, gdzie kończy się budowa własnego gmachu z burzą i internatem.

— (Wyłowienie topielca). Zwłoki tragicznie zmarłego radcy Henryka Koppla wydobyte z Wisły pod Opaleniem, zostały wydane strapionej rodzinie.

Z BYDGOSZCZY

— **Tajemnicze zniknięcie.** Przed kilkoma dniami zniknął nagle sekwestator bydgoskiego urzędu skarbowego Sidorowicz Nie widziano go od 4 bm. Ponieważ miał on prawdopodobnie przy sobie znaczniejszą sumę zainkasowanych pieniędzy, powstały przypuszczenia, że zajął jakiś nieszczypliwy wypadek lub ewentualnie ucieczka.

— **Niemiecki prowokator.** Przed kilku dniami policja zmuszona była aresztować niejakiego Emila Stadie, obywatela niemieckiego, który w ruchliwym punkcie miasta, na ulicy Gdańskiej, pozwał sobie na wykpiwanie polskich porządków i prowokacyjne okrzyki na cześć Hitlera. Stadiego postawiono przed sąd starostowski, który skazał go w drodze administracyjnej na 450 zł grzywny.

— **Zebranie Koła Szybowców.** W czwartek 14 bm. o godz. 18 w salce Stow. Techników przy ul. Chocimskiej, odbędzie się zebranie bydgoskiego Koła Szybowców, połączone z referatem.

— **Ku czci Żwirki i Wigury.** 11 bm. w rocznicę śmierci kpt. Żwirki i inż. Wigury, odbyć się ma z inicjatywy bydgoskiego koła L. O. P. P. uroczystość o następującym programie: rano o godz. 10 msza św. żałobna w kościele farnym; przez cały dzień zbiórka na zakupienie samolotu turystycznego; wieczorem w Teatrze Miejskim akademja.

— **Koszary gen. Rymkiewicza.** Bydgoskie koszary 62 p. p. przy ul. Warszawskiej, Sobieskiego i Sowińskiego nazwano koszarami im. Gen. Franciszka Ksawerego Rymkiewicza.

— **Wenta na biednych.** Konferencja Św. Wincentego à Paulo parafii farniej urządziła w niedzielę o godz. 16 wentę w ogrodzie Resursy Kupieckiej na najbiedniejszych mieszkańców parafii. W razie nie pogody odbędzie się wenta w sali Resursy.

— **Kradzieże rowerów.** Franciszkowi Puchale (Leszczyńskiego 18), skradziono rower, pozostawiony w korytarzu domu przy ul. Cieszkowskiego 3. — Feliksowi Wyrzykowskiemu, skradziono na plantach nad Starym Kanałem rower marki „Sport”.

— **Akademja Powstańców i Wojaków.** W niedzielę o godz. 17 organizuje okręg bydgoski Powstańców i Wojaków w sali Pod Lwem przy ul. Marszałka Focha obchód ku czci Sobieskiego z okazji 250-lecia bitwy pod Wiedniem.

— **Dziury aptek:** Od 4 — 10 września apteka Pod Aniołem przy ul. Gdańskiej, apteka Przy Placu Teatralnym i apteka Karasiewicza na Szwederowie.

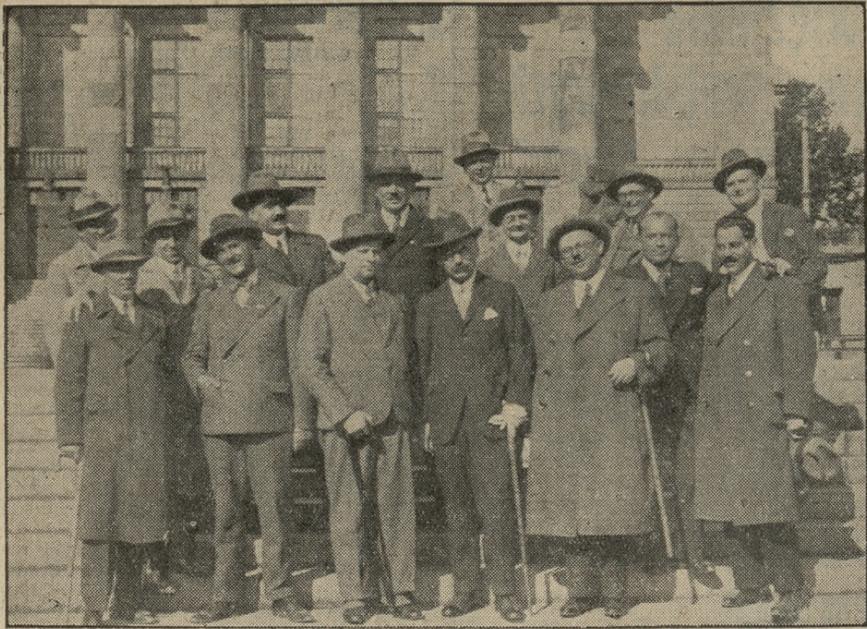
Cedula Gieldy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 8 9. 1933 r.
Warunek: handel hurt. ład. wag., dost. bież. za 100 kg. w złotych:
Ceny transakcyjne: mąka żytnia 21 tona 23,00; mąka pszenina 23 tony 33,00
Ceny orientacyjne: żyto 14,00 — 14,25; pszenica 20,00—20,50; jęczmień przemiałowy 13,75—14,00; jęczmień browarowy 15,00—10,00; owies 12,50—12,75; mąka z 65% wł. work 21,50 — 22,50; mąka p. 65% wł. work 34,00—36,00; otręby żytnie 8,50—9,00; otręby pszenne 9,00—9,50; otręby grube 9,25—9,75; rzepak zimowy 33,00—35,00; rzepak zimowy 35,00—37,00; siemie lniane 35,00—37,00; gorczyca 39,00—41,00; peluszką 12,00—13,00; wyka 12,00—13,00; groch Wiktorja 20,00—22,00; groch Folgera 22,50 — 24,50; mak niebieski 56,00—58,00; ziemniaki jadal. 2,50—2,80.

Ogólne usposobienie stałsze.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 285 tony; pszenicy 85 tony, jęczmienia browarowego 15 tony, jęczmienia przemiałowego 258 tony, owsa 45 tony, mąki pszennej 76 tony, żytniej 121 tony, otrąb żytnich 109 tony pszennych 109 tony, grochu Wiktr. 30 tony, Folgera 99 tony, koni-czyny białej 2,5 tony śrutu soya 15 tony, maku niebieskiego 4,2 tony.

K T O

POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY ODBIERA CELEP ROBOTNIKOM

Wczoraj bawiła w Poznaniu — jak wiadomo — wycieczka dziennikarzy słowackich. Zdjęcie powyższe przedstawia miłych gości (z prezesem Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich i p. konsulem Doleżalem pośrodku) na tle Opery. (Fotogr. Kaczor z ul. Skarbowej).

Czy człowiek może latać o sile własnych mięśni?

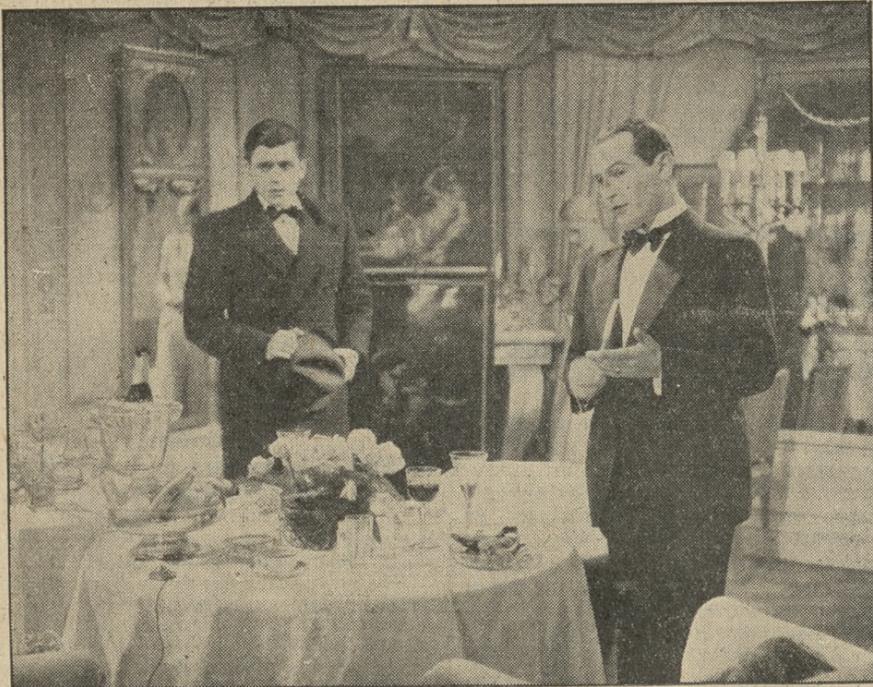
Po zdobyciu szybkości, którą 30 lat temu uważano za nie do osiągnięcia, po przewyższeniu zawrotnych odległości i wysokości, technicy lotnicy wyteżają całą swą uwagę na rozwiązanie zagadnienia, które na pierwszy rzut oka mogłoby się wydać absurdem, a w każdym razie nie posiadającym praktycznego znaczenia.

Coraz częściej w kołach lotniczych mówi się o możliwościach „lotu ludzkiego”, czyli innymi słowy, o zbudowaniu maszyny, przy pomocy której człowiek mógłby przebywać w powietrzu nie używając innej siły, prócz energii własnych mięśni. Wygląda to tak, jak gdyby lotnictwo przypominało sobie nagle legendę Ikar, który był pierwszym „latającym człowiekiem”, i nawraca obecnie do starodawniej teorii Leonarda da Vinci, który znów pierwszy rozwiązał teoretycznie sprawę utrzymania się w powietrzu, poprzez szereg doświadczeń i projektów, które szczęśliwym trafem przechowały się aż do naszych czasów.

Według ówczesnych zapisków Leonarda da Vinci wymyślił dwa różne sposoby lotu. Pierwszy opierał się na legendzie Ikar i jego ojca Dedala, którzy się unieśli z ziemi i lecieli nad morzem, mając przymocowane na plecach dwa wielkie skrzydła, poruszone ramionami lecających i przewidywał posługiwanie się rytmicznym ruchem kończyn, tak, by naśladować lot ptaka. Drugi sposób, będący owocem późniejszych prac Leonarda, oparty był na wybudowanej na kształt skrzydła nietoperza maszynie, celem powiększenia możliwości „lotu ptaka” — użytkowaniem siły prądów powietrznych i oporu wiatru.

Lotnictwo w pierwszych latach naszego stulecia rozwiązało zagadnienie lotu przy pomocy motorów, okazało się to bardziej praktyczne tembardziej, że w tym samym czasie człowiek dążył coraz bardziej do zastąpienia wysiłków ludzkich maszyną. Obecnie ministerstwo lotnictwa w Rzymie rozpisało konkurs i ustaliło znaczną nagrodę dla lotnika który, posługując się wyłącznie siłą swych mięśni dokona lotu jednokilometrowego, nie dotykając ziemi w czasie przelotu. Ostatni termin konkursu wyznaczono na 2 września 1934 r., a celem ułatwienia doświadczenia ustalono, że dozwolone będzie pilotowi — na pół godziny przed lotem, zamagazynować siłę swych mięśni w kondensatorze, mogącym stanowić część nowego przyrządu lotniczego.

Być może zatem, że już niedługo „lot ludzki”, którego pierwszy zarys powstał w myśli genialnego Leonarda da Vinci, stanie się realną rzeczywistością i rozwiąże zagadnienie bezpieczeństwa w lotnictwie. S. F.

Sławny nasz tenor Jan Kiepura wystąpi dziś w Poznaniu w „Słońcu” w swym najnowszym filmie „Zdobycie cię muszę”.

Król prasy amerykańskiej

William Randolph Hearst, uważany za jednego z najbogatszych ludzi w Stanach Zjednoczonych, zajmuje stanowisko znane i uznane króla prasy amerykańskiej.

Jak żyje Hearst? Jak magnat, miliard, którym też jest. Siedzibą letnią Hearsta jest pałac Casa Grande, w majątku, liczącym 240 000 aków, między Los Angeles a San Francisco. Własna linja kolejowa łączy dobra Hearsta z San Francisco, a na niej kursuje własny jego pociąg. Olbrzymi pałac marmurowy zawiera setkę pokoi i sal, galerję obrazów etc.

W Nowym Yorku, na Riverside Drive, posiada Hearst wspaniały pałac, niewiele co mniejszy od pałacu Casa Grande. Poza to należy do Hearsta w Anglii, w

Wales, zamek Saint Donat, którego stał się niedawno właścicielem, wspaniała siedziba, zamek w stylu renesansu francuskiego, Belmont, do ozdobienia którego sprowadził Hearst z Francji gobeliny, porcelanę sewską, antyki, rzeźby, brzozy.

Przyjęcia w Casa Grande słyną w całym Stanach. Goście Hearsta, a niema prawie tygodnia, by nie odbyło się przyjęcie i zjazd lokowani są każdy w apartamencie, składającym się z dwóch sypialni, dwóch łazienek i salonu. Każdy z gości otrzymuje dla swojej obsługi lokaja lub pokojówkę. Sztab służby w Casa Grande przewyższa liczebnością obsługę niejednego hotelu w stolicach europejskich. W pałacu znajduje się sala projekcyjna; co wieczór odbywa się pokaz filmów, na którym obecni są wszyscy goście oraz gospodarz. Na tem nie kończy się lista rozrywek: pałac zawiera również

kompletną salę i scenę teatralną, gdzie odbywają się przedstawienia zaproszonych zespołów aktorskich.

Nie bacząc na swoje 70 lat, Hearst pracuje jeszcze jako dziennikarz: dość często pisze artykuły do własnych dzienników, których posiada kilkanaście. Prasa jego, zwana żółtą, ma duży wpływ na zachodzie Stanów gdzie Hearst rozporządza, dzięki niej oraz swemu olbrzymiemu majątkowi, władza, przed którą ugina się wszystko W. K.

Najbogatszy człowiek na świecie

O Nizama Hajderabadu, który uchodzi dzisiaj za najbogatszego na świecie człowieka, opowiadał jeden z ministrów angielskich, iż posiada on tyle drogich kamieni, że sześciu ludzi z trudnością tylko mogłoby udźwignąć worki, wypełnione perłami, brylantami, rubinami etc etc.

Tylko niewielu zaufanych dostąpiło zaszczytu oglądania skarbów bezcennych, nagromadzonych w podziemiach pałacu Nizama. Dziennikarz hinduski, Nihal Singh, który zwiedzał skarbiec pałacu King Kothi, opowiada o skarbach z tysiącami jednej nocy, które spoczywają w skrzyniach, beczkach i workach. Wartość klejnotów nagromadzonych w King Kothi sięga niewiarygodnej sumy kilku miliardów dolarów, jak twierdzi dziennikarz.

Skarbiec powiększa się wciąż: co rok przeznaczają się z podatków spora suma na zakup drogich kamieni, które powiększają istniejące już góry klejnotów.

Obecny władca Hajderabadu, Nizama, jest człowiekiem skromnym, ograniczonym nawet w wydatkach na własne potrzeby. Natomiast ojciec jego znajdował uciechę i rozkosz w przerzucaniu szuflą drogich kamieni rozrzucając ich garściami między dworzaków i służbę, gdy był w dobrym nastroju. Hojność i rozrzutność jego były tak znane w Indiach, iż przezwano go człowiekiem, który szufluje łopatą brylanty. M.

Co dawniej uchodziło za zbytek

Moralisci wszelkich czasów współczesnym jako wzór stawiali „czyste obyczaje” epoki minionej.

Rzeczy, które dzisiaj służą ogólnemu użytkowi, częstokroć budziły zgorznienie i były przedmiotem surowych zakazów.

W przeciwieństwie do utartego sądu który w Rzymianinie z czasów cesarza widzi jedynie rozpustnika, historia przekazała nam liczne dowody na to, że wówczas już prowadzono walkę z zbytkiem.

Jeszcze w roku 101 przed nar Chr. tuczenie pulard budziło takie zgorznienie, że cenzor je zakazał. W roku 71 przed nar. Chr. zakazano wwozu drobiu zagranicznego. Sławny historyk Pliniusz dopatruje w hodowaniu szparagów rozpustnego zbytku. On i Seneka zwalczyli zamrażanie napojów.

Historyk grecki Xenophon upatruje przyczynę upadku państwa perskiego w tem, że ci wrogowie Hellady w zimie otulali się ciepłą odzieżą i nosili rękawice. Pliniusz powstaje przeciwko używaniu poduszek puchowych jako oznace niewieściłości.

Podobnie i wieki średnie dostarczają w tym względzie mnóstwo śmiesznych momentów. Kiedy w wieku 15 poczęto powszechnie używane sienniki zastępować materacami wywołało to zgorznienie moralistów. Wieki średnie nie znaly widelca. Mięso podawano na stół pokrajane i jedzono je przy pomocy łyżki i chleba. Sławny wenecki mąż stanu i kronikarz Andrea Dondolo donosi w 14 wieku, że pewna dama w Konstantynopolu była tak rozpustna, że zamiast palcami posługiwała się przy jedzeniu złotym widelcem.

W Polsce widelce rozpowszechniły się dopiero w 17 wieku.

W bogatej Hiszpanji, której grandowie posiadali setki tuzinów złotych i srebrnych talerzy, uchodziła bielizna osobista do tego stopnia za zbytek, że nieraz wielcy panowie posiadali tylko jedną koszulę. Wobec tego nie należy się dziwić, jeżeli prości ludzie rozporządzali swą

„POD KAKTUSEM“

KAWIARNIA ARTYSTÓW
Poznań, Plac Wolności 14 a.

Sobota — Niedziela 9 wieczór

PLĄSING (Dancing) TOWARZYSKI

Karty wstępu (zaproszenia) przy kasie.

Pr 4 386-36 63

koszula w testamencie. Kronika donosi, że kanonik Jan de Hétomesnil w roku 1379 dwie koszule przekazał w testamencie swoim spadkobiercom.

Okna szklane uchodziły także za zbytek do tego stopnia, że w nieobecności właściciela wyjmowano je z ram i starannie przechowywano.

Podobnie i kapanie budziło zgorznienie licznych moralistów.

Nawet wznastające w 17 i 18 wieku zamówienie do używania perfum nie zdolano usunąć skutków zaniedbania higieny ciała.

Harcemistrz Rzeczypospolitej prof. dr. Tadeusz Strumillo, jeden z twórców Harcerstwa Polskiego, wybrany świeżo do Międzynarodowego Komitetu Skautowego, w miejsce ustępującego z tegoż Komitetu prof. Swojsika (Czechosłowacja). Podkreślić należy, że Międzynarodowy Komitet Skautowy składa się z 9 zaledwie osób. A mianowicie: twórca skautingu gen Baden Powell, lord Hampton (Anglja), Walter W. Head (Ameryka), Count H. Marty (Francja), H. Moller Gasmann (Norwegja), major E. Lieberath (Szwecja), major W. de Bonstetten (Szwajcarja), i ostatnio wybrany prof. dr. Strumillo (Polska). Międzynarodowy Komitet Skautowy jest władzą nadzorczą nad Międzynarodowym Biurem Skautowym, którego dyrektorem jest Herbert Martin (Anglja).

TEATRY

Teatr Polski

Dziś w piątek z powodu próby generalnej teatr nieczynny. W sobotę premiera głośnej wiedeńskiej lekkiej komedji „Jak się wzbogacić”, która na scenach europejskich grana jest z wielkim powodzeniem. W świetnej tej komedji wystąpi gościnnie ulubieniec Poznania dyr. Robert Boelke.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 7 bm. zgłoszono: Irena Puzyńska, 52 l. Ks. Tymoteusz Zoch, profesor, 63 l. Janina Dąbrowska, służąca, 29 lat. Helena Zelińska, ksiązkowa, 41 l. Walenty Urbaniak, robotnik, 67 l. Kazimierz Graczyński, kowal kolejowy, 54 l. Michał Brzeziński, robotnik, 71 l.

W Niemczech dochodzą do znacznego rozwoju stowarzyszenia amatorów akwarjów i terrarijów. Na obrazku widać, jak dwaj członkowie stowarzyszenia „Nymphaea Alba” przyniosli do piwiarni hodowane przez siebie aligatory, omawiają z zapalem ich wady i zalety.

27 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W pierwszym dniu ciągnięcia 5 klasy wygrane padły na numery następujące:
300.000 zł na nr. 133355.
150.000 zł na nr. 79580.
 Po 5.000 zł na nr. nr.: 44765 93083.
 Po 2.000 zł na nr. nr.: 774 951 0827 9943
 14565 17034 28879 36177 3987 40449 45766 52168
 60020 81270 95237 105773 110447 111936 115558
 129482 138859 142110 146102 151419.
 Po 1.000 zł na nr. nr.: 11937 16735 21473
 24629 35087 40219 40655 44278 49830 51027
 52251 53712 55010 58285 59714 62350 65876
 68159 69589 75339 79471 80377 82361 84257
 84364 84658 91194 94766 96986 101150 115262
 125154 133454 133478 133721 136365 136887
 138718 138835.
 Po 250 zł na nr. nr.: 273 77 91 404 919
 1051 219 473 77 637 761 71 800 2020 115 40 68
 268 355 62 97 439 45 507 93 603 94 714 8'1 3164
 208 322 502 699 752 863 64 82 907 84 4066 119
 50 52 386 95 413 27 790 938 88 99 5068 186 393
 508 621 711 6182 249 61 82 755 833 7074 102
 39 208 302 03 441 867 964 8273 366 801 902 91
 9052 104 218 22 374 81 430 66 777 972 10142
 69 211 20 79 338 92 581 671 729 69 805 940 90
 11079 160 84 97 257 73 348 418 34 525 833 39
 66 931 12010 204 469 615 900 40 13062 288 366
 631 952 14061 173 92 205 31 91 308 84 95 465
 68 524 65 98 722 39 56 94 625 89 15046 75 143
 290 332 609 42 754 16103 39 98 293 540 53 629
 718 812 17058 246 305 439 565 632 80 798 18154
 311 75 602 13 30 769 804 95 97 955 71 87 19360
 622 69 757 97 909 99 20173 273 93 469 740 817
 21023 55 128 220 356 67 81 93 476 529 41 491
 753 828 58 22069 290 306 78 414 81 591 668 809
 23054 275 310 22 53 86 473 558 827 75 955
 24039 123 230 65 333 37 58 420 75 77 678 708
 819 41 83 906 23099 122 65 358 569 957 87
 26075 81 93 132 273 432 68 516 26 78 827 928
 27020 30 89 159 968 28081 242 69 338 51 456
 622 70 29101 200 342 96 554 99 622 779 30103
 341 58 500 634 994 31049 59 505 28 47 65 70
 612 812 84 32013 92 157 83 279 333 83 420 539
 624 65 863 33050 75 339 59 402 566 99 601 956
 34115 43 320 474 541 646 50 721 49 75 842 70
 35238 362 87 421 50 514 89 633 56 727 34 814
 89 633 56 727 34 814 30 80 36025 59 301 49 542
 77 830 906 37075 195 206 14 423 40 793 94 887
 99 910.

38021 237 56 453 623 765 831 60 39180 303
 27 461 657 94 768 886 40025 49 88 99 392 464
 683 720 21 939 58 41027 98 317 40 401 556 603
 26 36 987 92 42481 766 98 887 977 43159 80 251
 57 65 94 98 307 24 32 92 94 403 73 504 14 722
 50 44002 46 106 09 477 530 712 41 936 45119
 230 37 96 333 38 409 18 76 90 531 614 20 780
 899 46011 132 295 301 410 13 57 700 17 25 921
 39 47115 40 79 330 74 84 656 748 893 931 69
 48235 37 314 36 570 97 604 773 49117 35 222
 583 704 55 66 882 91 34 93 50200 03 79 341 90
 443 62 51002 37 39 246 97 642 54 90 52110 37
 63 67 92 264 330 63 437 52 99 522 25 30 53012
 153 243 490 674 731 905 54122 302 35 535 59
 732 851 75 55361 593 729 78 92 803 979 56220
 307 608 878 95 57079 151 231 33 322 64 494 557
 607 744 312 58105 417 71 514 79 82 653 792 815
 45 916 59044 106 25 28 308 500 647 852 65
 60083 193 219 97 328 73 495 589 90 622 80 95
 766 73 98 847 61004 128 234 91 580 755 96 62067
 159 291 326 40 507 667 700 856 62 64 63054
 87 93 102 69 234 346 75 81 409 89 546 660 72
 901 64085 88 233 301 435 509 644 51 933 40 60
 65015 205 63 72 85 370 467 591 649 868 904 14
 66011 12 24 223 91 341 50 430 547 759 828 43
 904 67116 232 365 445 509 698 722 827 36 978
 68014 116 48 205 77 303 46 69 439 582 85 95
 824 942 67 98 69210 384 558 75 613 700 46 913
 70242 341 78 83 442 549 71387 431 643 742 46
 863 92 72185 254 57 441 560 666 94 744 51 61
 75 860 80 73022 68 244 385 526 34 654 79 204
 870 74 93 95 929 78 91 98 74059 72 134 78 702
 14 25 400 795 528 36 75026 59 157 272 851 919
 40 77 98.

76120 22 311 497 661 715 68 826 48 934 87
 77091 179 87 419 + 502 604 12 781 780'8 137
 2291 520 604 24 51 78 704 91 866 79051 58 269
 541 79 81 83 683 771 893 989 80133 38 202 322
 72 572 623 780 81196 377 400 65 78 539 959
 82080 164 250 304 87 447 687 851 83521 66 705
 62 809 970 84139 270 81 323 611 715 85055 56
 79 148 97 213 615 52 721 44 91 912 86006 36 54
 210 22 48 327 94 700 824 87116 78 262 33 451
 556 70 625 75 814 77 935 57 88070 102 26 59
 63 263 78 99 363 72 575 876 94 89180 195 231 326
 662 828 930 90185 293 99 377 98 496 521 49 711
 14 91027 158 66 241 50 63 322 89 509 96 716
 40 46 850 57 68 906 92157 77 305 558 372 81
 708 77 834 93167 256 313 608 759 879 956 94081
 121 27 234 395 474 833 922 95015 17 65 214 26
 470 544 642 69 783 96039 66 69 298 324 30 /
 562 875 83 927 98 97145 402 616 60 805 79
 98206 27 624 71 99133 334 48 424 76 769 74
 919 100062 78 117 81 224 342 452 619 + 61
 101050 52 74 437 79 522 643 53 727 936 72
 102002 08 116 65 205 93 401 44 59 557 620 733
 103031 87 483 594 705 867 969 104142 82 230
 368 70 404 07 19 99 565 630 753 78 819 902 43
 105334 63 501 06 52 907 49 108016 133 42 64
 67 81 218 33 413 781 829 983 107136 244 363 68
 74 77 424 90 583 689 759 96 866 920 92 108059
 86 213 427 603 729 806 109017 236 314 73 88
 463 681 722 801 76 80 89 961 110250 58 491
 585 610 943 111010 192 224 414 773 820 965 92
 112020 88 135 92 842 89 113038 119 271 479 521
 73 657 767 997.
 114123 238 48 79 469 688 748 58 946 87
 115036 76 117 19 441 584 962 116082 107 321
 30 443 506 73 756 884 924 60 65 117089 208 305
 416 582 764 94 933 98 118015 35 152 268 322
 69 420 56 538 89 623 827 53 119079 195 384 408
 12 622 87 775 831 916 120044 261 457 530 35
 96 876 906 121052 69 91 148 319 56 497 710 78
 952 92 122126 28 62 255 367 709 78 922 82
 123101 321 51 561 715 36 994 124044 178 80
 118 558 745 50 877 914 125171 212 639 52 30
 112 90 126078 100 340 517 690 705 127052 367
 908 767 844 128012 48 54 63 502 32 624 96 870
 157 129021 60 281 93 315 70 94 522 737 75
 130288 314 27 447 611 12 32 910 52 131180 388
 555 737 42 98 870 969 132046 101 12 410 18 61
 10 96 754 938 882 133130 293 331 95 513 28 62
 12 22 32 34 134150 202 507 476 606 52 715 20

36 800 942 70 85 135 482 587 891 928 87 136047
 92 95 126 30 99 327 508 17 83 702 26 83 907
 137071 77 164 275 322 526 698 723 138008 83
 159 206 15 397 485 93 559 781 894 300 139132
 79 320 91 540 624 760 851 140169 309 661 68
 881 141296 388 412 64 512 628 29 37 922 142024
 61 66 417 550 718 82 922 25 39 143012 39 253
 307 535 663 709 144011 327 98 439 742 896 924
 145117 36 219 639 67 720 64 823 89 97 937
 146106 84 99 275 435 567 602 21 47 733 72 917
 147100 72 92 284 386 484 580 683 702 10 65 866
 973 148240 347 413 74 512 66 78 705 65 149034
 65 227 77 98 316 32 520 603 92 768 843 81
 150086 138 42 75 251 358 63 727 75 908 151067
 78 114 246 98 309 24 403 82 650 71 792 855 988
 152261 340 96 406 70 556 59 624 61 757 893
 153030 38 96 182 96 344 436 66 559 85 813 924
 154038 224 391 405 503 38 91 715 45 74.

CIĄNIENIE POPOLUDNIOWE

20,000 zł na nr. 34134.
 15,000 zł na nr. 148488.
 Po 10,000 zł na n-ry 18818 132199.
 Po 2,000 zł na n-ry 1178 14203 22113 30648
 35579 59986 60152 74858 78627 88158 89941
 144874 154825
 Po 1,000 zł na n-ry 4320 12179 31996 33691
 42606 44346 46588 51639 59499 67784 76773
 83696 87190 92874 97729 103764 108035 119568
 135479 138633 140616 146254 148605.
 Po 250 zł na n-ry:
 99 364 72 411 565 677 89 1003 49 196 247
 333 778 87 836 946 2032 192 204 312 23 33 63
 563 612 42 822 57 81 91 967 71 3051 73 414 75
 604 78 83 724 859 4101 91 253 372 73 77 455
 525 75 777 815 54 5032 62 203 583 84 634 63 893
 922 6076 239 416 597 698 948 7007 51 307 509

1 dzień ciągnięcia

Wygrana stawka w kolekturze Rado-
 mińskiego i tamże zamieniona, może stać
 Ci się posiewem zdobycia miliona złotych!
 Pamiętaj! Aleje Marcinkowskiego nr. 14.
 rg 19 821

13 84 86 631 869 924 58 93 8021 86 172 256 75
 323 35 44 556 78 86 768 891 94 9036 97 155 220
 313 578 633 52 747 880 928 10156 252 328 63 72
 793 834 939 11014 28 297 368 41 26 648 841 94
 12018 250 95 387 404 72 13102 312 443 522 34
 14052 157 300 401 52 743 46 58 301 15081 160
 237 644 802 16005 59 185 672 869 88 973 17064
 315 69 720 821 934 42 69 18120 219 81 352 73
 417 37 510 23 37 649 874 907 19091 97 99 139
 85 390 768 96 816 20205 56 61 386 454 577 656
 98 752 87 21086 190 234 89 369 73 618 89 771
 86 801 23 97 927 22235 479 87 564 94 622 79 95
 82 921 23101 360 66 515 77 90 619 732 807
 24109 435 83 584 872 896 950 25089 90 91 191
 325 419 31 595 926 26039 347 401 777 27024 211
 355 543 86 92 729 865 28075 169 78 212 83 317
 599 675 825 29025 74 206 71 363 70 537 683 781
 878 30054 227 655 78 31070 153 72 96 641 69 94
 729 909 80 32009 275 401 534 47 699 872 97 979
 33053 122 57 239 425 96 663 707 09 40 873 99
 34133 60 337 49 86 537 773 915 35066 174 99
 283 364 513 71 702 22 36199 344 408 75 574 738
 54 72 37261 95 406 51 64 89 528 701 807 15 41
 958 63.

38115 49 51 215 319 678 39008 105 33 88 96
 315 471 526 604 48 715 47 40138 46 89 382 94
 625 757 69 82 898 41095 395 495 665 87 867 962
 42041 60 116 292 313 14 20 523 92 703 16 25 57
 899 959 43008 13 252 343 427 584 612 768 819
 959 44006 12 58 102 31 73 201 300 315 403 47
 543 59 701 710 75 696 45049 110 274 89 97 413
 28 52 63 650 87 760 69 94 81. 46210 333 483 92
 756 918 48 51 47018 21 135 587 637 75 48040
 200 65 99 442 583 668 73 749 851 49073 283 366
 721 800 50000 63 81 92 95 134 54 534 748 808
 97 919 20 83 51132 554 706 949 52020 178 284
 370 455 75 80 588 913 40 53103 21 70 412 58
 645 54008 69 134 47 92 28' 95 311 441 597 691
 718 21 805 12 55009 106 290 313 26 431 519 23
 39 744 945 47 64 56042 59 279 324 418 19 54
 632 51 60 757 850 96 924 57091 196 393 405 60
 73 98 691 722 58030 32 81 383 413 563 689 80
 3 963 901 59230 59 338 444 86 505 74 628 34 60
 94 743 98 932 60067 105 59 92 203 4 319 92 406
 68 717 824 44 61285 303 424 685 889 970 62102
 235 42 673 788 853 916 63077 126 220 43 364
 477 97 611 52 62 76 91 71 64181 234 75 655 947
 50 65059 283 420 66 58 81 94 66089 110 18 354
 468 527 606 873 77 67004 121 75 511 85 771 863
 68002 64 78 505 652 62 722 89 992 69053 126 85
 203 371 458 636 45 738 819 95 70036 55 64 73
 157 95 330 432 538 98 816 900 29 71296 366 89
 602 47 725 937 72090 101 91 236 437 97 543 730
 54 866 73058 118 51 86 97 237 97 453 603 82 83
 727 50 74032 43 185 421 551 74 688 903 19 99
 75015 69 307 21 412 20 615.

76087 152 356 581 802 10 77095 316 407 93
 919 34 78082 215 70 476 519 77 629 734 38
 79179 425 614 749 958 61 80005 205 43 84 867
 675 927 41 61054 204 342 51 54 413 92 784 855
 901 82057 260 71 365 545 671 736 909 98 83000
 123 92 328 424 581 650 742 84009 117 251 319
 66 423 47 562 614 63 732 842 85078 96 226 334
 52 426 606 17 38 57 774 849 56 93 86198 204
 503 659 868 87310 97 440 511 626 749 89085
 117 31 245 310 41 54 611 34 739 954 89110 77
 91 371 428 75 583 99 824 69 82 939 90075 274
 82 457 545 730 37 67 813 52 81 99 969 91107 244
 573 631 837 66 88 92127 205 497 507 667 93348
 474 788 809 55 94269 375 482 535 95222 495 549
 78 83 84 600 38 85 905 96154 254 432 56 581
 609 10 794 866 907 97012 244 656 869 909 98106
 50 278 551 691 811 99081 365 554 61 601 913
 41 63 100067 73 140 315 89 500 85 934 88
 101093 129 264 452 504 61 695 102092 281 97
 378 500 738 808 948 103182 266 81 382 417 28
 33 60 88 104130 206 79 398 642 76 761 88 91 843
 89 952 65 105010 171 452 566 106002 49 177 264
 327 59 463 82 530 82 665 825 914 67 107005 140
 631 720 972 77 108060 310 50 505 677 718 54
 85 945 109173 278 318 658 110137 201 20 39 408
 37 530 47 682 899 111014 462 662 112155 63 75
 84 319 27 609 750 85 863 946 113063 182 280
 90 95 497 624 75 784 97 881
 114018 140 215 429 39

SPORT

Bacność biegacze

Zgłoszenia do biegu o puchar „Kurjera Poznańskiego”

Zwracamy raz jeszcze wszystkim uwagę, że do powtarzanej przez zarząd P. O. Z. L. A. w tym roku biegu na przelaj o puchar redakcji „Kurjera Poznańskiego” w dniu 17 bm. na stadionie miejskim zgłoszenia przyjmuje wyłącznie sekretarz POZLA p. Zdzisław Karpiński, ul. Górna Wilda 40. Przypominamy również, że termin tych zgłoszeń upływa 14 bm. i że wszyscy ci, którzy brali udział w nieważnym biegu na wiosnę b. r. wpisowego w wysokości 50 gr. nie płacą.

Cieżka atletyka

Zawody o puchar wędrowny klubu im. Teodora Sztekkera odbędą się w sobotę o

godz. 20.30 na sali ćwiczeń I szkoły wydziałowej im. Działyńskich przy ul. Działyńskich. Zgłosiły się zrzeszone kluby przy P. O. Z. A. Startować będzie m. in. najlepszy technik polski wagi koguciej Leonard Grodzki z kl. im. Teodora Sztekkera.

Piłka nożna

Mecz Jugosławii w niedzielę będzie 52 spotkaniem naszej reprezentacji. W rozegranych dotąd zawodach osiągnęliśmy stosunek bramek 112:97. Spotkań z Jugosławią mieliśmy cztery, wygraliśmy trzy, przegraliśmy 1, stosunek bramek 13:6. Reprezentacja Polski wystąpi z czarnymi o-paskami na ramieniu na znak żałoby po śmierci honorowego prezesa PZPN śp. dr. Cetnarowskiego.

O puchar Europy wschodniej, PZPN postanowił wziąć udział w rozgrywkach międzynarodowych o puchar Europy wschodniej, o który ubiegają się: Jugosła-

wja, Węgry, Rumunja i Bułgaria. W turnieju tym każde państwo wystawia dwie najlepsze drużyny. Polskę reprezentować będzie mistrz i wicemistrz ligi. (PAT)

Tennis

Międzynarodowe mistrzostwa Polski. We czwartek, popołudniu, deszcz uniemożliwił rozegranie wszystkich przewidzianych w programie spotkań. Odbły się jedynie mecze następujące: Matejka pokonał Zbyszewskiego 6:0, 6:3, 6:1. Dubieńska grała ze Stefanówną 6:4, 3:6 (mecz przerwano). Spychała i Baworowski 7:5 (mecz przerwano); podwójne: Hughes — Baworowski contra Spychała — Kołcz 6:2, 6:4, 7:5. (PAT)

Ellsworth Vines, obrońca tytułu mistrza Ameryki, przegrał w czwartek w czwartym kole mistrzostw niespodziewanie do mało znanego Bryana Granta 3:6, 3:6, 3:6.

Dalsze wyniki: Quist i Allison 6:1, 6:3,

6:2; Shields i Lee 6:0, 6:4, 6:4; Shields i Nunoi 7:5, 6:2, 6:3; Mangin i Satoh 6:2, 3:6, 6:3, 4:6 6:2; Perry i Loughlin 6:2, 4:6, 1:6, 6:3, 6:3; Gledhill i Parker 4:6, 6:3, 11:9, 6:3; Alonso i Bell 6:3, 6:2, 6:4. (tel. wi.)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

Spółdzielczy Bank Kredytowy w Koronowie

poszukuje rutynowanego bankowca możliwie z praktyką spółdzielczą, na stanowisko członka zarządu.

Zgłoszenia z podaniem warunków, kaucji, odpisami świadectw i t. d. należy skierować na ręce prezesa Rady Nadzorczej p. Franciszka Wieckiego, Nowy-Jasieniec, poczta Serock - Pomorze. dg 1324

†
Dnia 7. 9., zasnęła w Panu, po długoletnich, ciężkich, z prawdziwie anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, moja najdroższa córka, siostra, szwagierka i ciocia, s. p.

Helena Żelichowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 10. 9., o godz. 5.30 z domu żałoby ul. Przemysłowa 27, na cmentarz parafjalny w Dębcu. Msza św. na jutro o godz. 9 w kościele Bożego Ciała, o czym zawiadamia

w imieniu w smutku pogrążonej rodziny
matka.

zg 19 830

†
Dnia 7 września 1933 r., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż najdroższy i najtroskliwszy nasz ojciec, dziadek i brat, s. p.

Seweryn Kiser
sodalis Marianus.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 10 bm. o godz. 5-tej z domu żałoby w Puszczykowie, ul. Zielona 6

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

zg 19 829
Puszczykowo, Poznań, Gdynia.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanej i niezapomnianej córeczki naszej i siostrzyczki

Krysi Przybylczakówny

odbędzie się za spokój Jej duszyczki w niedzielę, dnia 10. bm., o godz. 8 w kościele F. rym. przy Wielkim Ołtarzu

msza św.

na którą zapraszają zyczliwych pamięci drogiej Zmarłej, z prośbą o modlitwę

d 1323 rodzice i braciшек.

Na intencję, s. p.

Heleny z Robińskich Cichowiczowej

odprawi się

msza św.

w poniedziałek, dnia 11-go września br. o godzinie 9-tej w kościele św. Marcina.

zg 19 828 Mąż z dziećmi.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża i ojca, s. p.

Stanisława Jackowskiego

odbędzie się

msza św.

w sobotę, dnia 9. bm. o godz. 7.30 w kościele parafjalnym św. Marcina

dg 1329 Żona z dziećmi.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy. każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo. i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych

1 SPRZEDAŻE

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13
Pg 3 122-23-59

Parcele
budowlane każdej wielkości na komandorji sprzedam Koszewski
Poznań. Stary Rynek 61
zdg 61 105

Torebki
mamskie, portfele teki parasole
mski, biczyska. ceny niższe —
obaszkievicz Poznań. Wielka
6 dawniej Stefański. wien
Pracowa. dz 1 225-6

Sprzedam
taniej telefon domowy 7 aparatów
większą szafę żelazną do pienie-
dzy biurko powielacz „Roneo”
maszyna do kopiowania „Roneo”
p. ot. druczany 46 mtr z brama
2 mtr. wysoki 29 słupków Oferty
Kurjer Poznański zdg 61 898

Szały
stół klubowcy dywan z powodu
wyprowadzki sprzedam tanio. —
Wyspiańskiego 12 Billewick.
zdg 662 878

Losy
5 klasy nadeszły. Kilka szczęśli-
wych cwiartek jest jeszcze wol-
nych Kędziora kolektor Poznań
Sieroca 5/6 narożnik Nowej.
zdg 55 776

PIEGI

oraz wszelkie nieczysto-
ści skórne usuwa rady-
kalnie od lat wypróbo-
wany i niezawodny.

Krem Bella
wysyła każde ilości.

Cena za słoik 2,— zł
Mydło Bella 1,— zł
do nabycia w aptekach
i drogerjach lub wprost
we wtywni.

Apteka p. Koroną
Poznań. Górna Wilda 61.
dg 588

HERBATNIKI
WAFLE DESEROWE
wyborne w smaku zawsze świeże

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6.
Ul. 27 Grudnia 3, naprzeciw Komendy Policji

Pr 4 382-36.61

OPINJA POWSZECHNA
już ustaliła, że:

WINA prawdziwe węgierskie, fran-
cuskie, południowe

kupuje się bardzo korzystnie w firmie

M. ROTNICKI Handel Win F. Ratajczaka 38.
zg 19 830

Poszukuję natychmiast lub od 1. 10. 33

dzielnego, starszego żelazniaka

obeznanego dokładnie z branżą żelaza sztabowego i maszyn
rolniczych, władającego polskim i niemieckim językiem
w słowie i piśmie, z ładnym charakterem pisma. Zgłosze-
nia z odpisami świadectw i podaniem wymagań bez utrzy-
mania do Kurjera Poznańskiego zg 19 819.

Tanio! **Tanio!**

Plagę myszy w polu zwańczyć
można skutecznie tylko **„Ratogazem“.**

Blizsze szczegóły u nas. dz 1141

Drogerja Warszawska, 27 Grudnia 11,
Tanio! **telefon 20-74** **Tanio!**

14 dobrych, mocnych koni roboczych

do wyboru z 22 sztuk od 250 do 600.— zł za sztukę, kilka
par używanych szorów roboczych, elegancki samopojazd
(amerykański) oraz bardzo elegancki kocz na sprzedaż.
Obejrzeć można codziennie od godz. 6 wiecz., w niedzielę
od rana bez przerwy.

Małcki, Droga Dębińska 11. Tel. 11-90
Pg 4380-36.57

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Kapelusze Damskie
VELOURY FILCE i AKSAMITNE
Modne czapki i berety po niskich cenach poleca

Poznań T. LUDWIG Szkolna 9
Kapelusze żałobne stale na składzie.
Pg 4 188-35.29

Tyfus mysi
radikalny środek do wytipienia myszy w polach —
spichrzach i ogrodach. Do nabycia w Pg 4 350-36.10

DROGERJI UNIVERSUM, Poznań,
J & W. Czepczyński, Fr. Ratajczaka 38. Tel. 27-49

Przetarg publiczny

Starostwo Krajowe w Poznaniu odda w drodze prze-
targu publicznego na przeciąg jednego roku, począwszy od
dnia 1 października 1933 r dla Wojewódzkiej Kliniki dla
Kobiet i Szkoły Położnych w Poznaniu, ul. Polna 17, dla
przeciętnej dziennej ilości ca. 260 osób dostawę następują-
cych artykułów:

- meçykamentów;
- środków opatrunkowych, jak gazy i ligniny oraz przyborów lekarskich;
- wszelkich artykułów drogeryjnych;
- towarów kolonialno-spożywczych;
- mleka, masła, jaj i serów;
- pieczywa (chleba, bułek i sucharków);
- mięsa i wyrobów mięsnych.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach z napisem „Dostawa dla Kliniki” pod adresem Starostwa Krajowego w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 29 (pokój 57).
Zastrzeża się prawo swobodnego wyboru oferenta, podział dostawy lub nieuwzględnienia żadnej z ofert.
Szczegółowe warunki dostawy wyłożone są do wglądu w pokoju 57 Starostwa Krajowego w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 29.
Termin składania ofert upływa z dniem 20 września br. o godz. 10-tej przed południem. ng 5353
Poznań, dnia 4 września 1933.

Poznański Starosta Krajowy.

Znak oferty na przykład: n 2395, z 21 205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

Gramofony — najtaniej Płyty Odeon 3.50. F. Balon. Wo- żna 12 Pg 4 172-33.45	Skład towarów krótkich. 2 pokojowe mieszkanie sprzedam. Widermań- ski. Marszałka Focha 167. zdg 62 058	Gabinet nowoczesny orzech polerowany okazyjnie. Stolarska Grobla 6. zdg 62 285
Motocykl Ariel 500 dobrym stanie Oferty Kurjer Poznański zdg 61 931	Papuzki zielone młode parki 10 12. 15 oswojone sztuka 10 Schütz Kör- nik. zdg 61 601	Jadalnię nowoczesna okazjnie sprzedam Stolarska. Grobla 6 zdg 62 286
Używane sypialnie, jadalnie, gabinety kupuje płaci najlepsze ceny tylko Po- znański Dom Komisowy. Domi- nikańska 3. tel. 2442 Pg 4366 56.44	Sypialnie taniej wyprzedaje stolarnia — Kwiatowa 6 zdg 61 870	Maszynę pisania) „Ideal” biurowa zupeł- nie nowa sprzedam tanio Adre- wskaże Kurjer Poznański zdg 62 401
Najkorzystniej meble kupuje się ul. Słusarska 4 Palacz. dz 1 261/2	Motor Deutz 9 MK typ Mor leżący oszczędny silny jak nowy sprze- dam Zgłoszenia „Par” pod nr. 66.316. Pg 4336 56 815. Poznański zdg 62 901	Salon Ludwika XVI mało używany z odpowiednim dywanem i lampą korzystnie do sprzedania — Zgłoszenia Kur- jera

Magazyn mebli Józef Baranowski Wrocławska 19 Ceny najniższe. Pg 3 728-33 97

Fartuszek szkolny przedpisowe z satyny Boku Alpagi - wszystkie wielkości - stałe na składzie poleca Fabryka Bielizny Dom Płócen J. Schuber Wrocławska 3 Specj. dział miarowy Pg 3 703-31 23

Stolarze sprzedam używaną pilę taśmową i inne przybory Adres Kurjer Poznański zdg 62 336

Cegły sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 62 351

Meble najkorzystniej kupisz u Andrzeja Jędrasika ul. Wrocławska 4. dg 1205

Wiertarkę i miech kowalski kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 290/1

Rower sprzedam. Kwiatowa 9. m. 12. zdg 62 457

Limuzynę dobrym stanie sprzedam. Telefon 12-29. zdg 62 442

Meble duża palme sprzedam. Ogrodowa 11. m. 5. zdg 62 431

Pianino sprzedam. Dąbrowskiego 72. m. 5 zdg 62 508

Szkołki okienne bit szklarski poleca hurtownia szkła Jan Józwiak Poznań. Półwiejska 9 zdg 62 504

Meble używane wszelkie komplety i pojedynczo sprzedaje hurtownie okazynie Nowy Dom Komisowy Woźna 16. zdg 62 503

Gramofon walizkowy sprzedam. Kraszewskiego 1 m. 15 zdg 62 553

Maszyna damska tania. Słowackiego 43. mieszkanie 6. zdg 62 552

Przedsiębiorstwo (mniejsza fabryka) bardzo dobrze prosperująca artykuły poręczne zaprowadzone z powodu choroby sprzedam. Z mieszkania. Objekt 6 000. Znajomości fachowe niepotrzebne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 421

Radjoaparatusz lampowy ekranowany. baterijny. wylaczający siacze miejscowa. nowy. Grobla 6. m. 3. zdg 62 419

Restauracje sprzedam tanią wraz mieszkaniami trzypokojowym kuchnią. Poznańska 29. zdg 62 491

Dynamomaszyna do młkowania 6 volt 150 amp. jak nowa na sprzedaż i elektrohub. ul. Poznań. ulica Kaniąka 5. m. 17. zdg 62 486

Skład rzeźniczy na filie sprzedam - Piekary 10 - 3. zdg 62 539

Garnitur klubowy. meble kuchenne. wane cynkowa. kopenhaw. Aleje Marcinkowskiego 14. m. 7. zdg 62 531

Samochód reklamowy Renault rocznik 1931 1 1/2 ton w najlepszym porządku tani oddam. Szczepanowski. Poznań. Focha 88. tel. 60 36. zdg 62 530

Tapczany leżanki szufladki garnitury korzystnie poleca Kreta 23 Banaś. zdg 62 528

Lampy - Termosy Słoje - Przyrządy Porcelanę Całkowite wyprawy najtaniej wprost Wroniecka 24. Hurtownia Porcelany. zdg 62 630

Dom w Lesznie przy najświetlejszej ulicy z rzeźnictwem lub inna branża za 18 000 zł gotówka sprzedam Znaczek odpowiedź - Blizsze informacje Kempa Leszno Dworcowa ng 5350

Resztówka prywatna 500 morgowa 50 km od Poznania szosa blisko stacji bonitacja 4 mk budynki i kl inwentarz kompletny dla amatora ładne polowanie rybostwo gotówka 75 tys kuno okazynie Wyżwickowskiego Grobla 9. telefon 19-53 rg 3278

Renault limuzyna sprzedam Szlanka ul. Kosynierska 11. zdg 62 534

Dogi niemieckie morenowate. z rodowodami. jeden pomiot 6.0 Gwancja kto mi udowodni. kto ma lepszy pomiot. do w całym kraju. plac 250 zł. Koje. "Sarmata". Marcin Reibe. Nowawies. Dąbrowa. Mogilno zdg 62 623

Lokomobila do siły z paleniskiem dla trocin. fabr Lanz. patent. I trak. szerokość ramy 700 m/m. fabr. E. Kliesing & Com. Inz. Matyskiwicz. Gniezno. Gwonezi 7a. zdg 62 615

W Inowrocławiu sprzedam komfortowa willa. 10 pokoi i suterenu. 1-morgowy ogród owocowy. ulica Solankowa. - Oferty Kurjer Poznański zdg 62 622

Wiatrak nadający się na rozbiórke. sprzedam. Teodor Przybylski. Wolsztyn. Lipowa 13. zdg 62 618

Skład kolonialny. słoczne mieszkanie. maglem. zaprowadzony. sprzedam Marszałka Focha 39. mieszkanie 17. zdg 62 604

Kolonjalke sprzedam korzystnie Wskaże Kurjer Poznański zdg 62 568

66 buraczanej budynki. inwentarz pierwszorzędne wpłaty 8 000 przyjęcie 12 tys amortyzacji. Karalus. Poznań Marszałka Focha 25. zdg 62 427

Parcele w Dębcu pod budowę różnej wielkości wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Debiecka 24. zdg 62 415/6

Pierze świeże darte. niedarte. puch poleca Stanisław Dyczkowski Poznań Wierzbicice 13. zdg 62 481/2

Pianino dobry ton. okazja 580. - Ratajczaka 28. (partier prawy). zdg 62 379

Wózek nowoczesny korzystnie do sprzedania. Ul. Marynarska 11. m. 2. zdg 62 380

Zakład fryzjerski damsko-męski. 13 lat prosperujący Poznań. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 466

5 KUPNA do benzyny żelazne. duże. większa ilość kupie. Oferty z podaniem pojemności i ceny do Kurjera Pozn. ng 5 327

Meble używane kupuje - placę dobrze kompletne pokoje jak iadalnie - sypialnie gabiny oraz pojedyncze sztuki. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 4329-35 33

Skład na branżę bławatniczą w śródmieściu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 352

Pianino używane kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 62 382

Lustra 141 x 41. 60 x 41 lub większe. Szyperka 3. mieszkanie 9. zdg 62 304

Kupię domek z rzeźnictwem do 8 000. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 62 459

Bandonjum dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 555

Rower damski mało używany. kupię ceną. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 437

Poszukuje dostawy masła. 3 beczek tygodniowo. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 62 532

Poszukuję kupna I automatycznej wari o wydajności 5 kg nowa. względnie używana w dobrym stanie. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 614

6 KAMIENICE Kamienica wolna od podatku. trzypiętrowa. komfortem. dochód 12 000. sprzedam 90 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 62 462

Dom 2 piętrowy z ogrodem owocowym. piękne położenie bez długu 5 minut od tramwaju. wolne 3 pokoje z kuchnią. gaz. woda. Cena 25 tysięcy złotych tylko gotówka Czechak. Poznań. Gnieźnińska 20. dg 1 136

Kamienica Gnieźnie czynsz roczny 10 000 - 50 000 wpłaty 40 000. Ratajczak. Poznań Plac Samieżyński 4 zdg 62 510

Willę - pensjonat w Zakopanem. całkowicie umeblowana. nowa wolna od podatku sprzedam lub zamienie na kamienicę dochodową w Poznaniu - Wartość willi 100 000 cena 80 000 Oferty. propozycje. Warszawa. ulica Hoza 20. mieszkanie 5. ng 5340

Sprzedam kamienicę Buk. Rynek jednopiętrowy składem 3 mieszkania 4 - 2 pokojowe elektryczność woda dochód 3 600 wpłaty 12 000. Oferty Kurjer Poznański rk 3268

Dom piętrowy przy ul. Poznańskiej. bez długu i hipotek Czysty dochód roczny 3 000 zł sprzedam tani lecz za gotówkę Pośrednicy wkluczeni. Piekary 5. partier. prawo. telefon 25-41. dg 1325

Kamienice komfortowa przy parku Wilsona. dochód 35 000 sprzedawca właściciel. Agenci wkluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 441

Willę dwumieszkanową. ogród 24 000 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 62 436

7 PIENIADZ Sprzedam asygnacje udzielonej w roku 1919 kwoty 13 tysięcy złotych pożyczki konwersyjnej już na te sume przewaloryzowanej 5 procentowej. względnie odsprzedam obligacje w niższej wartości według umowy. Zgłoszenia proszę kierować do Oredownika zdg 62 589

1 - 2 000 zł poszukuje spieszenie nauczycielka. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 62 360

8 DO WYNAJĘCIA Ubikacje na warsztat Chwaliszewo 27/28. zdg 62 307

7 pokojowe mieszkanie lub biura przy ul. 27 Grudnia Nr 11 II piętrowe od 1 października br Zgłoszenia ulica Rzeczypospolitej Nr. 1. I. piętrowe. zdg 61 908

2 duże 1 mały pokój kuchnia łazienka tania. Sw Leonarda 1a. Winiary zdg 61 911

7 pokojowe mieszkanie II piętrowe Chelmońskiego 22. Informacje gospodarka i ptr. zdg 62 031

2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Gospodarz Kilińskiego 10. zdg 62 163

4 pokoje kuchnia łazienka pokój dla służby i przedpokój od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Biuro Rzeźni Mielekiej. ul. Tama Garbarska 7/9 ng 5318

W kolonji willa na Dębcu 3-pokojowe mieszkanie (poddasze) z wszelkimi przynależnościami od 1 października do wydzierżawienia. Blizsze: Telefon 74-46 lub 69-77. ng 5 306

4 pokoje z wygodami. Wodna 26. gospodarz. zdg 62 375

2 pokoje kuchnia stosowne dla emeryta. który lubi spokój Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 62 387

Dwupokojowe mieszkanie Informacje Dziennik. Wierzbicice 3. zdg 63 314

2 pokoje i kuchnia w willi na Dębcu z przynależnościami do wynajęcia za 80 zł miesięcznie. Informacji udzieli dozorca. ul. Makowa 7. zdg 62 461

Trzypokojowe ogródek spokojnej willi wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 62 435

1 pokój i kuchnie. elektryczność. śródmieście. gospodarz wydzierżawia. Zgłoszenia Bibrowicz. Dolna Władza 78. zdg 62 104

2 mieszkania po 4 pokoje. kuchnia drugie i trzecie piętro wolne od podatku centrum Wojciechowski Stawna 13. zdg 62 520

6 pokojowe słoneczne komfortowe mieszkanie na Przeczniczym III p. zaraz od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia: Przecznicza 9 I. p. m. 4 od 10-1 i od 5-6. zdg 62 515

Dwupokojowe 45 jednopokojowe 25. Metelski. Szewska 11 - 9. zdg 62 558

Dwupokojowe słoneczne. parkiet. czynsz miesięczny. Wilda. Łanowa 15. Na-górski. zdg 62 478

Trzypokojowe, dwupokojowe, jednopokojowe wskaże „Rex”. Marcina 33 - 4. zdg 62 522

Pięciopokojowe mieszkanie II piętrowe centrum. 200 złotych miesięcznie poważnym reflektantom gospodarz Marcina 15. zdg 62 597

Do wynajęcia od zaraz 5 pokojowe mieszkanie całkiem odrestaurowane. Kraszewskiego 11. gospodarz. zdg 62 631

2 pokoje i kuchnie wydzierżawie. Debiec. Lipowa 12. zdg 62 536

Sześciopokojowe centrum wskaże „Domus” Plac Wolności 14a zdg 62 585

Trzypokojowe mieszkanie Osiedle nadające się dla emeryta. wyższego urzędnika od zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdg 62 563

5 i 6 pokojowe. komfortowe od 1 października. Chelmońskiego 1. partier. Pg 4 384-56 351

9 SZUKA MIESZK. Dwupokojowego z kuchnią śródmieściu poszukuje. Placę rok zgóry. Agenci wkluczeni Oferty Kurjer Poznański zdg 61 609

Urządnic poszukuje 2-pokojowego z kuchnią łazienką za miesięcznym wynagrodzeniem Okolica obojetna. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 300

3-4 pokojowe mieszkanie potrzebne. pożądaną Łazarz Jeżyce. gwarancja punktualnego placenia. Zgłoszenia Par. Aleje Marcinkowskiego 11. pod 36.33. Pg 4353-36.33

Pewny płatnik dwupokojowego ewtl. (łazienka) centrum okolica Opory. czynsz zgóry tylko od gospodarza. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 62 397

Kolejarz poszukuje 1-2 pokojowego mieszkania Wilda. Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 662 390

Emeryt żonaty pokój kuchni względnie próżnego - najchętniej gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 62 295

Komfortowego słonecznego 5-6 pokojowego mieszkanie nie wyżej II piętra (nie Łazarz) poszukuje wprost od gospodarza. pewny płatnik Oferty Kurjer Poznański zdg 62 308

Szukam 2 pokojowego mieszkania albo małego składu z pokojem w centrum miasta Oferty Kurjer Poznański zdg 62 332

Mieszkania szukam centrum Oferty Kurjer Poznański zdg 62 335

Trzypokojowe mieszkanie z wszelkim komfortem poszukuje zaraz Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 62 344

2 pokoje z kuchnią i łazienką ewentl. odnawiania dwóch próżnych pokoi poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 62 347

Mieszkania 2 pokojowego kuchnia blisko tramwaju poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 405

2-3 pokojowego. śródmieście poszukuje urzędnik. od gospodarza. Dzierżawa zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 62 331

Pokoju kuchni od gospodarza poszukuje zaraz. Czynsz pół roku. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 425

Poszukuje trzy. czteropokojowego mieszkania. ewentualnie przejmę część mebli. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 463

3 pokojowego mieszkania poszukuje od gospodarza. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 417

3-4 tylko komfortowe parkiet. słoneczne I ptr. poszukuje Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 484

3 pokojowego komfort Jeżyce - śródmieście gospodarza Dąbrowska Siemiradzkiego 8. m. 14 zdg 62 595

Mieszkania 3-4 pokojowego nie wyżej II piętra. najchętniej Jeżyce. Łazarz. poszukuje wprost od gospodarza. Czynsz ewentualnie rok zgóry. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 628

10 ZAMIANA MIESZKANIA Zamienię ładny pokój kuchnia na stróżstwo. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 62 410

Komfortowe dwupokojowe z 42 - centrum Wildy na Jeżyce. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 527

11 PKOJE UMEBL. Ładne, słoneczne pokoje z utrzymaniem lub bez przy Parku Wilsona Matejki 60. m. 3. od 5-7. zdg 61 924

Spokojna 19 - 9 zdg 61 962

Czyste piękne słoneczne pokoje umeblowane dla panów na stanowisku Zielona 3 m 6 zdg 62 072

Pokój frontowy. Strzelecka 6 m. 10. zdg 62 403

Wrocławska 5/6. m. 5. zdg 62 398

Niekrepujący elektryczność. łaźnia Stroma 7. m. 2. zdg 62 395

Niekrepujący frontowy elektryczność Stroma 7 m. 4. zdg 62 389

Pokój Słowackiego 29 - 9 zdg 62 391

Małżeństwu 2 próżne. kuchnia. roczna dzierżawa. tania. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 611

Niekrepujący dwuosobowy Strzelecka 19. mieszkanie 10. zdg 62 327

Pokój centralne ogrzewanie ewentualnie utrzymanie. Grottegera 14. m. 3. zdg 662 354

Wspólny dwóm solidnym panom. Wodna 25 w podwórzu m. 3. zdg 62 289

Mały centralne. Młyńska 3. m. 11. zdg 62 359

Pokój czysty. Półwiejska 33. I. m. 6. zdg 62 362

Niekrepujący Matejki 4. m. 4. zdg 62 368

Umeblowane ciepły słoneczny Fredry 4. III. zdg 62 406

Pokój wynajme. Wierzbicice 53. - 2. zdg 62 404

Dwuosobowy pokój elektryczność. Mickiewicza 15 - 7. zdg 62 378

Niekrepujący od 15. Skarbowska 8. m. 8. zdg 62 424

Półwiejska 33 - 5. zdg 62 469

Ciepły czysty. spokój. Młyńska 2. m. 16. zdg 62 468

Dwa frontowe. elektryczność. Focha 49. 9. zdg 62 454

Inteligentnym dwuosobowy (utrzymanie). Józefa 9 a. m. 6. zdg 62 453

Pokój dwuosobowy. Ogrodowa 2. 11. zdg 62 448

Dwuosobowy utrzymaniem 75. Wielkie Garbary 5. m. 9. zdg 62 445

Czysty 1-2. Szwajcarska 23. partier. 11. zdg 62 443

Czysty pokój. elektryczność dla 1 lub 2 panów (paniom). Mostowa 30. I. prawo. zdg 62 433

Jedno-dwuosobowy i pokój. Słowackiego 39 - 9. zdg 62 432

Pokój Orzeszkowej 13. skład. zdg 62 521

Pokój 1 lub 2 panów. Skarbowska 15 - m. 9. zdg 62 517

Pokój ładny frontowy. elektryczność wolny. Kreta 5 m. 3. zdg 62 516

Czysty słoneczny frontowy. bardzo miły Długa 4 m. 10. zdg 61 817

Pokój umeblowany ewentualnie małżeństwu Dąbrowskiego 24 m. 11. zdg 62 548

Marcina 43. mieszkanie 7 I piętrowe. centralne ogrzewanie komfort zdg 60 563

Pana wspólny pokój. Piekary 6 m. 6. zdg 62 498

Frontowy słoneczny. pani. bezdzietnemu małżeństwu. używanie kuchni. - Strzelecka 19. mieszkanie 11. zdg 62 489

Ogrodowa 13-20 elektryczność Silewiczowa zdg 62 480

Frontowy ładny wolny Mielżyńskiego 1. mieszkanie 13. zdg 62 540

Dwuosobowy Stroma 27. m. 5. zdg 62 538

Pokój umeblowany. jednoosobowy światło elektryczne od 15 wynajmie św. Marcina 4 wchód. ul. Wysoka 1. m. 5. zdg 62 529

Umeblowany pokój od zaraz niekrepujące wejście. Chwaliszewo 2 III piętrowe front rg 3267

Dwuosobowy Krasieńskiego 4 m 8 zdg 62 578

Śniadeckich 24 m. 9 zdg 62 579

Pokój panu lub paniomkom Wyspiańskiego 21. m. 6 zdg 63 572

Dwóch panów urzędników utrzymaniem bez. Nowa 6. mieszkanie 7. zdg 62 571

Duży dwuosobowy. Skryta 1. m. 5. zdg 62 633

12 SZUKA POKOJU Pokoju umeblowanego poszukuje pan - śródmieście. Oferty Kurjer Poznanski zdg 61 608

Pokoju umeblowanego. śródmieściu poszukuje zaraz Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 330

Duży pokój potrzebny dla małżeństwa centrum. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 334

Pokoju umeblowanego wejście z klatki schodowej w śródmieściu Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 342

Próżnego pokoju lub z kuchnią poszukuje kawaler Oferty Kurjer Poznanski rz 3 222

Pokoju próżnego poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 62 470

Pokoju z klatki poszukuje profesor. - Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 512

Próżne obszerne 2 pokoje łazienka. używalności. kuchnia Łazarz. Oferty cna Kurjer Poznański zdg 61 818

Poszukuje dwóch pokoi na trzy osoby okolica Jasnej Oferty Kurjer Poznanski zdg 61 622

Pokoju poszukuje małego niekrepującego około 20 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 62 543

Próżnego pokoju poszukuje spokojne małżeństwo. Oferty Kurjer Poznanski zdg 62 603

13 LOKALE Poważne przedsiębiorstwo poszukuje składu na filie w centrum miasta. - Oferty z podaniem ceny uprasza „Par” pod 36.54

14 OZIERZAWY Dzierżawy resztówki. dobrej ziemi od 150 do 350 morg blisko Poznania od zaraz poszukuje agronom wprost od właściciela. Szczegółowe informacje do Kurjera Pozn. zdg 61 261

Dzierżawy 150 morg dobrej ziemi inwentarzem bez zarządź później poszukuje. Mam 6 000 Warunki Kurjer Poznanski zdg 63 119

Skład narodziłkowy przy rynku w Szamotułach najlepsze położenie na każdą branżę wydzierżawie Szamotuły Rynek 33. zdg 62 306

Plac oparkamiony 300 m² nadający się na rozmaite cele wydzierżawie - Kiosk Strzelecka 15 zdg 62 326

Polowanie Gmina Kobylniki wydzierżawia polowanie wtorek 12 września 1933 o godz. 11 przedpołud sołectwie. 466 ha przez publiczną licytację na 6 lat Warunki dzierżawy wyłożone Sołectwie. Przewodniczący Spółki Łowieckiej Władaw Serafin. zdg 62 506

Pos

Olbrymi wybór w północach... jedwabnych maceo... Ceny niebawale niskie...

Hemoroidy... Czołki hemoroidalne „Varicol”... Zmniejszają szczy (żyłki) Sprzedają apteki

60 manicure farbowanie... Zamkowa 7. I. piętro

33 OZENKI

Posiadając dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo... w mieście po wiatowem...

TEATRY

Poznań, piątek, 8. 9.

TEATR POLSKI: Dziś z powodu próby generalnej teatr nieczynny.

TEATR WIELKI: Niedziela, 10. 9. o godz. 20-tej: Uroczyste przedstawienie „Straszny dwór”...

TEATR NOWY: Dziś „Handlarze sławy” występ K. Adwentowicza.

Sobota, 9. 9. „Handlarze sławy” występ K. Adwentowicza.

Niedziela, 10. 9. „Handlarze sławy” występ K. Adwentowicza.

TEATR NARODOWY: Sobota, 9. 9. „Mazepa” w Jarocinie.

Niedziela, 10. 9. „Mazepa” w Gostyniu.

Bydgoszcz, piątek, 8. 9.

TEATR MIEJSKI: „Kobieta, która wie czego chce”...

Sobota, 9. 9. w Bydgoszczy przedstawienie zawieszono.

W Grudziądzu „Niebieski Motyl”...

Niedziela, 10. 9. o godz. 4: „Dzidzi”...

Niedziela, 10. 9. o godz. 8: „Kobieta, która wie czego chce”...

KINA

Poznań, piątek, 8. 9.

APOLLO: „Madame Butterfly”...

COLOSSEUM: „Arsen Lupin”...

CORSO: „Płonące auto”...

METROPOLIS: „Sprawca nieznan”...

ORZEL: „Bohater z zachodu”...

ODEON: „Pod dachami Paryża”...

PROMIEN: „Handlarze żywym towarem”...

RENAISSANCE: „Jego Eksceleńca Subjekt”...

SLONCE: „Zdobycie cię muszę”...

SFINKS: „Mężczyźni w jej życiu”...

TECZA: „Czterech z Legji”...

WILSONA: „Dziki pola”...

Bydgoszcz, piątek, 8. 9.

APOLLO: „Malańka z Montparnasse”...

BALTYK: „Wśród tysiąca niebezpieczeństw”...

KRYSTAL: „Jego Eksceleńca Subjekt”...

Panna mająca objąć od 30 lat zaprawdony interes budowlany...

Kawaler lat 29 rzeźnik własną posiadłością szuka odpowiedniej żony...

Wdowiec lat 45 urzędnik państwowy na etacie szuka na tej drodze żony...

Kawaler lat 48 jubiler poszukuje z braku znajomości panny lub młodej wdówki mającej Cel matrymonijalny...

24 NAUKA żeńskie Kursy Techniczne (budowlane) Poznań Kraszewskiego 17. m. 15...

Française cherche place à la campagne. Offres Kurjer Poznański zdg 61 216

Pieniny Szkoła Powszechna Nowego Typu poczęta Czorsztyn Prospekt na żądanie. zdg 61 725

Française donne des leçons à partir 1 zł. Offres Kurjer Poznański zdg 61 217

Nauczycielka udzieli pomocy w języku polskim, francuskim, niemieckim, ewentualnie wyjazd na wieś...

Korepetytorki dla dziewczynki i gimnazjalnej za obiadu Grotzgera 14. m. 3. zdg 62 353

Nauczycielki na wieś od zaraz poszukuje. Nauka II wstępna korepetycje od III do V gimnazjalnej łacina grecka...

Nauczycielka pomoże w lekcjach zakres 6 kl. nowsz. konwersacja niemiecka, francuska angielska muzyka...

Angielskiego Francuskiego udziela Dolew. Artylewskiego 6. mieszkanie 6 telefon 58-48. Zgłoszenia 8.30-8.50. zdg 62 505

25 MUZYKA Trio potrzebne z akordeonem od zaraz. Londyńska. Maszalarska 8a zdg 62 423

Potrzebny duet z akordeonem. „Neapol” Kraszewskiego 18. zdg 62 501

Pianista (akordion) pierwszorzędny potrzebny od 15 bm na wyjazd. Zgłoszenia Hotel Vorbach. Starogard. Kapelmistrz ng 5348

27 SZUKA PRACY Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Pokojowa z bardzo dobrimi świadectwami, prasoowaniem i sztywnej bielizny poszukuje posady od 1. X. 33. Łaskawe oferty uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 62 366/7

Française cherche place à campagne. Offres Kurjer Poznański zdg 61 216

Poszukuję pracy lub praktyki planiej. Zagraniczne wyższe wykształcenie handlowe, dobra znajomość języka francuskiego, angielskiego, częściowo niemieckiego. Oferty Kurjer Poznański dg 1264

Kuchmistrz żonaty z pobocznym zajęciem, skromnych wymagań szuka od 1. 10. rb stosownej posady. Referencje dobre. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 62 196

Wychowawczyni inteligentna z dobrimi świadectwami poszukuje posady do dzieci. Krotoszyńska. Chodzież. Krasieńskiego 18. zdg 61 798

1 500 kancuji za stała posadę biurowa — najchętniej rządowa każdej galezi urzędniczej, podurzędniczej, woźnego, inkasenta, buchaltera — miejscowość obojętna. Oferty dołączając warunki do Kurjera Poznańskiego zdg 61 995

na miesiąc wrzesień 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 1.50, w innych krajach zł 9.50.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszłość w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461. 1476 3307. 3524. 3525. 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 3524/4 4072

Panienska lepszej rodziny dla wyreczenia pani domu szuka posady zaraz. Siekierska. Wolezyn. Gajewskich zdg 61 772

Polecam urzędnika gospodarczego pod ogólną lub ściśle dyspozycją. Kawalera lat 25 szkoła rolnicza. 5 lat praktyki inteligentny energiczny który dłuższy czas pracował u mnie pod ogólną dyspozycją. Przyjmie posadę zaraz lub później. Zgłoszenia proszę kierować: Dyrektor Smulkowski. Turaw. p. Kościan zdg 60 927

Książkowy - bilansista długoletnia praktyka, obeznaną dokładnie sprawami podatkowymi, sadowymi, zatrudnienia stałego lub dorywczego zatrudnienia. Zaprowadza i reguluje księgi handlowe za umiarkowanym wynagrodzeniem. Referencje na żądanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 869

Uczeń rzeźnicki wychowany na wiosnę poszukuje miejsca u dzielnego mistrza w Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdg 62 287

Młoda dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 376

Za posadę ksiązkowego bilansisty magazyniera lub in. najchętniej w przedsiębiorstwie handlu ziemniakami, możliwość od zaraz dam bezpłatnie w roku na czas trwania posady letnisko na wieś, z dobrem odżywianiem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 889

Ekspedjentka zdolna z gwarancją poszukuje posady. branża obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 62 392

Osoba w średnim wieku przyjmie posadę gospodyni u samotnej osoby. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 62 393

Samodzielnia korespondentka polsko-niemiecka, książkowa kasjerka, rutynowana biurowa, przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 293

Sierota uczciwa poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 299

Uczciwa dziewczyna poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych bez gotowania Oferty Kurjer Poznański zdg 62 302

Gospodyni zażniemie się gospodarstwem domowym u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 312

Kaucja przy otrzymaniu solidnej posady księgowej, kasjerskiej korespondentki. Długoletnie świadectwa, prima referencje Oferty Kurjer Poznański zdg 62 329

Książkowa dobrze polecona z dłuższą praktyką poszukuje jakiegokolwiek posady, ewent. z gwarancją. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 272

Pomocnik gastronomiczny młodszy poszukuje posady od zaraz. Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 62 340

Polecam pracowitą, uczciwą i czystą dziewczynę. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 341

1 000 kaucji na posadę inkasenta lub inna. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 343

Uczciwa młodsza do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 349

Krawcowa domowa poszukuje pracy Oferty Kurjer Poznański zdg 62 356

Syn biednych rodziców wysłużył wojsko pragnie się wyuczyć leśnictwa bez żadnej zapłaty, któryby później w tych latach pozostał. Zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 662 365

Dziewczyna 24 letnia pracowita samodzielnym gotowaniem zażniemie się domem u samotnej starszej osoby od 15. wynagrodzenie skromne Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 62 369

Wykwalifikowany buchalter-bilansista, korespondent polsko-niemiecki szuka posady stałej lub godzinowo. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 62 377

Panienska znająca robotki, sztywne prasoowanie, poszukuje posady do dzieci, wszystkich, zależy na dobrej stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 464

Dziewczyna uczciwa, zaufana, z dobrem gotowaniem, prasoowaniem i sztywnej bielizny, dobrimi świadectwami, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 452

Posługaczka poszukuje posady z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 450

Panna poszukuje pracy w cukrowni lub w jakiejś fabryce. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 447

Kowal samotny, lat 27 poszukuje posady, ewentualnie na majutku. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 446

Miejsce nauczyciela korepetytora przyjmie tani. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 514

Siła biurowa za minimum wynagrodzeniem poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 507

Dziewczyna dobrimi świadectwami do wszystkiego gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 560

Wychowawczyni skromna kilkuletnia praktyka — kochająca dzieci poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 559

Nauczycielka domowa do 3 kl. gimn szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 62 547

Pracznia z dobrem poleceniem 3 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 409

Panienska szuka posady jako uczennica do rzeźnictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 537

Nauczycielka internatowa Polka konwersacja francuska niemiecka muzyka, szuka posady prywatnej Ulica Marszałka Focha 38 mieszkanie 11 Zofia Biental Osobście od 3-5 zdg 62 492

Wiejska rutynowana gospodyni lat 42, samodzielnia wykwinnym gotowaniem znająca wszelkie zaprawy chów drobiu, dobrimi świadectwami i poleceniami poszukuje posady 1/10 na skromnych warunkach Oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 62 541

Poszukuję pracy sierota szwie tanią elegancko szybko Oferty Kurjer Poznański zdg 3274

Mistrz stolarski architekt wnetrz tech wykształt, zagraniczne, znający produkcję serwym system akordowy, posady w kalkulacji i rysunkach, specj. kurs beik i nolitru, przyjmie posadę kierownika śred. lub większego przedsiębiorstwa Łaskawe zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdg 62 570

Osoba inteligentna, w średnim wieku poszukuje posady jako wyrecznia, niemiecki pan domu lub do samotnej osoby najchętniej we dworze od 1. 10. lub później obecnie w posadzie niewyowiedzianej. Adres wskaze Kurjer Poznański zdg 62 620

Nauczycielka szkoły powszechnej szuka posady: dobry niemiecki, da dzieciom początkowa konwersacje francuskiego, muzyki, słabszy stop. średni. Pensja 30 zł Oferty Kurjer Poznański zdg 62 617

Nauczycielka wychowawczyni, rutynowana, pozwolenie państwowe poszukuje posady do dzieci od 5-10 lat. Muzyka robotki francuski, niemiecki początki. Referencje bardzo dobre. Zgłoszenia: St. Okular. Węgierska Górka (Małopolska). zdg 62 613

Samodzielnia kucharka, dobrimi świadectwami, poszukuje posady do lepszego domu od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 270

Młody robotnik 300 kancuji poszukuje pracy za stróża lub za woźnicę. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 241

Maszynistka początkująca dobrym wynikiem szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 62 240

Dziewczyna z samodzielnym gotowaniem długoletnie świadectwa szuka posady od 15. 9. względnie 1. 10 u samotnej osoby lub bezdzietnych państwa w dobrym domu Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 236

Panienska do obsługi gości szuka posady 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 088

Ekspedjentka z branży obuwia i towarów krótkich dzielna szuka posady miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 62 231

Robotnik sumienny i chętny który pracował 10 lat w jednym przedsiębiorstwie z powodu likwidacji — zwolniony, pros. o jakakolwiek prace Oferty Kurjer Poznański zdg 62 227

Posługi poszukuje na przed południe. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 216

Dziewczyna do dobrego gotowaniem zaprawami poszukuje posady od 15. 9. lub 1. 10 Oferty Kurjer Poznański filja Jezycze zdg 62 207

Sekretarz adwokacki gwarantuje dochody szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 202

Niania szuka posady do dzieci za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 62 183

Wykwalifikowana młoda gospodyni przyjmie samodzielnia posadę na probostwie — Zna gospodarstwo domowe podwórzowe rolne. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 182

Pokojowa szuka posady z praniem, prasoowaniem i sztywnej bielizny. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 181

Kucharka poszukuje posady do dwóch osób Oferty Kurjer Poznański zdg 62 132

Dziewczyna do wszystkiego do dobrego gotowaniem szuka posady zaraz lub 15. 9 Oferty Kurjer Poznański zdg 62 117

Dziewczyna młodszą poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania Oferty Kurjer Poznański zdg 62 002

28 WOLNE MIEJSCA

Marszantka ekspedjentka potrzebna zaraz. G. Lewicka, Kraszewskiego 17. wejście Szamarzewskiego zdg 62 513

Ekspedjentka branża papiernicza potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 511

Kucharki restauracyjnej zaraz. Plac Nowomiejski 6. zdg 62 509

Fryzjerka dzielna potrzebna. Wodna 1. zdg 62 467

Marszantka siła samodzielnia potrzebna natychmiast. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 558

Potrzebna od zaraz ekspedjentka branży cukierniczo-piekarskiej. Zgłoszenia Str Rudrycht Marszałka Focha 35 zdg 62 370

Uczennice do krawieczyny roczne. Dąbrowskiego 26 mieszkanie 9 podwórze zdg 61 993

Uczennica najchętniej absolwentka szkoły handlowej potrzebna do składu towarów krótkich i galanterijnych Zgłoszenia uprasza się z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 62 300

Fryzjerka potrzebna Rynek Śródecki 4. zdg 62 384

Pomocnik fryzjerski, Kilińskiego 2. zdg 62 385

Posługaczki poszukuje Jackowskiego 29. m. 11. zdg 62 386

Biurowa ładne pismo, biegła w polskim i niemieckim oraz na maszynie, z podaniem pensji Oferty Kurjer Poznański zdg 62 455

Odsprzedawców na nowości poszukujemy Ulatolina. Ogrodowa 16. zdg 62 444

Posługaczka wtorki soboty Plac Sportowy 1. 109 zdg 62 311

Służąca uczciwa czysta spokojna, do dobrego gotowaniem i poleceniem potrzebna Górna Wilda 76 m. 8. zdg 62 557

Służąca lub posługaczka na cały dzień. Adres Kurjer Poznański zdg 62 474

Kolporterów do sprzedaży aktualnych książek poszukuje Księgarnia Dippela — Plac Wolności 11 zdg 62 472

Panienska dobrej propagandystki solidnej i uczciwej do zastępowania na Wystawie poszukuje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 62 502

Szofer gotówka 500 jako współmik. — Adres Kurjer Poznański zdg 62 551

Trykotarka potrzebna. Dobry Aleje Marcinkowskiego 7. zdg 62 420

Służąca - kucharka do dobrego gotowaniem, praniem, prasoowaniem i sztywnej bielizny, do dobrego świadectw dla lepszego domu — zaraz potrzebna. Grudnia 19 m. 10. zdg 62 475

Potrzebne panienska do obsługi gości. Adres Kurjer Poznański zdg 62 483

Sprzedawców pożądanymi tanimi artykułami (wynalazek) Oferty Kurjer Poznański zdg 62 477

Asystentka dent. potrzebna per 15 9 33. Tylko pierwszorzędna siła samodzielnia, bezwzględnie pewna w operatywie, złoży oferty z fotograf. i podaniem wynagrodzenia pod dg 13 221

Pomocnik fryzjerski wypomóżkę Św Wojciech 5 zdg 52 546

Młody, wyczony ekspedjent branży kolonialnej mówiący po polsku i niemiecku zaraz potrzebny. Oferty z życiorysem. Poznań, skrzynka pocztowa 112. Tg 293

Uczeń bednarski silny mówiący po polsku i niemiecku potrzebny zaraz Oferty z życiorysem Poznań skrzynka pocztowa 112 Tg 290

Służącej - kucharki z dobrimi świadectwami od 15 września Zgłoszenia do Administracji Kurjera Poznańskiego, Rawicz ng 5351

Służąca potrzebna. Wielkie Garbary 37. skład. zdg 62 277

Fryzjerka Górna Wilda 106 zdg 62 576

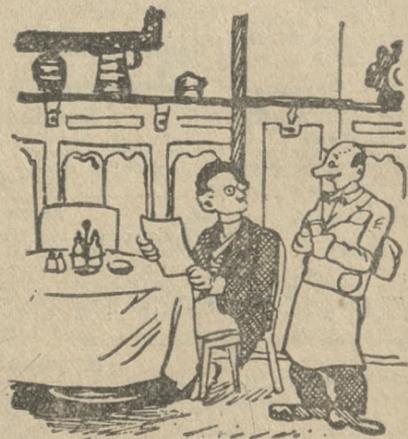
Przychodząca do dziecka przyjmie Poplińskich 7. m. 9. zdg 62 561

Dzielna ksiązkowa - kasjerka władająca również językiem niemieckim, do interesu zbożowego na prowincji od 1. 10. poszukiwana. Panie z branży zbożowej mają pierwszeństwo Oferty z fotografją (która się zwraca) wraz z podaniem warunków uprasza się skierować do Kurjera Poznański pod zdg 62 621

Bufetowa dzielna, sympatyczna potrzebna zaraz Kaucja 300 zł. „Restauracja”. Inowrocław Św Duch 17. zdg 62 616

Skrzypaczka do kawiarni i jako bufetowa potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 607

Humor zagraniczny

— Proszę o spis potraw... — O, to zbyt cenne, wiem zgóry, że pan zamówi sztukę mięsa... — A skąd pan o tem może wiedzieć, przecież mnie pan nie zna! — Bo nic innego nie mamy, proszę pana. (Humorist Londyn). S. F.

Przedpłata

na miesiąc wrzesień 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 1.50, w innych krajach zł 9.50.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461. 1476 3307. 3524. 3525. 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 3524/4 4072

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznymi 200 gr, od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżk. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 a stróża; do wydania głównego (wieczornego) „dobre” do godz. 11, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek (tytuł) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461. 1476 3307. 3524. 3525. 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 3524/4 4072